

CCI	
Title in EN	[North-East Regional Operational Programme]
Title in national language(s)	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL NORD-EST
Version	V6 –10.12.2021
First year	2021
Last year	2027
Eligible from	01.01.2021
Eligible until	31.12.2029
Commission decision number	
Commission decision date	
Member State amending decision number	
Member State amending decision entry into force date	
Non substantial transfer (art. 24(5) CPR)	No
NUTS regions covered by the programme (not applicable to the EMFAF)	Regiunea Nord-Est, Romania
Fund concerned	<input checked="" type="checkbox"/> ERDF
	<input type="checkbox"/> Cohesion Fund
	<input type="checkbox"/> ESF+
	<input type="checkbox"/> JTF
	<input type="checkbox"/> EMFAF
Programme	<input type="checkbox"/> under Investment for Jobs and Growth Goal for the outermost regions only

1. Programme strategy: main development challenges and policy responses

Reference: points (a)(i) to (viii) and point (a)(x) of Article 22(3) and point (b) of Article 22(3) of Regulation (EU) 2021/1060 (CPR)

Regiunea NE isi propune pentru anul 2030 urmatoarele elemente de ordin strategic:

- **viziunea: regiunea NE va fi un spatiu competitiv, durabil, rezilient si incluziv, unde iti vei dori sa locuiesti, sa lucrezi si sa investesti!**
- **obiectivul general: derularea in regiune a unei dezvoltari echilibrate bazate pe un proces de crestere economica inteligent, durabil si incluziv, care sa conduca la cresterea calitatii vietii si reducerea decalajelor de dezvoltare intra si inter regionale.**

Context macroeconomic. Bariere, principale provocari.

Conform raportului realizat de Comisia Europeana (CE)¹ privind regiunile ramase in urma, **regiunea se confrunta cu o serie de bariere in calea cresterii si realizarii de investitii.** Astfel, regiunea este caracterizata de **nivele reduse ale productivitatii si educatiei** prin comparatie cu alte regiuni. Rigiditatile de pe piata muncii, cat si un mediu de afaceri insuficient dezvoltat au un impact semnificativ asupra dezvoltarii economice. Sistemul de inovare subdezvoltat, interactiunile insuficiente dintre mediul academic si sectorul productiv, deficitul de capital uman, absenta abilitatilor cerute si performanta modesta a sistemelor de guvernata erodeaza potentialul existent. Mai mult, in continuare exista lipsuri semnificative la nivelul infrastructurii de baza. Reducerea semnificativa a populatiei, si in special a persoanelor tinere, absolventilor de invatamant superior si lucratorilor calificati limiteaza perspectivele de crestere si dezvoltare. Raspunsul propus consta in politici si investitii diferite in functie de tipul de teritoriu, orientate spre cresterea competitivitatii regionale, prin dezvoltarea si punerea in aplicare a strategiei de specializare inteligenta, realizarea de investitii in capitalul uman (educatie), cresterea accesibilitatii si legaturilor cu orasele care genereaza crestere economica si imbunatatirea calitatii actului de guvernare.

Intr-un alt raport, realizat de catre Banca Mondiala², se propune pentru regiunile ramase in urma, un obiectiv dual de dezvoltare, orientat catre maximizarea potentialului regional - masurat prin PIB/loc. si capacitatea de a asigura locuri de munca de calitate -, si asigurarea de oportunitati egale pentru toti rezidentii (in special tineri) pentru atingerea potentialului existent. **Prioritatile trebuie orientate catre inlaturarea distorsiunilor produse de esecurile pietii si politica fiscal-bugetara, respectiv catre politici de dezvoltare a inzeestrarii regionale,** prin: adresarea punctelor slabe macro-fiscale care limiteaza potentialul de crestere, imbunatatirea mediului de afaceri, fructificarea potentialului productiv al zonelor urbane mari ca surse de productivitate si acumulari de capital uman, dezvoltarea capitalului uman si cresterea capacitatii administrative a institutiilor si organizatiilor locale si regionale.

Regiunea NE este o regiune periferica, amplasata pe granita de est a Uniunii Europene, fiind cea mai mare din Romania ca suprafata (36.850 km²) si populatie. Regiunea se confrunta in ultimele doua decade cu un proces de imbatranire si declin demografic. Populatia rezidenta insumeaza 3.171.331 locuitori³, cu 822 de mii mai putin fata de populatia domiciliata, fiind intr-o continua descrestere in ultima decada, mai pronuntat in mediul rural si in judetele Botosani si Vaslui (scaderi medii anuale de peste 1%), ca urmare a sporului natural negativ si emigratiei economice catre alte state membre si zone metropolitane din Romania. Mai mult, asistam si la un proces de imbatranire demografica, populatia varstnica reprezentand 20%, fenomen care se va accentua pe termen lung, odata cu translatarea pe verticala a segmentelor de populatie mai numeroase (35-44 si 50-59 ani). Desi speranta de viata a crescut in ultimii ani, nivelul inregistrat este scazut (cu 6 ani inferior mediei comunitare), datorita insuficientei asistentei medicale primare si comunitare si accesibilitatii scazute la serviciile de sanatate a categoriilor dezavantajate, din comunitatile izolate si/sau marginalizate.

Regiunea are o rata ridicata de ocupare, dar un aport important este adus de agricultura si serviciile publice. In regiune, nivelele de activitate si ocupare au crescut continuu in timp, valoarea curenta (79,5%) depasind media nationala, respectiv comunitara. Cu toate acestea, nivelul existent se datoreaza sectorului agricol (detine 40% din totalul populatiei ocupata), domeniul fiind caracterizat de o productivitate foarte scazuta si un aport redus la formarea produsului intern brut regional (10%). Rata somajului a scazut in ultimii ani pana la minimul istoric de 2,1%, cu 2 p.p. mai putin fata RO si 4 p.p. fata de UE28; nivelul fiind mai ridicat in randul tinerilor (9%).

¹ Commission staff working document – „Competitiveness in low-income and low-growth regions: the lagging regions report” - 2018

² Banca Mondiala - „Rethinking lagging regions – using cohesion policy to deliver on the potential of Europe’s regions” - 2018

³ Date 1 iulie 2020, Tempo INSSE

Regiunea se plaseaza ca performanta economica pe ultima pozitie in Romania si pe una din ultimele zece pozitii din Uniunea Europeana. Produsul intern brut regional (PIBR) a avut o dinamica pozitiva, in special in intervalul 2016-2018, cresterea anuala (4-7%) fiind condusa de un model bazat pe politici prociclice, alimentat de cerere si sustinut de masurile de relaxare fiscala si bugetara, de politica monetara, precum si de asteptarile pozitive pe piata muncii. In 2018, regiunea avea un PIBR de 21,21 mld.Euro⁴ si un PIBR/loc. de 6.600 Euro⁵ (cu 44% mai mult fata de 2013 si 62% fata de anul 2007). Desi, PIBR/loc. a crescut anual (cu 3.700 Euro fata de 2013), ajungand pana la un maxim de 12.500 Euro (2018), nivelul existent fiind inferior mediei nationale (cu 7.500 Euro) si regiunii Bucuresti-Ilfov (de 3.6 ori).

Regiunea inregistreaza disparitati economice pe multiple nivele: intercomunitar, national si intrarregional. Indicele de disparitate al PIB⁶ a stagnat in orizontul 2012-2018, fiind cel mai scazut nivel (61%) dintre toate regiunile, cu 13 p.p. mai mic fata de urmatoarea regiune. Totodata, in raport cu media comunitara, regiunea figureaza cu un indice de disparitate de numai 21% (41% PPS)⁷, in crestere usoara, cu 4 p.p. fata de 2013.

La nivel intraregional sunt prezente disparitati semnificative de dezvoltare pe doua straturi: interjudetean si intre mediul urban si rural. Astfel, judetele Iasi si Bacau asigura 50% din PIBR, in timp ce Botosani si Vaslui au un aport de numai 18%. Cel mai mare produs intern brut judetean este inregistrat in Iasi - 6.238 mil. Euro, de 3,3 ori mai mare fata de judetele Botosani sau Vaslui. Mai mult, cele mai mari nivele ale PIBJ/loc sunt in judetele Iasi - 7.900 Euro/loc si Bacau - 5.900 Euro/loc, iar cele mai mici in Botosani - 4800 Euro/loc si Vaslui - 4.500 Euro/loc.

Disparitatile de dezvoltare sunt cauzate de competitivitatea scazuta a regiunii, aspect semnalat atat de datele si informatiile statistice, cat si de analizele realizate la nivel regional si comunitar.

Nivelul scazut al productivitatii muncii, in ramuri cu valoare adaugata scazuta, cat si ponderea ridicata a populatiei ocupate in agricultura sunt principalii factori care conduc la acest fenomen. Sectorul de cercetare si inovare are o contributie modesta la economia regionala, aceasta fiind caracterizata la randul ei de capacitatea insuficienta de a prelua rezultatele si de a inova. In plus, nivelul redus de educatie, cat si redistribuirea limitata a fortei de munca in functie de provocari si schimbari limiteaza pe termen lung capacitatea de a inova si de absorbi rezultatele obtinute. Productivitatea scazuta se reflecta in nivelul exporturilor realizate, regiunea avand un aport de numai 5% in totalul national. Desi fata de momentul aderarii, nivelul investitiilor straine s-a triplat, fluxurile financiare din ultimii ani sunt in continua descrestere, reprezentand doar o foarte mica parte din valoarea totala a investitiilor realizate in Romania (3%).

Disparitatile de dezvoltare sunt reiterate si de CE in rapoartele de tara pe anii 2019 si 2020: productivitatea muncii este scazuta - la o treime din valoarea medie comunitara -, in scadere medie anuala cu 1,4%, datorita ponderii ridicate a ocuparii in sectoarele cu valoare adaugata scazuta. In raport cu indexul competitivitatii regionale⁸, regiunea performeaza modest, in descrestere de la o perioada la alta, avand vulnerabilitati atat pe componenta de baza (educatie si infrastructura), cat si pe componenta de inovare, educatie superioara si formare continua.

Disparitatile de dezvoltare intre mediul urban si rural, mentionate si in rapoartele de tara, **s-au accentuat in timp** si au condus la o crestere a inegalitatii veniturilor si accesului la oportunitati. Ponderea tinerilor care parasesc timpuriu scoala este cu 10 p.p. mai mare in mediul rural⁹, iar nivelul nevoilor nesatisfacute pentru servicii medicale este dublu in mediul rural. Absenta conectivitatii si abilitatilor digitale in unele zone din spatiul rural este un obstacol in dezvoltarea economica, iar ponderea utilizatorilor de servicii/aplicatii de internet este foarte redusa (diferenta pentru competentele digitale de baza urban vs. rural este de 24 p.p.).

In spatiul rural figureaza peste jumatate din populatia regiunii, populatia ocupata activand in special in agricultura – adesea, sub formele de subzistenta sau autoconsum, necuantificate in produsul intern brut. Nivelul de marginalizare in spatiul rural este ridicat, cel mai mare din tara, dublu fata de zona urbana, cele mai afectate teritorii fiind in judetele Vaslui, Iasi, Botosani si Bacau.

Regiunea performeaza modest si pentru progresul social, una din doua persoane aflandu-se in risc de saracie sau excluziune sociala, iar una din trei in risc de saracie, nivel in crestere in ultimii ani. Stransa legatura, biunivoca, dintre progresul economic si social este reliefata si in informatiile din ultimul raport privind indexul de progres

⁴ PIBR exprimat PPS: 40,06 mld. euro

⁵ Nivele 2019, date provizorii: PIBR = 23,12 mld. Euro, PIBR (PPS) = 43,57 mld. Euro, PIBR/loc. = 7200 Euro/loc, PIBR (PPS)/loc = 13.700 Euro/loc

⁶ Regional raportat la mediu national

⁷ Previzionat 2019 – 44%

⁸ JRC - DG Regio

⁹ Comparativ cu mediul urban

social european. Astfel, regiunea ocupa una din ultimele pozitii din Uniune, cu 44,8 puncte¹⁰, avand o performanta apropiata de media comunitara doar pentru calitatea mediului, securitatea personala si libertatile individuale si o performanta inferioara pentru nutritie si ingrijire, sanatate si bunastare, apa si apa uzata, acces la cunoasterea primara, acces la tehnologia informatiei si comunicatiilor, toleranta si incluziune si acces la educatie superioara.

Orientarile strategice comunitare¹¹ sprijina maximizarea potentialului fiecarui individ, prin redistribuirea resurselor intr-o maniera corecta, bazata pe egalitatea de gen. Conform indexului egalitatii de gen (2020), RO ocupa una din ultimele pozitii, in stagnare, inegalitati mari fiind pe dimensiunile cunoastere, putere si timp. **Programul va adresa egalitatea de gen in toate interventiile**, pe digitalizare – prin cresterea participarii femeilor in domeniul TIC -, eficienta energetica – prin reducerea saraciei energetice care afecteaza mai ales femeile singure, varstnice -, mobilitatea urbana curata – intrucat femeile folosesc in mai mare masura modurile alternative de transport -, antreprenoriat – prin cresterea participarii femeilor la crearea de noi firme (redusa si in scadere) -, educatie –prin sustinerea invatamantului, si in special a celui timpuriu se va permite intoarcerea femeilor pe piata muncii, iar insotit integrat si de alte masuri va asigura stoparea declinului demografic.

In regiune se resimt inca efectele crizei sanitare si economice generata de valurile pandemiei COVID-19, masurile de raspuns afectand consumul individual, productia, investitiile, comertul intracomunitar si fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost diminuate, fiind afectate industria prelucratoare, transporturile si serviciile HoReCa, conducand la o reducere a cifrei de afaceri si implicit a veniturilor populatiei. Comisia, in Planul de Redresare Economica¹² a estimat ca turismul, industriile culturale-creative, economia sociala vor suferi pierderi mari. Se estimeaza ca **riscul de saracie a crescut, afectand**: tinerii, persoanele cu calificari si abilitati reduse, sezonierii - **grupuri care in regiune detin ponderi semnificative**. In plus, conform previziunii economice a CE¹³, o parte din indicatorii bugetari - fiscali se vor deteriora, in ciuda redresarii economice previzionate si in conditiile in care, in Romania avea un spatiu fiscal extrem de redus. Acesti factori au condus la o **diminuare a investitiilor publice si private, a cresterii economice, accentuand nivelul de saracie sau excluziune sociala**.

Cu toate acestea, investitiile viitoare realizate prin PNRR¹⁴ pe tranzitia verde si digitala, cresterea inteligenta si durabila, coeziunea sociala si teritoriala, educatie, sanatate si rezilienta sociala, creeaza premisele necesare ca, mecanismul de redresare si rezilienta sa aiba o contributie semnificativa, aducand impulsul de crestere economica si coeziune sociala necesar in regiune.

Obiectivul strategic nr.1 - Imbunatatirea competitivitatii regionale prin cresterea productivitatii in domenii cu potential de crestere si specializare inteligenta, prin stimularea capacitatilor de inovare si cercetare si promovarea utilizarii tehnologiilor avansate si a serviciilor tehnologiei informatiei si comunicatiilor, adresat prin OS a(i), a(ii), a(iii) si a(iv)

Pentru a reduce decalajele de dezvoltare, CE a recomandat orientarea mai pronuntata a investitiilor politicii de coeziune spre antreprenoriat, educatie si inovare¹⁵, punandu-se mai mult accentul pe dezvoltarea ecosistemelor inovative de relevanta regionala si integrarea acestora prin strategiile de specializare inteligenta¹⁶. Desi numarul total de unitati locale active a evoluat pozitiv in ultimii ani, din cele 64.250 (IMM-urile-99,75%), 5,3% fac parte din categoria "high technology", 16,3% se incadreaza in categoria "medium-high technology", iar 78,4% in categoria "medium-low technology". Numarul angajatilor din sectorul high tech reprezinta doar 1,1% din totalul fortei de munca ocupate, sub media nationala (3%) si comunitara (4%), la care se adauga alocarea de catre companii a unor resurse mai mici pentru CDI in comparatie cu competitorii (SUA, China, Japonia, Coreea de Sud)¹⁷.

Regiunea se caracterizeaza printr-un nivel scazut al productivitatii medii anuale, de doar 55 mii Euro/salariat¹⁸, reprezentand 74% din media nationala. Cele mai scazute nivele¹⁹ sunt in industria prelucratoare (67%), comert (74%), TIC (72%). Valoarea totala a exporturilor regionale este de 3,18 mld. Euro, reprezentand doar 4,6% din totalul national si 15% din PIB regional - cele mai mari aporturi fiind aduse de judetele Iasi si Bacau

¹⁰ Din 100 posibile

¹¹ CE – O Uniune a egalitatii - Strategia de egalitate de gen 2020-2025

¹² European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

¹³ Previziuni economice de vara pentru Romania, 2021

¹⁴ Aprobat in Consiliul Uniunii Europene, 29.10.21

¹⁵ Raport privind competitivitatea in regiunile ramase in urma, SWD(2017)136 final

¹⁶ COM (2018) 375 final

¹⁷ Agenda europeana reinnoita pentru cercetare si inovare"

¹⁸ Conform PDR NE 2021-2027, prelucrari set date 2019

¹⁹ Comparatie regional versus national

(31% si 24%) si cele mai mici de Botosani si Vaslui (9,8% si 5,6%)²⁰. Numarul companiilor care inoveaza plaseaza regiunea pe locul II national, dar rezultatele acestora sunt sub media nationala (cifra de afaceri si numar de salariati). Conform studiului Inobarometru 2019²¹, performanta in inovare a regiunii este modesta, ocupand locul 5 in clasamentul national, in descrestere cu 6% fata de situatia din 2011.

Regiunea se situeaza pe locul 7 in ceea ce priveste cheltuielile pentru inovare si locul 6 in ceea ce priveste efectele economice ale introducerii inovatiilor pe piata si proprietatea intelectuala. Capacitatea de promovare a inovarii si competitivitatii in industrie este sustinuta si de clustere, 4 din cele 11 structuri active in regiune, membre ale CLUSTERO²² insumau in 2019, 130 intreprinderi, 12.000 angajati, 2,85 mld. lei cifra de afaceri, 288 mil. EUR exporturi si cheltuieli de CD de 43 mil. lei, cu cresteri de 61% exporturi si 207% pentru cheltuielile de CD (raportat la 2013²³).

RIS3 Nord-Est sustine dezvoltarea, diversificarea si reconfigurarea activitatii intreprinderilor in domenii cu potential de specializare: agroalimentar&industria lemnului, textile, TIC, sanatate, turism, energie si mediu. In acest scop fiind prioritizate sprijinirea crearii de noi companii inovative, dezvoltarea intreprinderilor active, sustinerea initiativelor de clusterizare si internationalizare si dezvoltarea competentelor pentru inovare. De aceea, programul va urmari impulsinarea sectorului IMM prin investitii pentru crestere, modernizare tehnologica, cercetare-inovare, facilitarea transferului de cunoastere si a integrarii in lanturi de valoare, cu precadere in domenii RIS 3 NE.

Regiunea ocupa penultimul loc la nivel national pentru ponderea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare (CD) in PIB. Serviciile de CD oferite de mediul academic industriei depind de finantarea obtinuta pe proiecte, veniturile obtinute din licente raportat la numarul total de licente este nesemnificativ, in ciuda faptului ca regiunea ocupa locul II national in ceea ce priveste numarul de cercetatori. In anul 2017, cheltuielile de CD/loc in regiune erau de 10,4 Euro/loc, fata de 48,1 Euro/loc (RO) si 625,8 Euro/loc (UE28). Subfinantarea cercetarii face ca potentialul ridicat de CDI (212 infrastructuri de cercetare insumand 2874 cercetatori) al regiunii sa fie insuficient valorificat. Nevoia de crestere a performantei ecosistemului CDI regional este adresata in RIS3 Nord-Est, care prioritizeaza investitiile pentru consolidarea capacitatii CDI in domeniile cu potential de specializare inteligenta si conectarea actorilor CDI²⁴ cu parteneri performanti din cadrul Parteneriatelor Europene pentru Inovare si Tehnologie(EIT), platformele de specializare inteligenta, etc. Strategia Nationala de Cercetare si Inovare pentru Specializare Inteligenta(SNCISI) urmareste atragerea si mentinerea talentelor in cercetare, mobilizarea firmelor catre inovare si adresarea provocarilor societale cu ajutorul cercetarii in domenii de tip „deep tech” fiind sustinuta de PO Crestere Inteligenta, Digitalizare si Instrumente Financiare (POCIDIF). Politica europeana de cercetare si inovare are ambitia de a crea un spatiu european de cercetare in care cercetatorii, cunostintele stiintifice circula liber, fiind sustinuta in mod direct de programul cadru multianual Orizont Europa²⁵.

Noul Plan de actiune pentru economia circulara „Pentru o Europa mai curata si mai competitiva” intervine in cadrul abordarii lanturilor valorice sectoriale legate de unele categorii de produse. PE a adoptat in 2018 pachetul legislativ pentru economie circulara, iar guvernul RO modificarea si completarea legislatiei privind modalitatea de gestionare a ambalajelor si deseurilor de ambalaje. La nivel european, economia circulara a creat deja milioane de noi locuri de munca intr-o perioada scurta de timp; tranzitia reprezentand o parte indispensabila a strategiei industriale europene si se estimeaza ca va aduce o crestere suplimentara a PIB. Trecerea la o economie circulara ofera oportunitati importante pentru regiune, intrucat: ar permite intreprinderilor sa obtina beneficii economice substantiale, sa devina mai competitive, ar conduce la economii importante de energie si obtinerea de beneficii pentru mediu, ar crea locuri de munca si oportunitati de integrare sociala.

RIS3 NE a identificat aceasta nisa in domeniul cu potential de specializare mediu si conexiuni cu aceasta in domeniile agroalimentar&industria lemnului si textile. POR NE isi propune sa faciliteze implementarea solutiilor de economie circulara de catre IMM-uri contribuind si la indeplinirea obiectivului „Consum si productie responsabile” din Strategia de Dezvoltare Durabila a Romaniei.

²⁰ PDR NE 2021-2027, date si comparatii 2019

²¹ Raport realizat de Ministerul Educatiei si Cercetarii, Proiect SIPOCA 393 “Consolidarea capacitatii institutionale a Ministerului Educatiei si Cercetarii prin optimizarea proceselor decizionale in domeniul de cercetare-dezvoltare si inovare”

²² CLUSTERO = Asociatia Nationala a Clusterelor din Romania

²³ <http://clustero.eu/wp-content/uploads/2020/04/situatia-clusterelor-din-romania-aprilie-2020.pdf>

²⁴ Research institutions are organisations with a primary goal to conduct independently fundamental research, industrial research and experimental development and to disseminate the results of such activities by way of teaching, publication or knowledge transfer. Examples include universities or research institutes, technology transfer agencies, innovation intermediaries, research-oriented or virtual collaborative entities, and they can be public or private. (Commission Regulation 651/2014).

²⁵ EC 2016, Open innovation, open science, open to the world: A vision for Europe

Densitatea IMM in regiune este foarte scazuta, de 19,4%loc, cu 34% mai putin fata de media nationala; cel mai mare nivel fiind in judetul Iasi (23%), iar cele mai mici in Botosani(12%) si Vaslui(15%)²⁶. Este necesara dezvoltarea ecosistemului antreprenorial prin sprijinirea dezvoltarea capacitatii regionale de incubare si preaccelerare a start-up-urilor, precum si stimularea operationalizarii start-upurilor.

Astfel, **ADR NE deruleaza proiectul „Strategia Ecosistemului de Startup din Romania“**, finantat prin “Programul de Sprijin pentru Reforma Structurala” gestionat de DG Reform. Acesta raspunde recomandarilor specifice de tara, avand ca obiectiv principal elaborarea unei strategii pentru dezvoltarea ecosistemului antreprenorial prin stimularea antreprenoriatului inovativ (startup-uri), cu potential de scalare, cu un nivel inalt de proprietate intelectuala si capacitate de a revolutiona si transforma sectoarele economice prin produse sau procese inovatoare. Toate instrumentele propuse de viitoarea strategie vor fi bazate pe cercetare si informatii din teren obtinute cu ajutorul jucatorilor cheie din ecosistem: fondatori de startup-uri, reprezentanti ai fondurilor de capital de risc, business angels, furnizori de educatie, reprezentanti ai aparatului guvernamental si ai agentilor de dezvoltare regionala, furnizori de programe de accelerare si pre-accelerare, organizatii suport pentru startup-uri.

Dupa cum specifica si raportul de tara, **competentele nu evolueaza in concordanta cu necesitatile sectoarelor economice in curs de expansiune**. Se recomanda dezvoltarea cu prioritate a celor care asigura dezvoltarea durabila a afacerilor si economiei: creativitatea, spiritul inovator si competente aferente noilor tehnologii. Elementul central al RIS3 NE este reprezentat de incurajarea procesului de descoperire antreprenoriala, care depinde semnificativ de capacitatea intreprinderilor, respectiv a microecosistemelor inovative sectoriale de a descoperi noi oportunitati de productie si a contribui la identificarea domeniilor viitoare ale cercetarii si dezvoltarii. In acest domeniu regiunea a avut activitate de pionierat in perioada 2014-2020, fiind necesare stimulente pentru intarirea capacitatii administrative. Interventiile propuse vor viza dezvoltarea de noi competente in cadrul IMM-urilor pentru inovare, specializare inteligenta, tranzitie industrială, economie circulara, facilitarea acumulării de cunostinte prin atragerea de personal calificat in cercetare, organizarea de stagii de pregatire si internship pentru angajati proprii in colaborare cu universitatile, stimularea activitatilor de internationalizare. De asemenea, se va urmări dezvoltarea capacitatii organizatiilor publice CDI si entitatilor de transfer tehnologic de a formula si implementa strategii pentru valorificarea rezultatelor cercetarii in cooperare cu industria, societatea civila si autoritatile publice locale.

In recentul Plan de redresare economica²⁷, CE sustine un proces de recuperare bazat pe o dubla tranzitie: neutralitate climatica si transformare digitala. In Busola Digitala 2030, CE propune²⁸ la punctul cardinal adresat transformarii digitale a afacerilor, ca trei sferturi dintre IMM-uri sa ajunga sa utilizeze servicii de cloud computing, sisteme „big data” si inteligenta artificiala, iar peste 90% dintre acestea sa aiba cel putin un nivel de baza pentru indexul intensitatii digitale. Un alt punct cardinal prevede ca toate serviciile publice esentiale pentru firme si companii sa devina online.

Strategia nationala raspunde orientarilor comunitare si defineste in Agenda Digitala patru arii de actiune: (1) e-guvernare, interoperabilitate, securitate cibernetica, cloud computing, open data, big data si social media; (2) TIC in educatie, sanatate, cultura si incluziune; (3) e-commerce, cercetare, dezvoltare si inovare in TIC si (4) broadband si infrastructura de servicii digitale.

Conform Raportului privind indicele economiei si societatii digitale 2020 (DESI), **Romania are o performanta digitala modesta**, clasandu-se pe locul 26. Cele mai bune performante inregistrate sunt pe conectivitate, datorita acoperirii cu retelele fixe de banda larga (in special in zonele urbane) si ponderii absolventilor TIC (5,6%). In schimb, competentele digitale ale populatiei si **digitalizarea intreprinderilor au ramas in urma**. Doar o treime din populatie are competente digitale de baza (UE56%), iar ponderea²⁹ specialistilor TIC este de 2,2%. **Serviciile publice digitale inregistreaza cea mai scazuta performanta** (digitalizare administrativa – 40%³⁰) desi cererea pentru aceste servicii este pe un trend crescator. Pana in prezent nu s-a dezvoltat sistemul si mecanismele de furnizare a unui pachet minim de servicii publice digitale integrate, fiind in dezvoltare o serie de proiecte care vizeaza imbunatatirea politicilor publice in sanatate, educatie si protectie sociala. **Romania ocupa ultimul loc si pentru integrarea tehnologiei digitale**, provocarile cu care se confrunta firmele in procesul de digitalizare fiind

²⁶ Conform PDR NE 2021-2027, date 2019

²⁷ European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation

²⁸ Deceniul digital al Europei, CE 2021

²⁹ Raportat la total populatie ocupata

³⁰ eGovernment Benchmark 2019, CE

practicile deficitare în achizițiile online, nivelul redus de utilizare a comerțului electronic (8%) și subutilizarea potențialului de promovare online (44%).

În regiune conectivitatea la rețelele de comunicații electronice a crescut continuu, ca urmare a investițiilor realizate în extinderea și modernizarea rețelelor de fibră optică, astfel încât, patru cincimi din gospodării au acces la internet (2020- trei sferturi la internet broadband). Există un decalaj digital, două treimi fiind mediul urban. În plus, prin inițiativa WiFi4EU, 164 de localități din regiune beneficiază de internet tip hotspot, numărul potențialilor utilizatori fiind de 1828 mii, din care 624 mii din spațiul rural.

Desi asistăm la o creștere anuală a utilizatorilor serviciilor de internet, nivelul existent este redus, sub media comunitară: jumătate din populație îl utilizează zilnic, iar o cincime nu l-a accesat niciodată. Ponderele celor care fac comenzi on-line (18%), participă la evenimente tip e-civic (9%), interacționează cu administrația publică (10%) este foarte redusă - de 3 ori mai puțin față de București și de 6 ori față de media comunitară. În platforma PCUe³¹ care asigură interoperabilitatea serviciilor publice sunt înrolate 183 de instituții publice din regiune, incluzând primării, prefecturi, direcții, inspectorate, agenții naționale și regionale, precum și universități, cele mai multe figurând în județul Iași (77).

Programul va viza transformarea digitală a IMM-urilor în vederea creșterii intensității digitale, cât și a serviciilor publice pentru a oferi noi soluții digitalizate pentru mediul privat și locuitori.

Obiectivul strategic nr.2 - Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor prin promovarea eficienței energetice, infrastructurii verzi și reducerea emisiilor de carbon în mediul urban, adresat prin OS b(i), b(vii) și b(viii)

În Planul de redresare economică³², CE subliniază ca Pactul Ecologic European devine noua strategie de creștere, Uniunea urmând să devină până în 2050, o societate cu o economie modernă, competitivă, eficientă, neutră climatic. Totodată, tranziția verde va fi incluzivă, nimeni nefiind lăsat în urmă. Investițiile realizate vor adresa prioritățile existente în planul național privind clima și energia, planul pentru o tranziție echitabilă și semestrul european, fiind orientate către economia circulară, lanțuri valorice și tehnologice nepoluante, mobilitate urbană nepoluantă, mijloace de transport durabile, etc. Noua lege europeană a climei ce definește cadrul pentru atingerea neutralității climatice, prevede ca ținta intermediară pentru 2030, reducerea emisiilor nete de GES cu 55% (față de 1990).

Raportul de țară pe 2019 specifică că intensitatea energetică este peste media comunitară, sărăcia energetică afectează un sfert dintre gospodării, fiind necesare investiții prioritare care trebuie orientate către renovarea energetică a clădirilor rezidențiale și publice, utilizând la scară mică energia din surse regenerabile.

În baza directivei 2018/844, s-a elaborat Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung, pentru a sprijini transformarea parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, publice și private, într-unul cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050 - ținta de eficiență energetică fiind reducerea cu 32,5% a consumurilor de energie până în 2030. În plus, Strategia Energetică 2019-2030, cu perspectiva 2050 prevede reducerea emisiilor GES cu 80-95%, cu ținta de 40% pentru anul 2030.

Conform Planului Național Integrat privind Energie și Schimbări Climatice și a Strategiei pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondului de clădiri, **în consumul total de energie, ponderea rezidențialului este ridicată și constantă - 38%, în timp ce în sectorul public și comercial este 7%**. Raportul de monitorizare aferent (2018) precizează că, creșterea eficienței energetice în sectorul rezidențial este asigurată prin investițiile derulate în Programul național de creștere a performanței energetice a blocurilor de locuințe și POR 2014-2020 - economia totală de energie fiind de 275 tep. Pentru clădirile publice aflate în gestiunea autorităților publice locale - în urma chestionării realizate de ANRE -, rezultă că doar 11% din APL-uri au realizat economii de energie ca urmare a activităților de reabilitare termică a clădirilor publice. Cantitatea de energie economisită a fost de 113 tep, în condițiile în care, conform agregării tintelor PIEE (localități cu peste 5.000 locuitori) ținta asumată este de 12.313 tep și mult sub cea asumată la nivel național (35.000 tep).

³¹ <https://edirect.e-guvernare.ro/SitePages/LandingPage.aspx>

³² European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation

Exista o serie de bariere in regiune de ordin tehnic, financiar, informational si cultural in calea cresterii eficientei energetice in sectorul rezidential. Astfel, raportul anual de monitorizare al PDR NE mentioneaza: orientari strategice insuficiente privind eficienta energetica in strategiile locale, contributia proprie ridicata la bugetul proiectului (mai ales in orasele mici), lipsa de expertiza tehnica a asociatiilor de locatari pentru planificarea, executia, receptia lucrarilor, calitatea si durabilitatea acestora; absenta unei reabilitari integrate pentru intregul imobil de locuinte; obtinerea consensului pentru realizarea investitiei, constientizarea redusa a beneficiilor; lucrarile efectuate (cont propriu) care nu respecta standardele de calitate, imaginea urbana, tipul/forma/aspectul arhitectural al imobilului, uniformitatea cromatica; nerespectarea conditiilor privind protectia la incendii si folosirea la o scara redusa a materialelor termoizolante prietenoase cu mediu.

In plus, exista **zone³³ afectate de probabilitatea manifestarii unui cutremur** devastator in judetul Vaslui, jumatarea estica a judetului Bacau si treimea sud-estica a judetului Iasi, unda seismica diminuandu-se spre nord-vest. Zonele cu risc de aparitie a unui seism distrugator se incadreaza intr-o fasie formata din extremitatea sudica si sud-estica a judetului Botosani, nordul si nord-vestul judetului Iasi, prin estul judetului Neamt, continuandu-se pe o fasie ce strabate centrul judetului Bacau, positionata central pe directia nord-sud. Zonele cu risc sa fie afectate de un cutremur foarte puternic sunt judetul Botosani si estul judetelor Suceava, Neamt si Bacau. Prin urmare, este necesar ca in cadrul pachetului de renovare energetica, o parte din interventii sa vizeze consolidarea cladirilor publice, intensitatea ajutorului fiind modelata in functie de nivelul de pozitionare pe scara intensitatii seismice.

Vor fi promovate prin program in special interventiile adresate catre cladirile publice cu o utilizare intensiva sociala de lunga durata, cat **si locuintele multifamiliale cu performante energetice reduse si/sau nivel ridicat de saracie energetica** (locuinte multifamiliale sociale), fiind adresate si riscurile legate de activitatea seismica si protectia la incendii. Vizam scenariul in care investitiile realizate pentru cresterea eficientei energetice cladirilor publice si rezidentiale multifamiliale vor fi cofinantate prin asistenta financiara nerambursabila, intensitatea componentei nerambursabile variind in functie de economiile de energie realizate, respectiv gradul de suportabilitate financiara.

Interventiile programului se vor incadra in scenariul de renovare energetica moderata, prin reducerea consumurilor de energie, contribuind la atingerea obiectivelor operationale ale Strategiei Energetice 2019-2030 orientate catre valorificarea potentialului de eficienta energetica in sectorul cladirilor, prin programe de izolare termica in sectorul public, al blocurilor de locuinte si al comunitatilor afectate de saracie energetica.

Conform orientarilor strategice comunitare privind infrastructura verde³⁴ aceasta este definita ca o retea strategica de areale naturale si semi naturale, cu caracteristici de mediu proiectate si administrate astfel incat sa furnizeze o gama larga de servicii de tip ecosistem. Acordul de la Paris privind schimbarile climatice, politicile si strategiile promovate de UE acorda o importanta deosebita cresterii suprafetei zonelor verzi din orase, reducerii emisiilor de dioxid de carbon si a consumului de energie.

Prin sustinerea infrastructurii verzi din mediul urban rezulta beneficii socio-economice importante pentru populatie: reducerea amprente de carbon datorata transportului urban si consumului energetic al cladirilor publice si rezidentiale, imbunatatirea starii de sanatate, reducerea infectiilor transmisibile, intarirea spiritului comunitar, combaterea excluziunii sociale, a izolarii, cat si asigurarea legaturilor dintre mediul urban si rural prin asigurarea unei calitati ridicate a aerului si apei. Totodata, prin utilizarea unei abordari la nivel de ecosistem se asigura raspunsul, adaptarea la schimbarile climatice actuale.

In prezent, mediul urban din regiune nu indeplineste normativele comunitare si ale OMS pentru spatiile verzi, nivelul existent fiind de 19,4 m²/loc. **Dimensiunea redusa a spatiilor verzi amenajate in regiune sub forma de parcuri, gradini publice sau scuaruri a accentuat in ultima perioada o serie de riscuri ecologice specifice mediului urban, cu un impact negativ imediat asupra starii de sanatate a populatiei.** Conform legislatiei in vigoare, administratia publica locala are obligatia tinerii evidentei spatiilor verzi, fiind prevazuta realizarea de actiuni pentru stoparea diminuarii si degradarii spatiilor verzi intraurbane si periurbane, conservarea suprafetelor verzi existente, reabilitarea zonelor verzi degradate, realizarea de noi spatii verzi, etc.

Masurile de distantare si izolare sociala – ca raspuns la pandemia COVID 19, – a afectat in special populatia care locuieste in zonele urbane dense, cu parcuri si spatii verzi reduse. S-a dovedit ca in circumstante

³³ Conform PDR NE 2021-2027

³⁴ Green infrastructure – Enhancing Europe's Natural Capital, COM (2013) 249; Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure SWD (2019) 193

extraordinare, accesul la natura poate fi o solutie de rezilienta pentru mentinerea starii de sanatate (reducerea stresului si anxietatii acumulate), prin evadarea din locuinte si reluarea interactiunilor cu natura si semenii, continuarea relatiile sociale si conexiunilor cu lumea exterioara, posibilitatea de a practica activitati fizice, plimbări, mersul cu bicicleta, etc. Astfel, prin program vom viza promovarea infrastructurii verzi in zona urbana prin amenajarea spatiilor verzi, in special a tipologiei paduri-parc.

Politicele de transport si mobilitate la nivelul UE au ca viziune comuna realizarea unui sistem de transport integrat si functional, competitiv si sustenabil prin sprijinirea mobilitatii si reducerea emisiilor de carbon.

In Strategia³⁵ de mobilitate durabila si inteligenta, doi din cei trei piloni prevad masuri pentru reducerea dependentei de combustibilii fosili prin inlocuirea flotei curente, cu vehicule cu emisii zero sau scazute de carbon, respectiv actiuni pentru trecerea catre moduri alternative, active de transport : transportul public in comun, mersul pe jos si cu bicicleta. Initiativa emblematica « Realizarea unei mobilitati urbane si interurbane mai sustenabila si mai sanatoasa » se concentreaza pe transformarea transporturilor intr-un sistem multimodal de servicii de mobilitate inteligenta si durabile, orasele urmand sa devina avangarda tranzitiei catre o mai mare mobilitate durabila. Astfel, **toate orasele medii si mari care sunt noduri pe reseaua TEN-T vor trebui sa aiba planuri de mobilitate urbana pana in 2030 avand noi tinte: zero emisii de carbon si zero accidente rutiere.** Cresterea presiunii pe sistemele de transport pasageri va conduce la stimularea cererii pentru solutii inovative, digitalizate, la **dezvoltarea de servicii de transport integrate bazate pe cerere.** Totodata va fi imbunatatit cadrul european pentru mobilitatea urbana prin oferirea de orientare in managementul mobilitatii la nivel urban si suburban: o mai buna planificare urbana pentru asigurarea conectivitatii cu arealele rurale si suburbane astfel incat, navetistii sa aiba optiuni de mobilitate durabila.

Conform rapoartelor de tara, **mobilitatea urbana este slab dezvoltata, datorita capacitatii administrative locale scazute si a subfinantarii.** Marile centre urbane se confrunta cu provocari legate de extinderea zonelor urbane functionale insotita de cresterea congestionarii traficului si poluarii, cat si cu calitatea modesta a PMUD-urilor.

Strategia de Dezvoltare Teritoriala a Romaniei 2035 incurajeaza dezvoltarea transportului public de calatori prin identificarea solutiilor optime pentru asigurarea unei accesibilitati locale si regionale care contribuie la reducerea emisiilor de CO². Totodata, Planul National Integrat in domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice 2021-2030 prevede politici si masuri pentru promovarea utilizarii energiei regenerabile in transporturi, fiind promovate masuri catre electromobilitate (transport public urban), dezvoltarea si promovarea mobilitatii alternative.

Conform rapoartelor de tara, mobilitatea urbana este slab dezvoltata, datorita capacitatii administrative locale scazute si a subfinantarii. Marile centre urbane se confrunta cu provocari legate de extinderea zonelor urbane functionale insotita de cresterea congestionarii traficului si poluarii, cat si cu calitatea modesta a PMUD-urilor.

In regiune, o serie de localitati au realizat/actualizeaza planuri de mobilitate urbana durabila (PMUD) cu actiuni avand ca orizont de realizare anul 2030, orientate catre interventii asupra infrastructurii stradale, modernizarea transportului public in comun, dezvoltarea sistemelor de management a traficului, a modurilor alternative de mobilitate, etc PMUD-urile subliniaza ca principale provocari: calitatea mediului este afectata de forma actuala de mobilitate dominata de utilizarea automobilului, spatiul stradal fiind alocat preponderent pentru circulatia si stationarea automobilelor in dauna utilizarii de catre pietoni, biciclisti, amenajarilor peisagistice si artei urbane. Asistam la o **degradare continua a peisajului urban, a calitatii vietii, ca urmare a poluarii fonice si atmosferice**, vibratiilor, etc. Mai mult, **transportul public nu este organizat coerent la nivelul bazinelor de mobilitate**, navetismul facandu-se predominant cu automobilul, generand efecte nocive: congestii de trafic, poluare, ocuparea spatiului public cu autovehicule in miscare si stationare, etc. Lipsa unor spatii dedicate sigure de rulare si parcare pentru biciclisti, care sa confirme importanta acestui mod de deplasare mai degraba descurajeaza mersul pe bicicleta sau a altor mijloacele de transport nemotorizate. Totodata, pietonii si in special persoanele cu vulnerabilitate crescuta sunt discriminati prin starea necorespunzatoare a infrastructurii specifice: trotuare subdimensionate, prezenta obstacolelor, lipsa de planeitate a circulatiei, etc.

³⁵ Sustainable and smart mobility strategy, putting European transport on track for the future – 2020

Obiectivul strategic nr. 3 - Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne și durabile, adresat prin OS c(ii)

O infrastructura de transport dezvoltată, rezilientă și inteligentă susține creșterea economică. Astfel, **raportul de țară (2019) subliniază calitatea redusă a infrastructurii rutiere existente**, regiunea fiind slab interconectată cu celelalte regiuni, afectând competitivitatea regională. **Gradul redus de modernizare al drumurilor care asigură conectivitatea localităților rurale cu cele urbane este un obstacol care determină o accesibilitate redusă a populației la serviciile publice de educație și sănătate, la oportunitățile de muncă din mediul urban.** Astfel, sunt necesare investiții care să conducă la îmbunătățirea accesului la rețelele TEN-T pentru creșterea mobilității regionale și transfrontaliere.

Conform Planului de Investiții pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport 2020-2030, **în regiune figurează 3 din cele 5 coridoare naționale de conectivitate rutieră**, 2 dintre ele asigurând și conectivitatea transfrontalieră cu Ucraina, respectiv Republica Moldova. Coridorul de conectivitate nr. 2 (Drumul Siretului) va asigura conexiunea între regiune și sudul țării, traversând localitățile Siret, Radauți, Suceava, Dolhasca, Pascani, Roman și Bacău, în timp ce coridorul nr. 3 (Moldova) între regiune și sudul Transilvaniei, prin localitățile Onești și Bacău. Coridorul nr. 4 (Montana) conectează regiunea de Transilvania prin partea central-nordică a României, trecând prin localitățile Iași și Tg. Neamț. În document sunt prevăzute și realizarea de variante ocolitoare pe rețele secundare în Vaslui, Vatra Dornei, Campulung Moldovenesc, Gura Humorului, Botosani și Piatra Neamț.

Totodată, **gradul scăzut de modernizare a infrastructurii de transport rutier județene** este susținut de datele statistice și menționat adesea în cadrul consultărilor dedicate elaborării PDR NE 2021-2027 și monitorizării PDR NE 2014-2020, ca fiind **un impediment major în atragerea investitorilor**. Mai mult, în Studiul privind disparitățile de tip urban-rural în RNE, numeroși actori susțin rolul infrastructurii de transport rutier în creșterea mobilității persoanelor și bunurilor, a creșterii accesului la serviciile publice de educație, sănătate și sociale, la locuri de muncă de calitate pentru populația domiciliată în zonele rurale și în orașele de dimensiuni mici. Pe de altă parte, absența unei infrastructuri rutiere adecvate are efecte negative asupra economiei, prin creșterea timpilor și costurilor de transport, precum și prin mărirea costurilor legate de întreținerea și repararea mijloacelor de transport.

Obiectivul strategic nr. 4 – Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, corelat cu cerințele pieței muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne, adresat prin OS d(ii)

Planul de acțiune pentru Pilonul European al Drepturilor Sociale prevede intervenții pentru atingerea tintelor comunitare agreeate. Astfel, tinta de min 78% populație ocupată poate fi atinsă prin sprijinirea participării la educația timpurie – asigurând prezența pe piața muncii a unui număr crescut de femei, iar tinta de min 60% adulți în formare/instruire anuală prin reducerea fenomenului de parasire timpurie. Implicit, agregat, poate fi obținută pe termen mediu și reducerea numărului de persoane în sărăcie sau excluziune socială.

Conform Rapoartelor de țară, **modernizarea și optimizarea rețelei școlare** în vederea adresării tendințelor demografice din ultima decadă **este întârziată. Fenomenul de parasire timpurie a școlii este foarte accentuat, adâncind disparitățile socio-economice, existând o corelare strânsă cu nivelul scăzut de urbanizare.**

O serie de școli din mediul urban sunt supraaglomerate, iar altele, amplasate în special în mediul rural nu îndeplinesc condițiile minime sanitare de funcționare. Există inegalități în accesul la educație: mijloacele care asigură transportul elevilor către școli și grădinite sunt insuficiente (în zone rurale). În ciuda progresului din ultimii ani, relevanța învățământului profesional și tehnic pentru piața muncii rămâne în continuare redusă. Rata de ocupare a absolvenților este inferioară mediei comunitare, iar ponderea elevilor din învățământul dual este foarte redusă. Totodată, documentul menționează și relevanța scăzută a învățământului superior în raport cu necesitățile pieței muncii.

Conform Raportului de evaluare al cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a populației romă rezultă că deși s-au înregistrat unele progrese în reducerea discriminării populației romă, fenomenul de neacceptare cu care se confruntă această categorie este încă foarte răspândit. În acest sens, noul Cadrul Strategic EU Roma pentru egalitate, incluziune și participare 2020-2030³⁶ are printre obiective și cel de creștere efectivă a accesului egal la educație incluzivă, de calitate. La nivelul 2030, tintele prevăd ca cel puțin 70% dintre copii romi să fie înrolați în

³⁶ Documentul se găsește pe link

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu_roma_strategic_framework_for_equality_inclusion_and_participation_for_2020_-_2030_0.pdf

invatamantul prescolar (42% vs 92%³⁷), majoritatea tinerilor romi sa absolveasca ciclul secundar superior (28% vs 83%), segregarea in scoli sa fie eliminata, etc.

Asociatia furnizorilor de invatamant profesional si tehnic (VET4EU2) a prezentat noile recomandari in domeniu: acceptarea pe teritoriul UE a sistemelor de asigurarea calitatii (EQAVET/EFQM), promovarea crearii unui sistem unitar de calificari la nivel comunitar si cresterea accentul pus pe oportunitatile de invatare pe tot parcursul vietii, integrarea sferelor muncii si educatiei utilizand metode diversificate (ucenicie, invatare peer-to-peer, utilizarea realitatii virtuale, „serious gaming”), abordarea holistica a actului de invatare - actualizarea permanenta a curiculei/metodelor de predare si dezvoltarea de competente si abilitati transversale - si accesibilizarea educatiei profesionale prin flexibilizarea rutelor de educatie.

Principalul fenomen cu care se confrunta regiunea in domeniul educational este nivelul foarte ridicat al ratei de parasire timpurie. Cu toate ca a avut loc o scadere usoara in ultimii 5 ani, nivelul existent (19,5%) este foarte ridicat, dublu fata de media comunitara si mai accentuat in randul baietilor (22%). Desi a scazut in ultimii ani, rata abandonului scolar in invatamantul profesional inregistreaza valori mari la nivel judetean³⁸, cele mai mari nivele fiind in Vaslui (9,1%) si Bacau (5,1%). Conform Strategiei nationale pentru reducerea parasirii timpurii a scolii 2014-2020, factorii de risc identificati in regiunea NE sunt rata de saracie ridicata, ponderea ridicata a populatiei in zonele rurale, densitate demografica scazuta, rata ridicata a abandonului scolar, de repetentie si ponderea ridicata a populatiei roma in unele areale. Sunt afectate in special judetele Bacau, cu 5 factori de risc si Iasi, cu 3 factori de risc. Mai mult, in regiune, in ultimii ani, se constata o proportie ridicata si in stagnare a populatiei cu educatiei scazuta³⁹ (29%) insotita de o (usoara) scadere a populatiei⁴⁰ cu educatie tertiara (17%), contrar tendintei comunitare si nationale.

Pentru a mapa scolile dezavantajate din Romania a fost dezvoltat noul indice IRSE (Indice de Risc Socio-Educational) care are la baza indicatorii referitori la riscul de abandon scolar, nivelul de pregatire a cadrelor didactice si cel al elevilor si nivelul de dezvoltare socio-economica al UAT de care apartine scoala. Acest instrument urmeaza sa fie utilizat in alocarea resurselor financiare viitoare. Din datele colectate pentru anii scolari din perioada 2015-2019 pentru unitati scolare din invatamantul primar si gimnazial, rezulta ca **in judetele Vaslui, Iasi (zona de sud si nord-est), Botosani (centru est si sud-est) si Bacau (zona de est) se afla cele mai multe scoli defavorizate.** In dinamica, situatia s-a inrautatat in judetele Neamt, Iasi si Vaslui.

Masurile de raspuns la pandemia COVID-19 afecteaza derularea procesului educational. Din experienta acumulata rezulta ca exista numeroase obstacole: localitati in zona rurala sau amplasate periferic care nu beneficiaza de conexiuni la retelele de comunicatii electronice; numeroase gospodarii in zone marginalizate/dezavantajate cu privatiuni materiale care nu permit elevilor sa detina dispozitivele necesare pentru conectarea la internet si accesarea aplicatiilor educationale. In plus, **Raportul de tara (2020) a CE indica ponderea ridicata a tinerilor cu abilitati digitale scazute (nivel dublu fata de cel comunitar), infrastructura existenta nefiind corelata cu nevoile in crestere de competente digitale.**

In POR 2014-2020, educatia s-a bucurat de un apetit ridicat din partea potentialilor aplicanti. Tanand cont de resursele limitate, cat si de nevoile in crestere a unor areale din regiune, fondurile vor fi alocate pe viitor, cu prioritate, pentru investitii care raspund criteriilor mentionate la P6, tipuri de interventii. Totodata, in cadrul pachetului de modernizare a scolii, o parte din interventii poate viza consolidarea cladirilor, intensitatea ajutorului fiind modelata in functie de nivelul de pozitionare pe scara intensitatii seismice.

Obiectivul strategic nr. 5 – Sprijinirea dezvoltarii locale integrate prin valorificarea si promovarea potentialului local existent, adresat prin OS e(i)

Raportul de tara mentioneaza ca, **capacitatea administrativa limitata a UAT-urilor urbane, de planificare strategica,** afecteaza oportunitatile de dezvoltare si finantare. Capacitatea lor financiara difera atat intre regiuni, cat si in interiorul regiunii, localitatile mici si mijlocii fiind cele mai afectate de lipsa de predictibilitate si stabilitate financiara. Se recomanda dezvoltarea urbana durabila personalizata pentru municipiile resedinta de judet in raport cu potentialul lor de crestere, pentru a se asigura accesul la noi oportunitati de ocupare si servicii publice.

Cele trei dimensiuni (productiva, verde si incluziva) si principiile de functionare (abordarea teritoriala-integrata, multiguvernanta, participarea si crearea in comun) ale **Cartei de la Leipzig (2020), preluate si implementate in**

³⁷ Comparatii la nivel mediu comunitar: populatia roma versus populatia total

³⁸ Anul scolar 2019-2020

³⁹ Nivele ISCED 0-2

⁴⁰ Grupa de varsta 30 si 34 ani

Politica Urbana a Romaniei asigura cadrul necesar pentru ca autoritatile locale din regiune sa aiba un rol activ in implementarea Agendei Urbane, in raport cu competentele existente, si prin cooperare cu sectorul privat, comunitatile locale si societatea civila. Pentru a raspunde provocarilor, se va crea o retea nationala de centre regionale de competente pentru planificare strategica a administratiei publice locale (DG Reform SRSP).

O serie de documente strategice elaborate la nivel national sustin **dezvoltarea si promovarea turismului ca solutie pentru dezvoltarea economica locala**. Astfel, trebuie: realizate investitii orientate catre cladirile si monumentele istorice aflate in starea de degradare si dezvoltarea experientelor turistice integrate de catre organizatiile de management a destinatiei (Master planul pentru dezvoltarea turismului national), dezvoltate proiecte de construire, modernizare si exploatare a retelei de turism cultural si a traseelor care promoveaza monumentele de pe lista patrimoniului mondial UNESCO (Strategia nationala pentru cultura si patrimoniu), respectiv de crestere si diversificare a turistilor in statiunile balneare prin crearea de produse comune balnear-ecoturism (Master planul pentru dezvoltarea turismului balnear sustine). **Planul regional de actiune pentru turism (PRAT NE)⁴¹ 2017-2023 vizeaza dezvoltarea turistica durabila**, cresterea competitivitatii si atractivitatii turistice a regiunii prin valorificarea patrimoniului natural si antropic si cresterea calitatii produselor si serviciilor turistice – este monitorizat anual si contine un portofoliu de proiecte vizand investitii pentru amenajarea siturilor naturale si antropice cu potential turistic, restaurarea si valorificarea durabila a patrimoniului cultural religios, restaurarea si dotarea muzeelor, reabilitarea monumentelor istorice, realizarea de parcuri tematice istorice, sate traditionale, infiintarea/modernizarea de baze de tratament, amenajarea izvoarelor minerale, reabilitarea si modernizarea statiuni balneoclimaterice.

In regiune, populatia urbana domiciliata insumeaza 1,83 mil. locuitori (45% din total), fiind concentrata in 46 municipii si orase. In regiune figureaza 6 localitati urbane mari⁴² (municipiile resedinta de judet), 3 localitati urbane mijlocii (Barlada, Onesti si Roman), 25 localitati urbane mici (Moinesti, Dorohoi, Pascani, Radauti, Falticeni, Campulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Husi, Buhusi, Comanesti, Darmanesti, Targu Ocna, Darabani, Flamanzi, Targu Frumos, Podu Iloaiei, Targu Neamt, Roznov, Gura Humorului, Vicovu de Sus, Dolhasca, Salcea, Liteni, Negresti si Harlau) si 12 localitati urbane foarte mici (Slanic Moldova, Saveni, Stefanesti, Bucecea, Bicaz, Siret, Cajvana, Frasin, Brosteni, Milisauti, Solca si Murgeni). In raport cu informatiile privind indicele dezvoltarii umane la nivel local (IDUL)⁴³ cel mai dezvoltat municipiu resedinta de judet este Iasi (67,9 puncte), iar cel mai putin dezvoltat Vaslui (51,5). Pentru celelalte municipii disparitatile sunt mai reduse, IDUL fiind cuprins intre minime de 56,8 in Barlad, 57,2 in Husi si maxime de 64,9 in Radauti si 66,6 in Campulung Moldovenesc.

In regiune sunt sase zone urbane functionale dezvoltate in jurul municipiilor resedinta de judet. Acestea totalizeaza o populatie totala de 1,52 mil. loc. (39% din total regional) si cuprind 42.254 de firme care realizeaza o cifra de afaceri totala de 12,55 mld. Euro (60% din total regional). Cele sase zone urbane functionale se incadreaza⁴⁵ in trei categorii: un pol regional (Iasi), trei poli judeteni (Bacau, Suceava si Piatra Neamt), doi poli locali (Botosani si Vaslui). ZUF Iasi cuprinde⁴⁶ peste 500 mii de locuitori si 17 mii de firme ce realizeaza o cifra de afaceri de 4,4 mld. Euro (o treime din cifra de afaceri totala ZUF-rilor). Municipiul Iasi este un oras universitar cu un flux constant de forta de munca calificata, un hub automotive, in care se desfasoara activitati cu valoare adaugata ridicata, cu peste 50.000 navetisti zilnic, detine masa economica necesara pentru a polariza dezvoltare, acorda sprijin inovarii si dezvoltarii centrelor de afaceri si faciliteaza astfel legatura dintre profesionisti, cadre universitare si societatea civila. Cele 3 ZUF- poli judeteni cuprind peste 715 mii locuitori si 19 mii de firme cu o cifra de afaceri totala de 6,5 mld. Euro. Acestia au potential de urbanizare - o rezerva mare de populatie in imprejurimi care ar putea contribui la cresterea urbana -, au potential turistic, atrag navetisti in principal din zone

⁴¹ Elaborat ADR NE in parteneriat, cadrul strategic dezvoltarii turismului in regiune. In curs de elaborare noua versiune PRACT NE 2022-2029

⁴² Orase mari cu populatie de peste 100.000 loc., mijlocii intre 50-100.000 locuitori, mici intre 20-50.000 locuitori, foarte mici <20.000

⁴³ Prelucrari proprii, date puse la dispozitie de catre Banca Mondiala – 2020.

⁴⁴ In PDR NE 2021-2027, analiza nivelului de dezvoltare la nivel de localitate s-a realizat prin utilizarea informatiilor existente pentru IDUL, indicator complementar si stans corelat cu produsul intern brut pe locuitor

⁴⁵ Banca Mondiala, Orase Magnet - Migratie si Navetism in Romania, 2017

⁴⁶ Prelucrari proprii, date populatie 2020, date firme 2018

rurale (10.000 - 20.000 navetisti zilnic) si se bazeaza preponderent pe sectorul manufacturier. Cele 2 ZUF-uri - poli locali, acopera 280 mii locuitori, cuprinzand aprox. 5600 firme ce realizeaza o cifra de afaceri de 1,6 mld. Euro. Sunt caracterizate printr-o forta de munca concentrata in special in sectorul public, au o zona de captare locala (sub 10.000 de navetisti zilnic, in sectoare industriale cu nivel tehnologic redus), se confrunta cu emigratia fortei de munca calificate si dificultati in modernizarea infrastructurii de utilitati publice, nereusind sa difuzeze crestere economica - ceea ce a condus la o suburbanizare demografica. Totodata, **sapte zone metropolitane** sunt dezvoltate in jurul municipiilor resedinta de judet si a municipiului Roman. In acestea domiciliaza 1,53 milioane loc. si activeaza 43.756 de firme care realizeaza o cifra de afaceri totala de 12,4 mld. euro, in crestere cu 50%⁴⁷ in ultimii 5 ani. Cea mai mare zona metropolitana este cea dezvoltata in jurul municipiului Iasi, cuprinde 19 comune limitrofe, avand populatie totala de aprox. 530 mii persoane (14% din total regional) - trei sferturi fiind concentrata in Iasi -, si 17.097 de firme cu o cifra de afaceri totala de 4,4 mld. euro.

Tinand cont de formele diverse de asociere existente in regiune, programul permite ca zona teritoriala adresata de dezvoltarea urbana durabila sa fie reprezentata de UAT, ZUF sau ZM.

Conform PDR NE, sunt patru tipologii de zone urbane: orase cu potential de dezvoltare regional/national, orase cu potential de dezvoltare local, orase mici care au in mica parte functiuni socio-economice, asimilate cu localitatile din mediul rural si orase sau cartiere care se constituie in largi comunitati marginalizate sau defavorizate.

Indiferent de tipologie, **zonele urbane se confrunta total sau partial cu probleme legate de atractivitatea scazuta**. Cu toate acestea, o parte **beneficiaza de oportunitati economice, insuficient exploatate si promovate**: patrimoniul istoric si cultural de importanta nationala/internationala, potential balnear curativ, cererea exprimata pentru noi servicii culturale si de agrement, dinamica crescuta a industriilor creativ-culturale, etc. Totodata, experienta curenta POR reflecta faptul ca, pentru a consolida impactul turismului, ar trebui sa se stimuleze si interventii publice care sa vizeze si calitatea vietii in comunitatile beneficiare.

In acest context, in conformitate cu art. 28 (c) si 29/EU 1060/2021, programul propune un instrument de dezvoltare urbana integrata (DUI), adresat municipiilor resedinta de judet, pentru toate operatiunile dezvoltate pe prioritatile P2, P3, P4, P6 si P7 ale programului, intrucat, acestea au dovedit in exercitiul de programare 2014-2020, o capacitate administrativa, strategica si financiara ridicata. In plus, conform legislatiei, o parte dintre acestea detin calitatea de poli crestere si poli de dezvoltare urbana. Totodata, instrumentul este adresat si altor municipii si orase care intentioneaza sa realizeze investitii pe P7 a programului.

Celelalte municipii si orase, care nu vor aplica instrumentul DUI vor putea realiza investitii in cadrul apelurilor competitive de proiecte, isi vor putea dezvolta strategiile locale si tematice, precum si capacitatea administrativa.

Interventiile programului pot contribui la atingerea obiectivelor si tintelor prevazute in noua Strategie a UE privind Regiunea Dunarii 2021-2027 (SUERD), adresand arii prioritare precum: energia sustenabila, cultura si turism, biodiversitatea si calitatea aerului, societatea cunoasterii, competitivitate, cooperare si capacitate institutionala. Astfel, sunt vizate crearea, dezvoltarea de parteneriate pentru derularea de actiuni de cooperare interregionala cu regiuni din alte state membre, din regiuni transfrontaliere in zone de interes comun, capabile sa aduca beneficii si valoare adaugata crescuta in realizarea obiectivelor specifice programului.

Asistenta tehnica, Capacitate administrativa.

Capacitatea administrativa a ADR NE a crescut constant, ajungand la un grad ridicat de pregatire si performanta, iar angajatii au dobandit un portofoliu de competente in gestionarea proiectelor cu finantare europeana, au acumulat multiple cunostinte de specialitate in diverse domenii in gestionarea atributiilor delegate prin acordul cadru privind implementarea POR 2014-2020 si 2007-2013.

Potrivit cadrului legislativ, in calitate de AM, ADR NE va contribui la indeplinirea obligatiilor statului membru in ceea ce priveste executia bugetara in regim de gestiune partajata⁴⁸, va pune accentul pentru dezvoltarea abilitatilor personalului pentru exercitarea unor noi atributiuni: elaborarea, monitorizarea si evaluarea POR NE, sprijin pentru

⁴⁷ Prelucrari proprii

⁴⁸ Art. 63 din Reg. (UE) 2018/1.046

CM, efectuarea platilor catre beneficiari, prevenirea si detectarea neregulilor si a fraudelor, elaborarea declaratiilor de cheltuieli, etc.

CDR va avea noi provocari legate de rolul sau in regiune, pornind de la noua calitate a ADR NE de AM. In aceste conditii, se impune pregatirea corespunzatoare a membrilor sai, cu scopul final de exercitare a unui rol proactiv, asumat, care sa actioneze cunoscand realitatile regionale si europene, sa interpreteze corect, constructiv, potentialul oferit prin program.

CRP NE si structurile consecvente isi vor extinde rolul curent - axat in special pe planificarea, implementarea si monitorizarea PDR NE -, prin implicarea sustinuta si in ciclul de programare, in toate fazele, de realizare, implementare, monitorizare si evaluare program. Astfel, va fi necesara actualizarea cadrului de organizare si functionare a parteneriatului in raport cu noile atributii, participarea la activitati de formare care sa conduca la o crestere a capacitatii de programare si planificare strategica, la schimburi de experienta, etc.

Transformarea inteligenta a regiunii poate fi sustinuta prin dezvoltarea competentelor Consortiului Regional de Inovare si Comisiei Consultative Academice⁴⁹ la nivelul entitatilor implicate, pentru intarirea capacitatii administrative a acestor microecosisteme, prin dezvoltarea de competente pentru specializarea inteligenta, pentru identificarea si managementul procesului de descoperire antreprenoriala (EDP). Problema consolidarii memoriei institutionale si a sustenabilitatii acestor structuri este o preocupare principala in etapa urmatoare.

UAT-urile manifesta un interes ridicat pentru teme orizontale, precum: management de proiect, achizitii publice, ajutor de stat, elaborarea documentelor de planificare locala, implementarea lucrarilor de constructii, aspecte orizontale in elaborarea si implementarea proiectelor. Totodata, au o capacitate redusa pentru mobilizarea parteneriatelor public-private-societate civila in definirea si implementarea de solutii.

Universitatile, au o capacitate strategica redusa, avand nevoia de a avea sisteme eficiente de prioritizare si corelare a proiectelor de CDI, de orientare a temelor de cercetare spre nevoile reale, de a dedica resurse pentru generarea de proiecte cu nivel TRL ridicat. Se constata lipsa unor mecanisme nationale de sprijin pentru dezvoltarea capacitatii administrative a ecosistemelor de inovare regionale si a unei abordari integrate a lantului de inovare in programele de finantare.

Asistenta pentru IMM-uri ar trebui orientata catre dezvoltarea de competente pentru a gandi strategic, a dezvolta strategii investionale coerente si planuri de afaceri fezabile, a indeplini standardele de calitate, a se angaja in activitati de inovare si a investi in noi tehnologii, instruire in domenii RIS3, inclusiv pentru elaborarea de proiecte si achizitii publice inovative, impactul de mediu, managementul inovarii, transferului tehnologic, etc.

Gradul redus al culturii antreprenoriale, dependenta ridicata a IMM-urilor de consultanta in elaborarea/ implementarea de proiecte necesita existenta unei structuri de tip one stop shop, care sa ofere servicii integrate de suport pentru dezvoltarea afacerilor.

Programul, pe prioritatea de P8 va viza cresterea capacitatii administrative a personalului AM pentru la managementul si implementarea eficienta a programului, partenerilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea programului, si nu in ultimul rand a potentialilor beneficiari/beneficiarilor pentru a intelege si respecta cerintele programului. Aceste interventii le completeaza pe cele din P1, orientate catre dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, a IMM-urilor pentru inovare si modernizare tehnologica, cat si pe cele de la prioritatile 2-7, orientate catre cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor prin schimburi de bune practici, formare in domeniile de interes acoperite de obiectivul specific, dezvoltarea de strategii si planuri specifice.

Constructia capacitatii administrative a AM, potentialilor beneficiari/beneficiari si partenerilor regionali **va fi asigurata prin realizarea, implementarea si monitorizarea foii de parcurs**, ce urmeaza a fi realizata cu sprijinul tehnic asigurat de DG REGIO si OECD.

Mecanism de guvernanta

Pornind de la prevederile legislatiei in vigoare (legea 315/2004, OUG 122/2020 si HG 1115/2004) **mecanismul de guvernanta regional va fi format din: Consiliul pentru Dezvoltare Regionala NE (CDR)** cu rol de asumare si decizie, care conform legii aproba strategia si programele de dezvoltare regionala, avand competenta de a asuma

⁴⁹ Comisia Consultativă Academică (CCA), este o structură consultativă, fără personalitate juridică, activată pe lângă CRI, cu rolul de a oferi sprijin ADR Nord-Est pentru îmbunătățirea conținutului (definirea și revizuirea) RIS3 Nord-Est, Art. 2, al (2) ROF CRI

in numele regiunii aceste programe - format din reprezentantii administratiei locale, presedintii consiliilor judetene, primarii municipiilor resedinta de judet, cate un reprezentant al primarilor de orase si unul al primarilor de comune din fiecare judet; **Agentia pentru Dezvoltare Regionala NE** (ADR NE) care conform legii este un organism executiv regional si care va indeplini rolul de autoritate de management pentru program; **Comitetul de Monitorizare POR NE** (CM), organism ce se va constitui in conformitate cu prevederile RDC si care va reuni reprezentantii administratiei publice, mediului universitar, mediului de afaceri si societatii civile; **Comitetul Regional pentru Planificare Regionala NE** (CRP NE), organism consultativ care reuneste si implica in procesul de planificare si programare principalii actori cheie din regiune intr-un cadru larg partenerial, si care participa la elaborarea si monitorizarea PDR NE; **Consortiul Regional de Inovare** (CRI) cu rol de avizare strategie RIS3. In plus, **Ministerul Finantelor**, prin Directia Generala de Inspectie Economico-financiara va avea rolul de **organism intermediar**, responsabil cu constatarea neregulilor si stabilirea creantelor bugetare aparute in obtinerea si utilizarea fondurilor europene/nationale.

Acest sistem asigura implicare si reprezentativitatea principalilor actori din regiune in procesul de elaborare implementare si control al programului operational regional, are o experienta de buna functionare de 20 de ani, asigura echilibrul structurilor de putere locale si regionale, fiind in acelasi timp relativ suplu. In plus, se bazeaza intr-o mare masura pe un sistem de reguli/proceduri profesionale si intr-o mica masura pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

CDR va avea la nivel regional atributia de aprobare⁵⁰ a POR NE 2021-2027. Astfel, conform legii, a ROF CDR si statut ADR NE, CDR este un organismul regional deliberativ, fara personalitate juridica, care este constituit si functioneaza pe principii parteneriale la nivelul regiunii, in scopul coordonarii activitatilor de elaborare si monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regionala.

AM POR NE (AM) va fi structura responsabila de gestionarea POR NE 2021-2027 in vederea realizarii obiectivelor programului, avand in special, urmatoarele functii: selectarea operatiunilor in conformitate cu articolul 73, cu exceptia operatiunilor mentionate la articolul 33 alineatul (3) litera (d) al Regulamentului UE nr. 1060/2021; indeplinirea sarcinilor de gestionare a POR NE in conformitate cu articolul 74; sprijinirea activitatii CM, in conformitate cu art. 75 al EU 1060/2021; inregistrarea si stocarea intr-un sistem electronic a datelor referitoare la fiecare operatiune necesara pentru monitorizare, evaluare, gestiune financiara, verificari si audituri in conformitate cu anexa XVII si asigurarea securitatii, a integritatii si a confidentialitatii datelor, precum si a autentificarii utilizatorilor (conform Cap. III, sectiunea II, art. 49 din EU 1060/2021).

In timpul implementarii programului, AM va promova folosirea strategica a achizitiilor publice in sprijinirea obiectivelor de politica. Beneficiarii vor fi incurajati sa foloseasca in mai mare masura criteriile legate de calitate si costurile ciclului de viata. Cand va fi fezabil, aspectele de mediu (ex: criteriul achizitiilor publice verzi), sociale, precum si stimulentele de inovare vor trebui incorporate in procedurile de achizitii publice.

Structura si componenta CM va fi stabilita de AM, respectand prevederile art. 8 si 39 din EU 1060/2021. Criteriile si procesul de selectie vor fi realizate ulterior, dupa aprobarea programului.

Conform art. 40 din EU 1060/2021, CM va analiza progresele inregistrate in implementarea programului si realizarea obiectivelor de etapa si a tintelor; orice problema care influenteaza performanta programului si masurile luate pentru a le remedia; contributia programului la abordarea provocarilor identificate in recomandarile specifice de tara; progresele inregistrate cu privire la efectuarea evaluarilor, a sintezelor evaluarilor si a oricaror actiuni intreprinse ca urmare a constatarilor; punerea in aplicare a actiunilor legate de comunicare si vizibilitate; progresele inregistrate in implementarea operatiunilor de importanta strategica, daca este cazul; indeplinirea conditiilor favorizante si aplicarea acestora in cursul intregii perioade de programare; progresele inregistrate in ceea ce priveste consolidarea capacitatii administrative pentru institutiile publice, parteneri si beneficiari, daca este cazul; informatii privind implementarea contributiei programului la Programul InvestEU in conformitate cu Art. 14 sau a resurselor transferate in conformitate cu Art. 26, dupa caz.

CM va aproba metodologia si criteriile folosite pentru selectarea operatiunilor, inclusiv orice modificari ale acestora, fara a aduce atingere art. 33, alineatul 3 literele (b), (c) si (d) ale EU 1060/2021; raportul final de performanta pentru POR NE; planul de evaluare si orice modificare a acestuia; orice propunere inaintata de AM referitoare la modificarea POR NE, inclusiv la transferuri, in conformitate cu articolul 24 alineatul (5) si articolul 26 al Regulamentului UE nr. 1060/2021. CM va putea face recomandari AM, inclusiv masuri pentru reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor.

⁵⁰ CDR NE va aproba POR NE doar in momentul initial, intrucat este organism regional de decizie care poate sa asume in numele regiunii un document programatic. Ulterior, CM POR NE va aproba modificarile intervenite in program

Table 1		
Policy objective	Specific objective	Justification (summary)
OP 1: O Europa mai inteligenta	<i>a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate</i>	<p>Regiunea are o pondere ridicata a numarului de intreprinderi inovatoare in total intreprinderi (14%), locul 2 pe tara, cu 4 p.p. mai mult fata de media nationala si cu 10 p.p. mai mic fata de media comunitara(24%). Practic, din numarul total de intreprinderi inovatoare insumand 424 de unitati, 68% sunt intreprinderi mici. Activitatile economice cele mai inovatoare fiind cele de cercetare-dezvoltare (100%), TIC (55%), fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice (43%) si fabricarea echipamentelor electrice (35%).</p> <p>O prima provocare majora ce va fi adresata este dezvoltarea capacitatii intreprinderilor de a inova si de a absorbi cunoastere. Interventiile propuse vizeaza sprijinirea IMM pentru a cerceta, valida si implementa inovatia, integrarea IMM in lanturi de valoare si consolidarea activitatilor CDI si cooperarea in domeniile smart. Aceste masuri sunt aliniate cu cele incluse in P2 si P4 din RIS3 Nord-Est, corelate cu investitiile in IMM orientate spre modernizarea tehnologica, implementare solutii de economie circulara si dezvoltarea ecosistemului antreprenorial, ce vor fi sustinute prin AP1, OS (iii) si investitiile pentru digitalizarea IMM si a serviciilor publice, sustinute prin AP2, OS (ii), dar si cu masurile pentru dezvoltarea competentelor pentru inovare ale IMM, sustinute prin AP1, OS(iv).</p> <p>Desi cheltuielile de CD au crescut anual - ajungand la 40 mil.Euro (2018), ponderea in totalul national este de doar 4%. Mai mult, doar un sfert sunt reprezentate de cheltuielile de capital. Ponderea domeniului in PIBR este de numai 0,17%, cele mai ridicate procente la nivel judetean fiind in Iasi (0,4%) si Neamt (0,13%). In regiune sunt localizate 5 entitati de inovare si transfer tehnologic acreditate, 2874 cercetatori si 35 scoli doctorale care isi desfasoara activitatea in cele 10 universitati publice si 212 infrastructuri de cercetare . Numarul de cercetatori si de salariati CD a scazut in ultimii 5 ani cu 15%, respectiv 11% . Potentialul CDI al regiunii este asigurat prin 36 institute/centre/statiuni de cercetare, 68 companii cu obiect principal de activitate CDI , insa activitatea CDI depinde de finantarea asigurata prin proiecte iar rezultatele cercetarii din mediul universitar sunt valorificate doar pe primele doua nivele de maturizare tehnologica si in dezvoltarea carierei academice a corpului didactic, mai putin indreptate catre valorizarea comerciala . Competitivitatea cercetarii si inovarii regionale este redusa, fapt demonstrat de valoarea participarilor in PO Competitivitate 2014-2020 – 401,008 mil.Lei (FEDR+BS) prin 29 contracte si valoarea participarilor in Programul Orizont 2020 - 37 participari in 82 proiecte cu 15,9 mil. Euro atrasi. De aceea cea de a doua provocare majora ce va fi adresata in cadrul acestui obiectiv specific este consolidarea capacitatii si cresterea performantei ecosistemului de cercetare-inovare regional.</p> <p>Programul va sprijini consolidarea capacitatii si activitatile de cercetare-dezvoltare in domeniile SMART conform nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala, validarea rezultatelor cercetarii prin demonstratii cu prototipuri in mediul operational relevant, pregatirea strategiilor de comercializare, conectarea cu pietele si furnizorii, conectarea cu bunele practici europene, prin promovarea unor proiecte internationale care sa contribuie la cresterea performantei si reputatiei cercetarii regionale.</p> <p>Aceste masuri aliniate cu P2, P3 si P4 din cadrul RIS3 NE, sunt corelate cu masurile de investitii pentru inovare in IMM, AP1, OS(i) si a celor de incurajare a dezvoltarii competentelor pentru inovare in IMM sprijinite prin AP1 OS(iv) si investitiile pentru dezvoltarea capacitatii CDI a institutiilor de invatamant superior, INCD, ICAR-urilor si intreprinderilor mari, prevazute prin POCIDIF, a parteneriatelor dintre ferme, unitati de cercetare, universitati(sub 500.000Euro), sprijinite prin PAC si a investitiilor pentru inovatie in cercetarea din domeniul medical si sanatate sprijinite prin PO Sanatate.</p> <p>In lipsa acestor interventii, sectorul IMM nu va face fata mediului concurential national si international, va inregistra pierderi de piete si implicit de locuri de munca, sectorul CDI va genera costuri pentru operare, fara beneficii pentru industrie, iar personalul specializat va migra, pierzandu-se astfel locuri de munca si competente.</p>

		<p>Interventia va continua initiativele POR 2014-2020, AP1 Promovarea transferului tehnologic, care a demonstrat ca exista potential pentru proiecte de transfer tehnologic (32 proiecte depuse la data de 31.12.2020, dar limitate calitativ).</p> <p>Start-up urile au modele de afaceri cu potential de crestere rapida, asuma riscuri tehnologice mari in dezvoltarea de produse si servicii, au o nevoie continua de consolidare a cunostintelor si valorifica diferite surse de finantare. Astfel, pentru fondatorii de start-up unul din blocajele majore este finantarea limitata pentru etapele incipiente de dezvoltare, cu precadere procese de ideatie, de dezvoltare a prototipurilor, conceptualizare sau scalare.</p> <p>Alocarea unor resurse semnificative din program pentru acest obiectiv specific indica importanta adresarii acestor provocari, in lipsa carora actualele deficientele semnalate se pot accentua.</p>
	<p><i>a (ii)</i> <i>Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice</i></p>	<p>RIS3 NE sustine procesul de digitalizare - unul din domeniile de specializare inteligenta fiind TIC -, identificand nisele si subnisele care intr-un cadru asociativ adecvat pot contribui la cresterea competitivitatii regionale: modernizare industrială, cybersecurity, trasabilitate si big data, dezvoltare de noi produse TIC hardware&software si solutii de testare, orase si sate inteligente.</p> <p>Numarul intreprinderilor active din regiune care detin o pagina proprie de internet este foarte redus, mai putin de jumatate din total, nivel in stagnare in ultimii ani⁵¹. Putin peste un sfert din personalul acestora utilizeaza calculatoare cu conexiuni la internet. In domeniul TIC, in regiune, isi desfasoara activitatea 2.347 de firme realizand o cifra de afaceri de 523 mil. Euro⁵², cele mai multe activand in domeniul serviciilor. Mai mult de jumatate dintre firme activeaza in judetul Iasi, cuprinzand patru cincimi din numarul total de salariati si realizand trei sferturi din cifra de afaceri. Domeniul este intr-o dinamica accentuata, numarul de firme dublându-se in ultimii 6 ani, iar cifra de afaceri crescând de 3,5 ori, existând premisele pentru dezvoltarea de aplicatii si solutii care utilizate de IMM-uri in general sa conduca la transformarea digitala vizata.</p> <p>Raportul de evaluare⁵³ pentru realizarea Strategiei de transformare digitala a municipiului Iasi mentioneaza printre nevoile ecosistemului digital: punerea la dispozitia firmelor si cetatenilor de date publice deschise, relevante, actualizate si disponibile in timp real referitoare la mobilitate, calitatea vietii, demografie, servicii sociale, infrastructura, cultura, turism; dezvoltarea de platforme experimentale deschise, de noi produse pentru aplicatii B2C (business to consumer), etc.</p> <p>Raportul DESI subliniaza ca firmele si cetatenii isi doresc o interactiune digitala crescuta cu autoritatile publice, insa adesea nu pot obtine in format digital datele si informatiile de care au nevoie, care le-ar permite o mai buna fundamentare a deciziilor investitionale in raport cu caracteristicile socio-demografice-economice locale, o mapare a investitiilor viitoare, etc. Astfel, o parte dintre investitii vor fi orientate catre transformarea digitala a administratiei publice si cresterea interoperabilitatii, prin dezvoltarea de masuri si solutii inovative care vin in sprijinul mediului de afaceri, antreprenoriatului, cetatenilor, etc.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific, regiunea isi va aduce contributia la transformarea digitala a IMM-urilor, ceea ce va conduce la dezvoltarea afacerilor, atragerea de investitii, intrarea pe noi piete de desfacere si implicit la cresterea competitivitatii. Totodata, prin dezvoltarea de noi servicii publice digitale, firmele, cetatenii, comunitatile locale vor fi deveni mai implicate, prezente in procesele decizionale si strategice.</p>
	<p><i>a(iii)</i> <i>Intensificarea cresterii durabile si a competitivitatii IMM-urilor si</i></p>	<p>In regiune figureaza 62.160 unitati locale active - ce asigura o densitate economica de numai 19intrep/%oloc.- distribuite neuniform in teritoriu, existand discrepante semnificative intre judetul Iasi si judetele Botosani si Vaslui. Activitatea economica este concentrata⁵⁴ in special in sectoarele traditionale (agricultura, industria prelucratoare a lemnului, industria alimentara, industria textila), cu o valoare adaugata redusa. Evaluarea POR 2007-2013 arata ca microintreprinderile care au beneficiat de sprijin si-au marit personalul, in medie cu 3 angajati, fata de cele non-</p>

⁵¹ Conform PDR NE 2021-2027

⁵² Prelucrari proprii

⁵³ Proiect finantat sub initiativa comunitara "Digital Cities Challenge"

⁵⁴ Conform PDR NE 2021-2027

	<i>crearea de locuri de munca in cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investitii productive</i>	beneficiare. In perioada 2014-2020, PI2/POR, respectiv operatiunile microintrepinderi si IMM-uri au inregistrat cele mai bune performante in atragerea si contractarea de proiecte (2029 proiecte depuse, valoare nerambursabila solicitata 1,2 mild.Euro, peste 450% din fondurile alocate). Activitatea economica a companiilor din regiune, si in special a microintreprinderilor si intreprinderilor mici a fost puternic afectata de efectele crizei economice generata de pandemia COVID-19. In aceste conditii, sunt necesare investitii orientate spre repararea efectelor crizei si restartarea mediului de afaceri. Spiritul antreprenorial in regiune este moderat, plasand regiunea pe ultimele pozitii in clasamentul national din perspectiva numarului de firme si densitatii acestora. In regiune activeaza 11 structuri de sprijinire a afacerilor, din care 8 incubatoare de afaceri. Cu toate acestea, exista nevoia investitiilor orientate catre dezvoltarea spiritului antreprenorial si cresterea start-upurilor bazate pe modele de afaceri cu crestere rapida si inovatie.
	<i>(iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenorial</i>	<p>Conform RIS3 NE, regiunea ocupa locul 6 la nivel national in ceea ce priveste procentul populatiei cu educatie tertiara in grupa de varsta 30-34 ani, ultimul loc in ceea ce priveste ponderea ocuparii fortei de munca in sectoarele de inalta tehnologie iar rezultate obtinute de intreprinderile de CD situandu-se sub media nationala (cifra de afaceri, numar de salariatii), in ciuda faptului ca regiunea ocupa locul II la nivel national in ceea ce priveste numarul de cercetatori, numarul scolilor doctorale si detine un numar important de infrastructuri de cercetare performante. In contextul actual al decelerarii economice ca urmare a Pandemiei COVID-19 s-au accentuat o serie de amenintari – tendinta de reducere a populatiei regiunii in ultimii ani, emigrarea populatiei calificate in domeniile intensiv tehnologic, reticenta companiilor de a investi in cercetare si inovare coroborata cu lipsa unor stimulente care sa faciliteze cooperarea dintre mediul academic si industrie. RIS3 NE⁵⁵ este rezultatul unui proces „bottom-up”, al carui element central este procesul de descoperire antreprenoriala - EDP⁵⁶, concretizat intr-un portofoliu de proiecte atasat RIS3. Numarul mare de participanti la EDP 864 (2016-2020)⁵⁷, necesita un efort consistent din partea ADR NE, pentru management si coordonare. EDP au declansat un proces iterativ de invatare organizationala care s-a dovedit eficace in elaborarea RIS3, dar mai putin eficient in operationalizarea solutiilor de specializare inteligenta. Afirmatie sustinuta de numarul mic de proiecte inovative selectate pentru Regiunea NE in perioada 2014-2020 in cadrul unor programe precum POR axa 1 - 6, POC axa 1 – 29, Orizont 2020 - 82, alte programe de cooperare interregionala - 51. RIS3 NE a priorizat nevoia dezvoltarii competentelor pentru inovare pe toate domeniile de specializare inteligenta (P1-parteneriate pentru adaptare curricula cu tendintele tehnologice actuale, facilitarea stagiilor de pregatire practica si a activitatilor dedicate stimulării creativității si inovării, dezvoltarea aptitudinilor pedagogice si familiarizarea cailor didactice cu noile evolutii tehnologice). Pentru asigurarea sustenabilitatii masurilor investitionale propuse pentru IMM in os a(i), a(ii) si a(iii), nevoia de a sustine tranzitia catre activitati economice cu productivitate si valoare adaugata mai mare, POR NE propune un pachet de masuri care sa vizeze dezvoltarea competentelor IMM in domeniile RIS3, stimularea cooperarii IMM cu integratorii de lant valoric si generatorii de cunoastere si cresterea capacitatii de identificare a descoperirilor antreprenoriale, de scriere si gestionare proiecte inovative.</p> <p>In regiune nu exista un observator economic care sa colecteze si prezinte informatii necesare intelegerii tendintelor economice actuale si identificarii niselor in care pot fi propuse si valorificate noi descoperiri antreprenoriale. De aceea prin program se propune crearea unei platforme regionale care sa mapeze competentele regionale si sa furnizeze informatii utile atat pentru actualizarea domeniilor cu potential de specializare inteligenta, cat si operationalizarii unor proiecte inovative cu impact asupra economiei regiunii.</p>

⁵⁵ Sursa: ADR NE, Strategia de Cercetare si Inovare pentru Specializare Inteligenta a Regiunii Nord-Est

⁵⁶ EDP = Entrepreneurial Discovery Process, definitia Centrului Comun de Cercetare (JRC) al DG Regio; EDP Nord-Est are la baza metodologia elaborata de Centrul Comun de Cercetare al DG Regio ; EDP faciliteaza identificarea de solutii creative, prin combinarea atuurilor si colaborarea intre companii si furnizori de cercetare-inovare cu sprijinul administratiei publice si societatatii civile in arii de activitate, in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive.

⁵⁷ A se vedea rapoartele EDP publicate pe www.adrnordest.ro/inovare/RIS3

<p>OP 2: O Europa cu emisii scăzute de carbon si mai ecologica</p>	<p><i>b (i)</i> <i>Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera</i></p>	<p>In regiune, numarul total de locuinte este de 1.468.801 unitati (16% din totalul national, 2019), insumand o suprafata totala de 66,93 milioane m². Suprafata medie a unei locuinte este de 45 m², iar numarul mediu de camere este de 2,7. In mediul urban sunt localizate 628.482 locuinte, cu o suprafata totala de 28,58 mil. m² (43% din total) – in concordanta cu populatia domiciliata -, rezultand o medie de 45 m²/locuinta si 2,5 camere/locuinta. La nivel judetean cele mai mari ponderi se inregistreaza in Bacau (26%), Iasi (29%) si Suceava (25%), iar cele mai mici in Botosani, Neamt si Vaslui, cu cate 17%.</p> <p>Mediului urban ii sunt specifice locuintele multifamiliale (trei sferturi din total^[4]), majoritatea lor fiind construite in perioada 1960-1980, fara a avea cerinte constructive termice specifice. Doar un sfert au beneficiat de lucrari de reabilitare termica, de cele mai multe ori constand in interventii proprii ale locatarilor, existand un potential ridicat, ca fondul imobiliar existent sa fie imbunatatit semnificativ energetic.</p> <p>Pentru fondul imobiliar apartinand administratiei publice locale, cele mai ridicate ponderi le detin unitatile de invatamant si sanitare, cu cate 30% din total, urmate de administratia publica cu 17%. Cele mai mari consumuri totale de energie sunt in educatie (26% din total), administratie publica (24%) si sanatate (14%). In aceste sectoare figureaza cladiri caracterizate de utilizari intensive, de lunga durata, care vor fi avute in vedere pentru renovarea energetica.</p> <p>In regiune sunt cinci orase (Bacau, Botosani, Moinesti, Piatra Neamt si Vaslui) care au elaborat si aprobat planuri de actiune privind energiile durabile si clima (inclusiv rapoarte de monitorizare a progreselor inregistrate), cu obiective de reducere a emisiilor de CO² pana in 2030, pe trei nivele: 22% Moinesti, 40% Bacau, Piatra Neamt, Vaslui si 50% Botosani.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific, regiunea isi va aduce contributia la atingerea tintelor asumate la nivel national in SNRTL si PNIEESC, la diminuarea efectelor schimbrilor climatice, creand in acelasi timp conditii pentru imbunatatirea situatiei economice si sociale a locuitorilor care sunt afectati in prezent de fenomenul saraciei energetice ,conducand in final la reducerea saraciei si excluziunii sociale.</p>
	<p><i>b (vii)</i> <i>Cresterea protectiei si conservarii naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare</i></p>	<p>In rapoartele de monitorizare ale PDR NE, respectiv in Studiul privind disparitatile de tip urban-rural din regiunea NE, administratia publica locala mentioneaza adesea ca nivelul redus al spatiilor verzi per locuitor din mediul urban este o problema care afecteaza negativ starea de sanatate si calitatea vietii locuitorilor. Procesele de retrocedare a spatiilor verzi dintre blocuri, inmultirea constructiilor noi, invadarea spatiilor verzi cu masini pentru care nu exista locuri de parcare, au condus in timp la diminuarea drastica a acestora, cu precadere in zona marilor ansambluri de locuit Astfel, suprafata spatiilor verzi amenajate in regiune, in mediul urban, insumeaza in anul 2020, 3560 ha, in crestere cu 12% fata de 2015 si reprezentand 12% din suprafata totala urban national. Din aceasta, cele mai mari suprafete se gasesc in mediul urban din judetele Iasi (913 ha) si Bacau (928 ha), iar cele mai mici in Vaslui (320 ha) si Botosani (329 ha). In dinamica, cresteri semnificative au avut loc in urbanul din judetele Bacau (139ha), Suceava (122ha) si Iasi (118 ha), iar reduceri in Vaslui (24 ha). Media pe locuitor in zona urbana este de 19,4 m²/loc, cu 2,5 m² mai putin decat media nationala. Pentru a atinge nivelul de 26 m²/loc, suprafata totala a spatiilor verzi in mediul urban ar trebui sa creasca cu 1.200 hectare^[2].</p> <p>Doar sase localitati urbane indeplinesc normativul comunitar pentru spatiile verzi: Solca (68m²/loc), Targu Ocna (33m²/loc), Moinesti (29 m²/loc), Suceava (29m²/loc), Bacau (27m²/loc) si Darmanesti (27m²/loc). Mai mult, in regiune sunt 12 localitati urbane pentru care nivelul inregistrat are o valoare critica, sub 10 m²/loc: Bucecea, Flamanzi, Podu Iloaiei, Roznov, Bicaz, Dolhasca, Radauti, Liteni, Cajvana, Milisauti, Vaslui si Murgeni.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific regiunea va contribui la promovarea infrastructurii verzi in mediul urban din regiune prin cresterea suprafetei specifice per locuitor, la reducerea efectelor schimbarilor climatice prin reducerea poluarii si</p>

^[4] Strategia pentru mobilizarea investitiilor in renovarea fondului de cladiri rezidentiale si comerciale, atat publice cat si private, 2017

^[2] Raportat la populatia domiciliata in mediul urban in 2019

		la cresterea calitatii vietii prin imbunatatirea starii de sanatate a populatiei si combaterea excluziunii sociale.
	<i>b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca [parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon</i>	<p>In regiune, transportul public este organizat in 13 localitati urbane, in crestere in ultimii ani. Localitatile deservite sunt municipiile resedinta de judet, precum si orasele Moinesti, Onesti, Comanesti, Pascani, Campulung Moldovenesc, Barlad si Husi. Parcul auto cuprinde in total 666 vehicule (in crestere cu 10% fata de 2018), din care 157 tramvaie. Pentru perioada 2015-2020, cel mai mare numar de pasageri transportati a fost inregistrat in anul 2018 - 210.568 mii, din care 64% pe baza de autobuze si microbuze. In 2019 si 2020 transportul public inregistreaza un declin, scazand pana 89.949 mii pasageri, in special pe fondul contextului pandemic – restrictiile sanitare de deplasare si de utilizare a mijloacelor de transport in comun, cat si sentimentul de nesiguranta sanitara -, care a condus la o orientare decisiva catre utilizarea masinilor personale.</p> <p>Transportul public electric, pe baza de tramvaie, se realizeaza in municipiile Iasi (preponderent) si Botosani. In anul 2018 s-au inregistrat 74.574 mii pasageri (o treime din total pasageri)[3], inregistrandu-se o crestere cu 35% fata de 2015. In perioada 2018-2019, in noul context existent, numarul de pasageri a scazut cu 62%, totalizand 28.235 mii. Cel pe baza de troleibuze se realizeaza in municipiul Vaslui, urmand ca in urmatoarea perioada acesta sa fie extins.</p> <p>In regiune, 14 localitati urbane (municipiile resedinta de judet, Gura Humorului, Husi, Flamanzi, Moinesti, Onesti, Siret, Vatra Dornei, Barlad) au elaborat in perioada de programare 2014-2020 PMUD, ce prevad actiuni dedicate dezvoltarii infrastructurii de transport urban, cu orizont de realizare la nivelul 2030 - cuprinzand 182 de proiecte cu un total de investitii de aprox 712 mil. Euro, parte dintre acestea in implementare sub POR 2014-2020. Totodata, in prezent, 21 municipii si orase isi actualizeaza/realizeaza PMUD. Prin selectarea acestui obiectiv specific, regiunea va contribui la promovarea unei mobilitati urbane durabile si inteligente, prin cresterea utilizarii transportului public in comun nepoluant, a deplasarilor nemotorizate cu bicicleta si pe jos, contribuind astfel la diminuarea efectelor schimbarilor climatice prin reducerea poluarii, a emisiilor de gaze cu efect de sera si implicit, la cresterea calitatii vietii prin imbunatatirea starii de sanatate a populatiei.</p>
OP 3: O Europa mai conectata	<i>c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</i>	<p>Informatiile existente in PDR NE 2021-2027 indica gradul redus de modernizare a drumurilor judetene. Din lungimea totala de 5.397 km, doar 45% reprezinta drumuri modernizate (2020). Procentul variaza la nivel intraregional, fiind cuprins intre 12,5% in Neamt, 16,3% in Iasi si 78,7% in Suceava. Desi situatia se imbunatatesta in timp - prin investitiile realizate pe POR 2007-2013, 2014-2020 si PNDR-, gradul de modernizare este inca foarte redus, determinand o accesibilitate si conectivitate redusa, in special intre comunitatile rurale si orase, intre orasele mici si marile aglomerari urbane, conducand astfel la instalarea barierelor in calea dezvoltarii economice si sociale, la accesul la serviciile publice de educatie si sanatate, etc.</p> <p>Urmare a consultarilor realizate cu consiliile judetene, privind nevoile de modernizare a infrastructurii rutiere (drumuri judetene si variante ocolitoare) a rezultat un portofoliu de proiecte, care a fost transmis ulterior Ministerului Transporturilor in vederea analizei privind conectivitatea cu reseaua primara si secundara din Planul Investitional pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport 2020-2030⁵⁸. Din analiza realizata rezulta ca un total de 1283 km de drumuri judetene din regiune se afla intr-o stare medie si rea, de-a lungul lor figurand localitati cu o populatie care insumeaza 982 mii de persoane (preponderent in mediul rural).</p> <p>In plus, numarul total de accidente inregistrate in regiune este ridicat, reprezentand 17% din totalul national. Dinamica acestora este in crestere continua⁵⁹ - cu 27% in ultimii 5 ani si cu 300% fata de 2007 -, ca urmare a cresterii parcului de autoturisme cu 50% si a unei retele rutiere slab modernizate. Cele mai numeroase se inregistreaza in judetele Iasi si Suceava, iar cele mai putine in Botosani si Vaslui. In corelare, aceeasi dinamica se inregistreaza si pentru numarul de persoane accidentate, intensitatea accidentelor rutiere fiind dubla in regiune fata de nivelul mediu comunitar. Conform Studiului privind disparitatile de tip urban-rural din</p>

^[3] In 2019 a avut loc o descrestere, pana la nivelul de 36.137 mii pasageri datorita lucrarilor de modernizare derulate

⁵⁸ Documentul mentionat actualizeaza strategia de implementare a Master Planului General de Transport al Romaniei

⁵⁹ In perioada pre-pandemica (scadere cu 23% in 2020/2019)

		<p>RNE, parte dintre accidente grave au loc in zonele din vecinatatea municipiilor mari, respectiv in localitatile rurale aflate pe traseul drumurilor judetene.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific se va contribui la cresterea accesibilitatii locuitorii din zonele rurale (in special) si din orasele de dimensiuni mici, la servicii publice si locuri de munca de calitate din marile centre urbane, la decongestionarea localitatilor si la sporirea gradului de siguranta a participantilor la trafic.</p>
OP 4: O Europa mai sociala	<i>d (ii) Imbunatatirea accesului la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online;</i>	<p>In 2019 in regiune existau 1.092 entitati scolare (15,6% din totalul national), cele mai multe unitati scolare fiind localizate in judetul Iasi (24% din RNE), iar cele mai putine in Botosani (12%). In regiune sunt acreditate 7 institute de invatamant superior de stat si 4 de invatamant particular. In toate judetele exista un echilibru intre populatia scolara si numarul de unitati scolare.</p> <p>Populatia scolara totala insuma 607.683 elevi si studenti (17% din total national), fiind in scadere pe toate nivelele: prescolar, primar, gimnazial (in special in rural), liceal si postliceal (exceptand invatamantul profesional). Pe ansamblu, scaderea populatiei scolare in ultima decada, in invatamantul preuniversitar este de 6% in mediul urban si de 21,7% in mediul rural. Numarul studentilor a scazut cu 28% in ultimii 10 ani, pana la nivelul de 52.441 - datorita scaderii populatiei scolare, ratei scazute de promovare a bacalaureatului⁶⁰, cat si nivelului scazut al veniturilor populatiei. Desi in regiune figureaza 17,5% din populatia prescolara a RO, numarul gradinitelor reprezinta doar 9,4% din totalul national. Mai mult, datorita capacitatii insuficiente a infrastructurii educationale prescolare, rata de cuprindere a copiilor de varsta prescolara este 75% (85% RO), mai sever in mediul rural. Conform Strategiei privind modernizarea infrastructurii educationale 2017-2023⁶¹, unitatile scolare din regiune se confrunta cu utilitati scolare neadecvate (sistemele de incalzire, ventilatie, canalizare, colectare deseuri si conditii sanitare). Astfel, in judetul Vaslui, 70% din unitatile scolare de invatamant primar si secundar din judetul Vaslui nu beneficiaza de toaleta in interior (peste 30% din populatia scolara), in Botosani 60%, in Iasi, Bacau si Suceava cate 40%, iar in Neamt 28%. Accesul elevilor cu dizabilitati fizice este limitat: 60% din unitatile de invatamant din judetele Suceava si Vaslui sunt fara rampa de acces, in Iasi si Botosani 50%, iar in Neamt 35%. In acest context, doar 60% din totalul unitatilor scolare au autorizatie sanitara de functionare, situatia cea mai grava fiind in judetele Suceava (42%) si Vaslui (46%). Fenomenul de supraaglomerare este prezent in unele areale, judetele afectate fiind Vaslui, Bacau, Suceava si Iasi. Fenomenul afecteaza in special scolile din mediul urban, in mediul rural intalnindu-se fenomenul invers.</p> <p>Rapoartele de monitorizare ale PDR NE 2014-2020 mentioneaza o serie de nevoi/probleme care vizeaza lipsa/insuficienta creselor (Buhusi, Campulung Moldovenesc, Bucecea, Comanesti, Dolhasca, Falticeni, Gura Humorului, Hirlau, Liteni, Moinesti, Radauti, Tg. Frumos, Roman, Roznov, Slanic Moldova, Salcea, Tg. Ocna), capacitatea insuficienta a gradinitelor in raport cu cererea existenta (Comanesti, Dorohoi, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Milisauti, Negresti, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Frumos, Vicovu de Sus, Bicz), necesitatea lucrarilor de reabilitare, modernizare, dotare si constructii de noi sali de sport (toate localitatile urbane), lipsa/numarul insuficient de microbuze pentru transportul elevilor (Dolhasca, Flamanzi, Hirlau, Liteni, Roznov, Tg. Ocna), abandonul scolar ridicat (Murgeni - in ciclul gimnazial in randul comunitatii rome, Podu Iloaiei, Tg. Ocna). Mai mult, pandemia COVID-19 - prin masurile de raspuns ale autoritatilor - a condus la regandirea modului in care se desfasoara procesul educational la nivel regional. Din experienta acumulata rezulta ca exista numeroase obstacole in desfasurarea in conditii de normalitate a procesului - absenta dispozitivelor digitale, in special pentru elevii din mediul rural si comunitatile marginalizate, a bibliotecilor digitale, a aplicatiilor digitale personalizate, eficiente si securizate, care sa fie accesate in procesul de invatare de elevi, profesori si parinti -, fapt care a condus la cresterea absenteismului in randul elevilor.</p>

⁶⁰ Rata de promovare Bacalaureat : 2018 cuprinsa 69% in judetele Neamt si Vaslui si 81% in judetul Iasi, 2017 74% Neamt si 84% Suceava, 2016 67% Neamt si 80% Bacau, 2015 70% in Vaslui si Suceava si 80% Bacau

⁶¹ Ministerul Educatiei si Cercetarii www.edu.ro - viziune globala pe termen lung 2025-2030, asupra dezvoltarii/consolidarii infrastructurii educationale si a formarii profesionale initiale si continue

<p>OP 5: O Europa mai aproape de cetateni prin promovarea dezvoltarii durabile si integrate a zonelor urbane, rurale si de coasta si a initiativelor locale</p>	<p><i>e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane</i></p>	<p>Orasele regiunii se confrunta cu probleme multiple, complexe, de ordin economic, social, demografic, mediu, climatic care le-au redus in timp atractivitatea, avand implicatii directe asupra calitatii vietii.</p> <p>Turismul, cultura si industriile cultural-creative se pot constitui intr-un motor al dezvoltarii economice locale. Conform PDR NE 2021-2027, numarul turistilor a crescut cu 66% in ultimii ani⁶², ajungand la 1,26 mil. turisti in 2019 - cele mai mari ponderi in judetele Suceava, Iasi si Neamt. Cu toate acestea, datorita atractivitatii scazute, durata medie de sedere este scazuta si in scadere, indicand un turism de tranzit. Strategiile urbane enumera barierele care afecteaza dezvoltarea economica prin fructificarea potentialului turistic: degradarea monumentelor de patrimoniu (municipiile resedinta de judet, Vatra Dornei, Tirgu Ocna, Gura Humorului); existenta unor zone cu un grad avansat de degradare a constructiilor monument aflate in proprietate privata (Iasi); accesibilitatea reduca catre obiectivele turistice (Iasi, Piatra Neamt, Vatra Dornei, Tirgu Ocna). Totodata, potentialul balnear este o resursa putin exploatata de localitatile care au statutul de statiune balneoclimatica (Vatra Dornei, Slanic Moldova, Targu Ocna, Nicolina/ Iasi, etc.), nevoile identificate fiind: investitiile reduse in modernizarea si dotarea unitatilor turistice, in captarea izvoarelor minerale, modernizarea bazelor de tratament, etc. Totodata, exista o cerere crescuta, exprimata in portofoliile de proiecte din PDR NE si strategiile locale pentru investitii in activitati recreationale care valorifica potentialul natural, prin amenajarea zonelor turistice/parcurilor de agrement din zona lacurilor /izvoarelor/iazurilor/raurilor (ZM Iasi, Bacau, Piatra Neamt, Tg. Neamt, Vaslui, Barlad, Roman, Pascani, Comanesti, Bicaz, Tg. Ocna, Gura Humorului, Siret), amenajarea zonelor montane urbane (ZM Iasi, Bacau, Piatra Neamt, Moinesti, Onesti), crearea de parcuri tematice/agrement: Botosani, Iasi, Vatra Dornei, Moinesti, Siret, Slanic Moldova, Tg. Ocna, Gura Humorului, Tg. Neamt.</p> <p>Conform PDR NE, sectorul industriilor cultural-creative este intr-o dinamica accentuata. Din cele 5.006 firme localizate in mediul urban, o treime activeaza in artizanat, mestesuguri si arte vizuale, domenii care in ultimii 5 ani au inregistrat cresteri cu 50-60%, atat numeric, cat si ca cifra de afaceri realizata. Mai mult, acestea au realizat o cifra de afaceri totala de 335 mil. Euro, aducandu-si un aport de 40% cifra de afaceri totala a sectorului mentionat.</p> <p>Prin selectarea acestui obiectiv specific este vizata cresterea atractivitatii localitatilor urbane printr-o abordare multisectoriala, teritoriala si integrata, care adreseaza regenerarea si revitalizarea urbana, fructificand potentialul turistic, cultural si creativ existent la nivel local. Interventiile prevazute pe alte obiective specifice dedicate competitivitatii, digitalizarii, inovarii, mediului, mobilitatii urbane durabile, educatiei, etc. vin si asigura complementarele si sinergiile necesare.</p>
	<p><i>Asigurarea functionarii sistemului de management</i></p>	<p>Pentru a asigura conditiile necesare pentru implementarea POR NE, in vederea utilizarii eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management sa fie sprijinita prin intermediul asistentei tehnice. Asistenta tehnica se acorda conform prevederilor Regulamentului general comun, fondurile pot sprijini actiunile de pregatire, monitorizare, control, audit, evaluare, comunicare, inclusiv comunicare institutionala privind prioritatile politice ale Uniunii, vizibilitate, etc. In ceea ce priveste sprijinul pentru beneficiari, experienta 2007-2013 si 2014-2020 demonstreaza, in special in raport cu alte programe operationale, ca implementarea POR la nivel regional este mai apropiata de solicitantii si beneficiarii programului, avand astfel o intelegere mai buna a ceea ce trebuie realizat pe teren.</p> <p>Viziunea strategica a POR NE 2021-2027 se bazeaza pe recunoasterea faptului ca fiecare regiune trebuie sa isi maximizeze potentialul economic si social de dezvoltare astfel incat sa contribuie la cresterea economica nationala. Dezvoltarea socio-economica a regiunilor trebuie sa se construiasca pe experienta si cunostintele existente la nivel local/regional, precum si pe intelegerea nevoilor si a prioritatilor locale, in functie de potentialul si resursele proprii fiecarei regiuni (in sensul valorificarii experientei acumulate deja).</p>

⁶² Date anterioare pandemiei COVID-19

		<p>Avand in vedere multitudinea tipurilor de activitati care vor fi implementate prin POR NE 2021 – 2027, precum si valoarea fondurilor alocate programului, utilizarea asistentei tehnice va contribui la: imbunatatirea sistemului de implementare a programului astfel incat institutiile implicate (autoritatea de management) sa poata realiza cu eficienta si eficacitate functiile indeplinite la nivel regional (pregatire, implementare, monitorizare, control, etc.); acordarea de sprijin specific pentru constructia si dezvoltarea capacitatii administrative a partenerilor regionali si locali, pentru informarea si comunicarea catre potentialii beneficiari, beneficiarii de finantare POR, cat si catre publicul larg, in conditii de transparenta si tratament egal; cresterea valorii adaugate in implementarea programului in ceea ce priveste furnizarea de informatii catre beneficiari si consolidarea capacitatilor de monitorizare si suport pentru implementare, in ansamblu cat si pe probleme specifice. Sprijinul furnizat prin asistenta tehnica are in vedere, ca principiu, sustinerea unor “costuri ale calitatii”, plecand de la premisa, confirmata de experientele anterioare, ca lipsa calitatii in implementare are costuri mult mai mari. Astfel, se urmareste atingerea unui standard recunoscut de management al calitatii, in intregul sistem de implementare a programului. In acest sens, monitorizarea performantei in realizarea activitatilor specifice implementarii POR NE va adresa necesitatea de diminuare a erorilor in procesele specifice, in vederea cresterii eficientei si eficacitatii in implementare. Asa cum reiese atat din experienta acumulata, cat si din studiile si evaluarile realizate, disponibilitatea resurselor necesare sprijinirii functionarii sistemului de implementare POR in perioada de programare 2007-2013 si 2014-2020 s-a dovedit a fi de o deosebita importanta. In acest sens, este necesara sprijinirea activitatilor specifice implementarii POR la nivel regional (pregatirea, selectia, evaluarea, verificarea cheltuielilor, auditul si monitorizarea proiectelor finantate, etc.). In ceea ce priveste acoperirea costurilor salariale, administrative si de functionare, finantarea AM POR NE se va realiza prin P8 si va fi rambursata pentru costuri directe, in conformitate cu Art.30 (4) al draftului de RDC. In cadrul asistentei tehnice vor fi organizate sesiuni de instruire specifica pentru beneficiari, va fi realizata diseminarea informatiilor si derularea activitatilor de informare si publicitate privind POR NE. Finantarea activitatilor aferente atributiilor AM POR se va realiza in cadrul unor decizii de finantare globale, multianuale.</p>
--	--	--

2. Priorities

2.A Priorities other than technical assistance

2.A.1. Prioritatea 1: Nord-Est – O regiune mai competitiva, mai inovativa

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input checked="" type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁶³
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁶⁴ (repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance)

a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Principalele actiuni care se urmaresc in cadrul acestui obiectiv specific sunt legate de consolidarea capacitatii, cresterea performantei si atractivitatii sistemului regional de cercetare si inovare, prin actiuni menite sa sprijine implementarea specializarii inteligente, incurajarea colaborarii dintre cercetare si industrie, dezvoltarea si valorificarea infrastructurilor de cercetare-inovare, inclusiv prin stimularea participarii organizatiilor CDI in proiecte internationale.</p> <p>De asemenea, masurile au in vedere, intarirea capacitatii de inovare a IMM prin colaborarea cu entitati de cercetare-dezvoltare, de transfer tehnologic, cu mediul academic si clustere, care vor contribui la consolidarea ecosistemului de inovare regional si la intensificarea activitatilor inovative in lanturile de valoare relevante pentru cresterea economica a regiunii.</p> <p>Tipuri de operatiuni ce vor fi finantate:</p> <ol style="list-style-type: none">Integrarea organizatiilor CDI din sistemul national in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3. <p>Se vor sprijini proiecte care asigura:</p> <ul style="list-style-type: none">participarea in calitate de partener asociat, la implementarea unor proiecte inovative aprobate in cadrul programului Orizont Europa (POE) (activitati de cercetare, demonstrare, validare si inovare, informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI);
--

⁶³ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation

⁶⁴ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- participarea la activitatile platformelor tematice de specializare inteligenta (S3), inclusiv formarea de aliante strategice interregionale pentru pregatirea si depunerea de proiecte pentru programul POE, componenta investitii interregionale inovative (informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatiei de proiect);
- aderarea la structuri asociative/parteneriale transnationale si participare la activitati pregatitoare pentru depunere de proiecte in cadrul initiativelor Institutului European pentru Inovare si Tehnologie(EIT) - Comunitatile pentru Inovare si Cunoastere (KICs), Reteaua Europeana a Regiunilor pentru Inovare si Cercetare (ERRIN), (contributie anuala in calitate de membru asociat, activitati de informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatii de proiect), etc.

Pe termen scurt beneficiarii interventiei isi maresc capacitatea de a conduce activitati CDI internationale, dezvolta personalul dedicat activitatii CDI si deruleaza activitati CDI cu vizibilitate sporita. Sprijinul se acorda potentialilor beneficiari care demonstreaza ca incep/au in derulare cooperari internationale efective in domeniul CDI cu alte organizatii CDI sau intreprinderi (excluse aranjamentele contractuale) si care demonstreaza ca pana la sfarsitul perioadei de implementare a proiectului sprijinit prin POR NE vor depune/avea in implementare un proiect pentru programele de finantare comunitare mentionate.

Proiectele vizeaza: activitati de cercetare-dezvoltare-inovare, achizitie echipamente de birou si laborator, elaborare studii de fezabilitate si de marketing, aplicare/achizitie/exploatare DPI, achizitie servicii de consultanta pentru inovare (analize de piata, dezvoltarea afacerilor), schimb de experti cu alte organizatii CDI, participare la evenimente de informare si schimb de experienta, achizitie servicii de expertiza pentru elaborare documentatie tehnica aferenta proiectului de cooperare, diseminarea rezultatelor cercetarii si activitati de networking.

Interventiile sunt complementare cu cele din POCIDIF - integrarea ecosistemului national CDI in spatiul de cercetare european si international: realizarea de sinergii si cresterea aplicatiilor de succes cu/la POE. POCIDIF sprijina proiectele care adreseaza domeniile deep-tech din SNCISI si crearea de sinergii prin stimularea participarii la programe cofinantate/coprogramate de RO, in timp ce POR NE propune finantarea proiectelor care implementeaza specializarea inteligenta in domeniile RIS3. Entitatile CDI din regiune sunt sprijinite sa pregateasca aplicatii in calitate de partener sau sa obtina rezultate in calitate de partener asociat in cadrul unor proiecte selectate in programele de finantare cadru sau interregionale, permitandu-le sa intre in contact cu omologi mai performanti, sa aiba acces la bunele practici si rezultate pe care le pot valorifica ulterior la nivel regional.

2. Consolidarea ecosistemului de CDI regional, prin operatiuni de tipul:

- Activitati CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice, orientate spre nevoile identificate in procesul regional de descoperire antreprenoriala

Pe termen scurt beneficiarii interventiei isi dezvolta activitatea si infrastructura CDI orientata spre nevoile pietii, iar pe termen mediu se asteapta sa poata conduce proiecte CDI in colaborare, cu sanse sporite de comercializare a rezultatelor acestora.

Proiectele au in vedere activitati de CDI independenta (non-economica, auxiliare economic), investitii pentru infrastructuri de cercetare noi sau modernizate, achizitia de echipamente necesare activitatii CDI, studii de fezabilitate sau de marketing, aplicare/achizitie/exploatare DPI, angajare personal calificat pentru activitatea CDI, activitati pentru diseminarea rezultatelor cercetarii. Proiectele pot fi implementate individual sau in parteneriat de mai multe organizatii CDI si/sau universitati publice.

Proiectele selectate in cadrul acestei actiuni vor urmari corelarea cu entitatile incluse in foaia de parcurs nationala pentru infrastructurile de cercetare din Romania⁶⁵ care vizeaza infrastructura mare CDI, de interes european finantata prin POCIDIF.

- Activitati CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice din regiune in vederea pregatirii ofertei de cercetare pentru piata (transfer de know-how, marketing, obtinerea, validarea si protejarea brevetelor, etc)

⁶⁵ <http://www.research.gov.ro/uploads/cric/roadmap-national-1-august-2017.pdf> , in curs de actualizare

Pe termen scurt beneficiarii isi dezvoltă capacitatea de a transfera cunoașterea și de a derula proiecte CDI în colaborare cu industria. Pe termen mediu se așteaptă ca beneficiarii să poată conduce proiecte CDI cu șanse sporite de comercializare a rezultatelor acestora.

Proiectele vizează achiziția de echipamente de birou și laborator, elaborare de studii de fezabilitate și marketing, aplicarea/procurarea/exploatarea DPI, înființarea de companii de tip spin-off, achiziția unor servicii de consultanță pentru inovare (analize de piață și dezvoltarea afacerii), diseminarea rezultatelor cercetării, activități de marketing și networking.

Un **apel similar** este planificat în 2021 (POR 2014-2020), fiind sprijinite inițiativele echipelor de cercetători asistate de Banca Mondială în cadrul „Research Valorization Program” - în program au fost incluse echipe de cercetători din 3 universități publice din Iași (rata de succes a inițiativelor propuse de acestea a fost de 50%).

3. Dezvoltarea capacității de inovare a întreprinderilor

- Proiecte de CDI și investiții în întreprinderi, pentru implementarea specializării inteligente, conform nevoilor identificate în procesul de descoperire antreprenorială

Pe termen scurt beneficiarii acestei intervenții dezvoltă și produc produse/servicii inovative și introduc schimbări de proces/organizaționale.

Activitățile vizează: activități de cercetare-dezvoltare-inovare economice, investiții pentru infrastructuri de cercetare-dezvoltare-inovare noi sau modernizate, achiziția de echipamente necesare activității CDI, investiții în active necorporale, studii de fezabilitate sau de marketing, aplicare/achiziție/exploatare DPI, angajare personal calificat pentru activitatea CDI, achiziția de servicii de cunoaștere (ex consultanță pentru comercializarea CDI și inovare), activități de marketing. Proiectele pot fi implementate individual de o întreprindere sau în parteneriat cu una sau mai multe organizații din sistemul național CDI. Întreprinderile mari pot aplica pentru acest apel doar împreună cu una sau mai multe IMM partenere⁶⁶.

Această intervenție se corelează cu inițiativa MIPE de accesare a fondurilor din POAT 2014 – 2020 destinate **pregătirii de proiectelor de infrastructură** în domeniul specializării inteligente.

- Proiecte pentru transferul de cunoaștere în IMM

Proiectele sprijinite vizează achiziția de servicii de expertiză externă în beneficiul IMM, de la organizații CDI și entități de transfer tehnologic (EITT), pentru a-și crește capacitatea de a inova. Se propune ca mecanism de implementare utilizarea **voucherelor de inovare** (2 apeluri similare au fost organizate în perioada 2017-2018 de UEFISCDI, în cadrul implementării PNCDIII, denumite „Cecuri de inovare”).

Prin POR 2014-2020, s-a finanțat crearea și dezvoltarea infrastructurilor de transfer tehnologic – din 14 proiecte depuse au fost contractate 2 (un centru de transfer tehnologic în domeniul sănătății și un parc științific și tehnologic), alte 6 proiecte care vizează EITT fiind încă în evaluare. **Lecțiile învățate** indică necesitatea sprijinirii IMM-urilor să acceseze serviciile EITT, contribuind astfel la dezvoltarea capacității acestora de a furniza servicii de calitate (măsură inclusă în OS(i) și OS(iv), concomitent cu posibilitatea extinderii ariei de cuprindere a măsurilor de încurajare a inovării în IMM de la focus pe transfer tehnologic la focus pe transferul de cunoaștere (măsură care va facilita și interacțiunea cu EITT acreditate).

Un exemplu de **bună practică** este apelul pentru ”Parteneriatele pentru transfer de cunoștințe” din POC 2014-2020, care a stimulat inclusiv utilizarea de către întreprinderi a infrastructurilor moderne și a rezultatelor de cercetare disponibile.

- Proiecte demonstrative ale IMM-urilor de tipul „proof-of-concept”

Beneficiarii intervenției, pe termen scurt își dezvoltă capacitatea de a dezvolta noi produse inovative și a introduce modificări de proces și organizaționale. Prin acest apel de proiecte vor fi sprijinite activități specifice cu caracter inovativ realizate de IMM-uri cu scopul principal de a demonstra funcționalitatea și de a verifica un anumit concept de produs,

⁶⁶ În sensul acestui apel și autoritățile publice locale pot depune proiecte în parteneriat cu una sau mai multe IMM, fiind asimilate unei întreprinderi mari.

serviciu sau proces care poate fi realizat si pus pe piata. De asemenea sunt avute in vedere investitii in active fixe tangibile si intangibile, precum si achizitia de servicii de cercetare, inovare, consultanta pentru dezvoltarea afacerii si training - continuarea unei scheme de finantare similara derulata pe POR 2014-2020.

- Proiecte demonstrative ale start-up si spin-off pentru dezvoltarea si validarea unui produs minim viabil (MVP) si lansarea acestuia pe piata

Proiectele vizate sunt cele care vor propune dezvoltarea unui produs care include un set minimal de functionalitati cheie ce permit lansarea pe piata a conceptului la care se lucreaza intr-un timp cat mai scurt cu efort si costuri minime. Prin aceasta interventie sunt reduse riscurile de esec al acelor start-up care nu au capacitatea de a testa produsul inainte ca acesta sa fie viabil din punct de vedere economic.

Proiectele vor include activitati de tipul: activitati specifice realizate de startup-uri cu scopul principal de a construi/dezvolta un MVP si lansarea acestuia pe piata pentru a valida ideea de afaceri pe piata reala, activitati specifice procesului „build-measure-learn”. Pentru a asigura corelarea cu interventia dedicata „proof of concept”, prin aceasta interventie nu se vor finanta proiectele pentru care se propune realizarea de cercetari privind identificarea nivelului de tehnologie /tehnologizare existent in cadrul unei anumite IMM si/sau pe piata cu scopul de a se achizitiona echipamente/active performante, proiectele de cercetare care au in vedere realizarea de audituri tehnologice cu scopul de fi imbunatatita tehnologia existenta prin simpla achizitie de active comercializate pe piata sau proiectele care reprezinta studii de piata ale unui anumit sector de activitate/produs/serviciu/proces existent si/sau propus a fi lansat pe piata de profil.

Interventiile din POCIDIF, aferente crearii si incurajarii colaborarii actorilor din sistemul public si privat sunt sinergice cu cele din program, prin sprijinirea IMM-urilor de a intra in consortii de inovare, in vederea absorbtiei de produse si tehnologii inovative in domeniile de specializare inteligenta nationale.

- Proiecte inovative ale IMM-urilor care primesc marca Seal of Excellence in Programul Orizont Europa

Pe termen scurt beneficiarii acestei interventii isi dezvoltă capacitatea CDI, produc produse si servicii noi sau semnificativ imbunatatite sau implementeaza modificari de proces si organizationale. Proiectele vizeaza activitati CDI, activitati pentru proof of concept, investitia in echipamente, achizitia/protejarea sau exploatarea DPI, achizitie servicii cercetare contractuala, servicii de consultanta pentru inovare si training.

Prin **POE** au fost finantate 28 proiecte (2021) ale unor entitati de drept privat (societati comerciale, organizatii neguvernamentale si asociatii) care au avut calitatea de beneficiar.

4. Dezvoltarea inovativa a clusterelor

Sunt vizate operatiuni care integreaza activitati de tipul:

- proiecte de cercetare, inovare si dezvoltare derulate de catre entitatea de management (EMC) in beneficiul cresterii competitivitatii companiilor membre;
- intarirea capacitatii entitatii de management a clusterului de a gestiona si exploata lantul de valoare (inclusiv internationalizare si conectare la platforme/retele colaborative). Aceasta operatiune este obligatorie pentru toate proiectele.

Obiectivul este cresterea capacitatii de inovare a IMM membre, prin sprijinirea proiectelor de promovate in beneficiul membrilor clusterului si dezvoltarea clusterului. Activitatile vizate sunt: activitati CDI, investitii pentru dezvoltarea de resurse impartasite si crearea de comunitati antreprenoriale de tip living lab, achizitie servicii de transfer de cunostinte si tehnologii, activitati de networking, marketing, dezvoltare platforme, diseminarea rezultatelor CDI, achizitia de servicii de consultanta si training, obtinerea de certificate privind standarde de calitate pentru EMC si membrii clusterului. Entitatea de management va defini in proiect modalitatea de asigurare a accesului membrilor clusterului la rezultatele proiectului, inclusiv regulile pentru exploatarea drepturilor de proprietate intelectuala.

Interventiile prioritarii nu vor avea un impact semnificativ negativ asupra mediului datorita naturii activitatilor propuse, exceptie interventiile CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice, si proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, pentru implementarea specializarii inteligente, care sunt considerate compatibile in conformitate cu Comunicarea Comisiei C(2021) 1054 final, RRF Guidance.

PNRR-ul asigura complementaritatea prin actiunile de la pilonul de crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii, prin programul national de reforma pentru accelerarea recuperarii economice post-Covid prin cooperare internationala si racordarea la agenda europeana in domeniul cercetarii si inovarii, pe baza de granturi competitive de consolidare a excelentei si de sustinere a participarii la proiectele multi-tari, cresterea capacitatii institutiilor publice pentru implementarea proiectelor CDI, respectiv programul de reforma a mecanismului de cooperare public - privata in domeniul cercetarii, dezvoltarii si inovarii, pentru stimularea investitiilor private pe baza unui sistem de granturi competitiv. Interventiile sunt corelate si cu Documentul de politica industrială a RO, directia de actiune: linii de finantare pentru cresterea competitivitatii economice (eficienta energetica, bioeconomie, tehnologii inovative, clustere).

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin axa dedicata dezvoltarii unei economii competitive, masurile de dezvoltare a inovarii si promovarea transferului tehnologic si sprijinire a cercetarii private si publice pentru dezvoltarea si fructificarea de solutii integrate si de sprijinire a tinerilor antreprenori si cresterea accesului firmelor infiintate la servicii noi, de calitate. In plus, se coreleaza cu RIS3, prioritatile de sprijinire a intreprinderilor inovative si initiativelor de clusterizare si internationalizare si masurile din Strategia Nationala de Cercetare Inovare si Specializare Inteligenta: sustinerea cercetarii de la idee la piata, colaborari multiactor, incubatoare si acceleratoare, investitii interregionale pentru inovare, suport pentru CDI international.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Antreprenori, cercetatori, angajati cu studii superioare din cadrul companiilor, entitati CDI, ITT, entitati de management ale clusterelor, entitati de administrare a unor incubatoare, acceleratoare, parcuri stiintifice si tehnologice, microintreprinderi, IMM-uri, intreprinderi mari, universitati, institutii de invatamant superior, organizatii CDI, clustere, entitati de inovare si transfer tehnologic, inclusiv parcuri stiintifice si tehnologice, autoritati ale administratiei publice locale

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitatea de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor de pe aceasta interventie. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru operatiunile de tip 1 si 2 zona teritoriala de interventie este cea urbana.
Pentru operatiunile de tip 3 - Proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, necesare pentru transferul de cunoastere in IMM-uri zona teritoriala de interventie este in urban si rural; pentru celelalte suboperatiuni din cadrul operatiunii 3 zona teritoriala de interventie fiind cea urbana.
Pentru operatiunile de tip 4 zona teritoriala de interventie este cea urbana.
Nu vor fi utilizate instrumente de dezvoltare teritoriala.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

POR NE va sustine participarea la implementarea unor proiecte interregionale si atragerea de noi resurse pentru cercetare-inovare, intensificarea schimbului de cunostinte si valorificarea infrastructurii / competentelor de cercetare regionale. Proiectele sustinute prin interventia 1. *Integrarea organizatiilor CDI din sistemul national in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3*, vor include activitati de cooperare interregionala si internationala, de tipul: schimb de experienta si bune practici, participare la activitati & evenimente ale unor platforme tematice europene, aderarea la retele asociatii si structuri europene. Proiectele CDI pregatite vor avea in vedere inclusiv colaborarea cu parteneri internationali, in conformitate cu specificul programului de finantare urmarit: Orizont Europa, EIT RIS, etc(up-stream funding synergy).

Proiectele sustinute prin interventia 2. *Consolidarea ecosistemului de CDI regional* vor include activitati de cooperare interregionala si internationala, de tipul: angajare personal calificat pentru activitatea CDI si activitati pentru diseminarea rezultatelor cercetarii. In cazul proiectelor propuse in parteneriat, vor putea fi inclusi parteneri din afara regiunii, din Romania, cu conditia respectarii regulilor de eligibilitate ale apelului.
Proiectele in parteneriat sustinute prin interventia 3 *Dezvoltarea capacitatii de inovare a intreprinderilor*, pot include ca parteneri una sau mai multe organizatii din sistemul national CDI, inclusiv parteneri din afara regiunii, din Romania, cu conditia respectarii regulilor de eligibilitate ale apelului.

Interventiile pentru cercetare-inovare sustinute prin program sunt in sinergie cu Programul Spatial European, care urmareste stimularea progreselor tehnice si stiintifice, capacitatea de inovare a intreprinderilor mici si mijlocii, inclusiv

start-up-urilor din sectorul spațial al Uniunii, cu Programul pentru Mediu și Politici Climatice (LIFE) care contribuie la tranziția către o economie circulară curată, eficiența din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistența la schimbările climatice, care acoperă decalajul dintre dezvoltarea de noi cunoștințe și tehnologii și punerea acestora în aplicare. Sinergia cu Programul Orizont Europa va fi asigurată inclusiv prin monitorizarea și stimularea participării beneficiarilor din Regiunea Nord-Est care primesc marca Seal of Excellence.

Proiectele susținute prin intervenția 4 *Dezvoltarea inovativă a clusterelor* pot include activități de internaționalizare și conectare la platforme/rețele colaborative, informare și training. Intervenția este în sinergie cu Programul Dunarea care vizează Sprijin pentru adoptarea transnațională a tehnologiilor de-a lungul lanțurilor valorice tematice: specializare în clustere transnaționale din regiunea Dunării pentru industriile emergente, sprijin pentru un nivel superior și noi forme de colaborare în cadrul spiralei cvadruple pentru a încuraja co-invențiile și cooperarea inovatoare.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanța operațiunile acoperite de această prioritate și acest obiectiv specific, întrucât, acestea nu fac obiectul investițiilor menționate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investiții care se preconizează să fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 1	a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	40	363
				RCO 02	Intreprinderi care primesc sprijin financiar sub forma de grant	Intreprinderi	40	363
				RCO 06	Cercetatori care lucreaza in centre de cercetare care beneficiaza de sprijin	Echivalent norme intregi (FTE) anuale	6	78
				RCO 07	Institutii de cercetare care participa la proiecte de cercetare comune	organizatii CDI	4	14

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 1	a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR 03	IMM-uri care introduc inovații în materie de produse sau procese	Intreprinderi	0	2021	273	Proiecte implementate	
				RCR 06	Aplicații pentru brevete depuse	Număr brevete depuse	0	2021	7	Proiecte implementate	
				RCR 08	Publicații din proiectele sprijinite	Publicații din proiectele sprijinite	0	2021	43	Proiecte implementate	29 de la operațiunea 2 și 14 de la operațiunea 1
				RCR 19	Intreprinderi cu cifră de afaceri crescută	intreprinderi	0	2021	90	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁶⁷	Specific objective	Code	Amount (Mil. EUR)
P 1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	012 - Research and innovation activities in public research centres, higher education and centres of competence including networking (industrial research, experimental development, feasibility studies)	2,38
				004 - Investment in fixed assets, including research infrastructure, in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities	29,75
				008 - Investment in intangible assets in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities	0,935
				002 - Investment in fixed assets, including research infrastructure, in small and medium-sized enterprises (including private research centres) directly linked to research and innovation activities	63,75
				028 - Technology transfer and cooperation between enterprises, research centres and higher education sector	1,02
				010 - Research and innovation activities in SMEs, including networking	9,86
				025 - Incubation, support to spin offs and spin outs and start ups	6,8
				026 - Support for innovation clusters including between businesses, research organisations and public authorities and business networks primarily benefiting SMEs	10,2

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region⁶⁸	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	01 - Grant	124,695

⁶⁷ Not relevant for CF

⁶⁸ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region ⁶⁹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	26 - Cities, towns and suburbs	115,125
				28 - Rural areas	9,57

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	03 – Investing in research and innovation and smart specialization	124,695

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	02 – Gender mainstreaming	29,75
				03 – Gender neutral	94,945

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

a (iii) Intensificarea cresterii durabile si a competitivitatii IMM-urilor si crearea de locuri de munca in cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investitii productive

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Principalele actiuni incluse in acest obiectiv specific vizeaza investitiile directe in sectorul IMM pentru cresterea capacitatilor de productie, introducerea noilor tehnologii si implementarea unor solutii de economie circulara. Scopul acestor investitii este de a **creste nivelul de tehnologizare, productivitatea, capacitatea de gestionare a proceselor de fabricatie, de dezvoltare a produselor si serviciilor, eficienta utilizarii resurselor in companiile in domeniile cu potential competitiv ale regiunii si in sectoarele asociate RIS3**. Proiectele promovate in cadrul acestui obiectiv specific vor avea in vedere prin interventii din OS iv) si includerea de masuri dedicate acumularii de catre angajati de competente specifice si know-how aferent operarii cu noile tehnologii, precum si activitati de internationalizare si retelizare.

Din implementarea POR 2014-2020, domeniul de interventie competitivitatea IMM-urilor, rezulta ca trebuie sa se tina seama nu numai de dimensiunea acestora, cat si de intreaga gama de parametri care determina natura fiecarui IMM (domenii de activitate, locatie, nivel de inovare) si diferitele faze ale ciclului de viata al IMM-urilor, necesitatea asigurarii unei proportionalitati a cerintelor administrative fata de valoarea finantarii obtinute. Masurile de sprijin vor tinti IMM-uri care promit un potential mare de crestere, structuri de sprijinirea antreprenoriatului si vor focaliza activitatile pe domeniile de specializare ale regiunii.

⁶⁹ Not relevant for CF

In economia circulara, in ciuda limitarii investitiilor intr-un singur domeniu (CAEN) au existat proiecte implementate prin POR 2014-2020, care au vizat in principal implementarea unor solutii de economie circulara; mai mult apetitul pentru nisa identificat in caravana pentru programare 2021-2027 este unul ridicat (28% dintre respondenti s-au aratat interesati de investitii in economie circulara).

Pentru dezvoltarea ecosistemului antreprenorial regional, una din principalele **lectii invatate** in perioadele anterioare de programare este necesitatea combinarii investitiilor in dezvoltarea infrastructurilor de sprijinire a afacerilor cu cele de intarire a capacitatii de a furniza servicii de calitate pentru antreprenori, de elaborare programe de suport adecvate nevoilor acestora si masuri care sa stimuleze operationalizarea start-up-urilor incubate (vizata de os iv).

Tipurile de operatiuni avute in vedere sunt:

- 1) investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor. Sunt vizate proiecte care vor include activitati de tipul:
 - investitii in microintreprinderi si IMM-uri pentru dezvoltarea capacitatii tehnologice;
 - achizitia de noi tehnologii, automatizare, robotica, inteligenta artificiala, implementare solutii pentru customizare de masa (imprimare 3D, manufacturare digitala directa);
 - implementare solutii pentru recuperarea, reutilizarea si revalorificarea unor materii prime, materiale, si produse prin reintroducerea in procesul de fabricatie principal sau prin crearea de noi produse/servicii, pentru dezvoltarea de noi activitati economice necesare integrarii in lanturi de valoare, etc; inclusiv investitii pentru adaptarea fluxului tehnologic si a capacitatii de productie la situatii de criza cauzate de provocari societale majore (ex: pandemia Covid-19);
 - certificare produse/servicii; design industrial; marketing si branding; achizitia/exploatarea unor drepturi de proprietate intelectuala.
- 2) dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea si maturizarea start-up/spin-off in domenii de specializare inteligenta prin investitii in crearea, dezvoltarea de incubatoare si acceleratoare de afaceri, pentru promovarea serviciilor si beneficiilor oferite de acestea

Desi exista o serie de domenii cu potential de specializare inteligenta identificate prin RIS3 NE carora le pot fi asociate si sectoarele economice de activitate care contribuie la valorificarea avantajelor competitive/comparative, intentia este de a identifica si stimula dezvoltarea si acelor sectoare economice care au potential de crestere ridicat pe termen mediu, datorat evolutiei pietelor de desfacere in contextul pandemiei COVID-19, progresului tehnologic global si orientarii cererii regionale pentru asistenta financiara nerambursabile in perioada 2014-2020⁷⁰.

Proiectele sustinute prin interventii de: 1) Investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor, nu vor avea un impact semnificativ negativ asupra mediului datorita naturii activitatilor propuse, in timp ce proiectele sustinute prin interventia 2) dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare sunt considerate compatibile in conformitate cu Comunicarea Comisiei C(2021) 1054 final, RRF Guidance.

Interventiile din program sunt complementare cu cele prezente in PNRR, la pilonul 3 Crestere inteligenta, durabila si favorabila incluziunii, componenta investitii si instrumente financiare pentru sectorul privat si reforma companiilor de stat, prin finantarea prin IF in domenii prioritare PNRR (retehnologizare, parcuri industriale si stiintifice, technopoluri).

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin prioritatea de dezvoltarea a unei economii competitive, masurile de sprijinire a tinerilor antreprenori si cresterea accesului firmelor infiintate la servicii noi, de calitate, dezvoltarii domeniilor competitive, sistemelor productive integrate si internationalizarea acestora, precum si de RIS3 NE, prin prioritatea de sprijinire a crearii de noi companii inovative si cresterii intreprinderilor active, masura de dezvoltare a capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea si internationalizarea start-up / spin-off in domenii de specializare inteligenta.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

antreprenori
angajati din companii
microintreprinderi, IMM-uri
antreprenori si angajati din start-upuri si spin-offuri

⁷⁰ Studiu privind domeniile cu potential de crestere si competitivitate la nivelul RNE

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitatea de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor de pe aceasta interventie. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Interventiile se adreseaza IMM-urilor non-agricole localizate in mediul urban si rural si microintreprinderilor non-agricole localizate in mediul urban. De asemenea sunt vizate IMM-uri localizate in mediul urban care creaza, dezvolta incubatoare si acceleratoare de afaceri.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Interventiile sunt sinergice cu masurile incluse in *Programul Piata Unica* care urmareste sa imbunatateasca functionarea pietei interne, prin sprijinirea IMM-urilor si promovarea antreprenoriatului, in complementaritate cu *fondurile InvestEU* - componenta pentru intreprinderi mici si mijlocii, cu *Programul Orizont Europa* si cu *Programul Spatial European*, care incurajeaza IMM-urile sa profite de solutii de inovare revolutionare, sa contribuie la crearea de locuri de munca si la stimularea cresterii si a investitiilor in Europa, in general.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

In prezent, este in analiza posibilitatea utilizarii instrumentelor financiare pentru acest obiectiv specific, pentru interventiile care vizeaza cresterea competitivitatii IMM-urilor. Este vizata folosirea unei scheme care realizeaza o combinatie intre instrumentul financiar si grantul: partea de grant ar urma sa acopere cheltuieli legate de initierea proiectului si o parte a investitiei, iar instrumentul financiar va acoperi cealalta parte a investitiei.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 1	a(iii) Intensificarea cresterii durabile si a competitivitatii IMM-urilor si crearea de locuri de munca in cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investitii productive	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	220	766
				RCO 15	Capacitati de incubare create	Intreprinderi	0	68

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indic ator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Ref ere nce yea r	Target (2029)	Sourc e of data [200]	Comm ents [200]
P 1	a (iii) Intensific area cresterii durabile si a competiti vitatii IMM- urilor si crearea de locuri de munca in cadrul IMM- urilor, inclusiv prin investitii productiv e	FE DR	Mai putin dezvol tata	RC R 02	Investi tiile private generat e de masuri le de sprijin (din care grantur i, instru mente financi are)	Mil Euro	0	2021	142,5578	Proiect e imple mentat e	
				RC R 18	IMM- uri care utilizea za servicii de incuba re dupa crearea incubat oarelor	Intreprind eri	0	2021	49	Proiect e imple mentat e	
				RC R 19	Intrepr inderi cu cifra de afaceri crescut a	Intreprind eri	0	2021	536	Proiect e imple mentat e	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁷¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	021 - SME business development and internationalisation, including productive investments	216,7512
				020 - Business infrastructure for SMEs (including industrial parks and sites)	12,75

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region⁷²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	01 – Grant 05 – Support through financial instruments: grants within a financial instrument operation	229,5012 *defalcate ulterior în funcție de rezultatul analizei/evaluării ex-ante

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁷³	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	26 - Cities, towns and suburbs	196,9885
				28 - Rural areas	32,5127

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	04 – Investing in small and medium-sized enterprises (SMEs)	229,5012

⁷¹ Not relevant for CF

⁷² Not relevant for CF

⁷³ Not relevant for CF

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	03 – Gender neutral	229,5012

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Intervențiile au drept scop asigurarea sustenabilității investițiilor propuse în obiectivele specifice OS(i) Operațiunea 3. Dezvoltarea capacității de inovare a întreprinderilor, Proiecte de CDI și investiții în întreprinderi, pentru implementarea specializării inteligente, conform nevoilor identificate în procesul de descoperire antreprenorială și OS(iii) și atingerea obiectivului major propus pentru OP1 fiind complementare cu măsurile prevăzute în P8 privind dezvoltarea capacității administrative a actorilor care participă la procesul de descoperire antreprenorială pentru identificarea și formularea soluțiilor inovative, pentru transformarea acestora în proiecte viabile și pentru a contribui eficient la elaborarea, implementarea și monitorizarea RIS3 NE.</p> <p>Tipurile de operațiuni avute în vedere sunt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dezvoltarea competențelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologică și economie circulară Pentru a asigura sustenabilitatea investițiilor în IMM prevăzute la OS(i) și OS(iii), toate proiectele vor putea sprijini achiziția unor servicii pentru: <ul style="list-style-type: none"> • acumularea de cunoștințe pentru tranziție industrială și specializare inteligentă prin atragerea de personal calificat în cercetare-inovare sau prin organizarea de stagii de pregătire și internship în colaborare cu universitățile • formarea de competențe avansate necesare exploatării noilor tehnologii • participarea în activități de internaționalizare, prin dezvoltarea unor strategii de export, a unor instrumente de marketing, participarea la târgurile de tehnologie europene, evenimente de brokeraj și matchmaking tehnologic, aderarea și participarea la activitățile unor rețele colaborative, etc regionale/nationale/europene. 2) dezvoltarea competențelor antreprenoriale Pentru a asigura sustenabilitatea investițiilor prevăzute la OS(iii) pentru incubatoarele și acceleratoarele de afaceri proiectele sustinute vor include achiziția unor servicii pentru: <ul style="list-style-type: none"> • formarea competențelor personalului acestora care să poată oferi sprijin personalizat relevant clienților și potențialilor viitori antreprenori • asistența și consultanța pentru dezvoltarea programelor potrivite de accelerare și incubare 3) dezvoltarea competențelor la nivelul entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială, adecvate susținerii specializării inteligente. Sunt vizate selectarea prin apel competitiv a proiectelor care vizează: <ul style="list-style-type: none"> • formarea de competențe în rândul angajaților EITT acreditate, pentru livrarea și promovarea unor servicii de calitate și pentru rețelizare națională și internațională în domeniile de specializare RIS3 NE • asistența și consultanța acordată echipelor de cercetători din cadrul universităților publice pentru a identifica rezultate ale cercetării cu potențial de piață și a dezvolta strategii de comercializare ale acestora, de a gestiona parteneriate și negocieri cu industria. <p>Mecanismul EDP asociat RIS3 NE are la bază un număr de 7 microecosisteme de inovare sectoriale activate în jurul cvadruplului helix, în care au fost vizate circa 867 de entități. Doar în cele 12 ateliere EDP organizate doar în anul 2020</p>
--

au participat 380 entitati, care au indicat necesitatea prioritizarii in RIS3 P5 Capacitate administrativa si asistenta tehnica, Masura 5.2: Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, a nevoii de intarire a capacitatii administrative a acestor microecosisteme, prin dezvoltarea de competente pentru specializarea inteligenta, pentru identificarea si managementul descoperirilor antreprenoriale care pot contribui la transformarea inteligenta a regiunii. Interventia propune abordarea strategica a acestei formari de competente pentru fiecare microecosistem sectorial de inovare, astfel incat sa se asigure o formare eficienta, adaptata nevoilor reale. Masura va contribui la consolidarea capacitatii de guvernare a RIS3 si de asigurare a unui EDP continuu, pe care ADR in calitate de coordonator RIS3 le va urmari prin P8.

Formarea de competente in randul anagajatorilor EITT acreditate este identificata de RIS3 NE, Prioritatea 3 Dezvoltarea capacitatii regionale de cercetare-dezvoltare si promovarea colaborarii cu industria, Masura 3.3 Dezvoltarea capacitatii de transfer tehnologic regionale, fiind vazuta ca o interventie necesara pentru asigurarea sustenabilitatii structurilor acreditate existente la momentul analizei – 5 si a interventiilor din POR 2014-2020 AP1 Promovarea transferului tehnologic care au vizat infiintarea si dezvoltarea infrastructurilor EITT acreditate (2 proiecte contractate si 6 in evaluare in dec 2020) si este corelata cu investitiile realizate prin OSi pentru facilitarea interactiunii dintre IMM si furnizorii de cunoastere.

Programul pilot de AT dedicat Valorizarii Rezultatelor Cercetarii (RVP), derulat de Banca Mondiala in cadrul programului „RIS3 in catching-up regions” finantat de DG Regio a identificat aceasta deficiente majora existenta in randul echipelor de cercetare din cadrul universitatilor publice regionale. Masura contribuie la adaptarea ofertei de cercetare la nevoile reale ale pietei, cresterea atractivitatii si mai buna valorificare a infrastructurilor si personalului de cercetare, este complementara investitiilor din OSi dedicate cresterii performantei ecosistemului de cercetare-inovare si a cooperarii cu industria.

- 4) crearea unei platforme de management a competentelor regionale pentru specializare inteligenta

Referintele pe platformele existente, necesare fundamentarii procesului de specializare inteligenta la nivelul regiunii NE sunt insuficiente. Astfel, se vizeaza dezvoltarea unei platforme care va furniza utilizatorilor informatii de incredere, actualitate si cu suficienta granularitate pentru a mapa comunitatile de inovare la nivel regional, competentele in raport cu domeniile RIS3 NE si performantele acestuia la nivel national si international, de a monitoriza proiectele de cercetare-inovare cu finantare publica implementate in regiune.

Scopul acestui instrument este de a defini care sunt ariile promitatoare cu potential de crestere ce pot fi incluse in RIS3 NE si sa ofere posibilitatea unor cautari avansate automate de informatii pe baza unor cuvinte cheie sau indicatori standard utile participantilor la procesul de descoperire antreprenoriala.

Masura este prioritizata in RIS3 NE P5 Capacitate administrativa si asistenta tehnica, Masura 5.2: Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala.

Interventiile nu vor avea un impact semnificativ negativ asupra mediului datorita naturii activitatilor propuse.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

antreprenori, angajati din companii, cercetatori, angajati din organizatii de cercetare-dezvoltare, universitati, centre de inovare si transfer tehnologic, organizatii suport pentru dezvoltarea mediului de afaceri, ONG active in proiecte de dezvoltare a comunitatilor locale, angajati administratiei publice locale, servicii subordonate aparatului central de stat, entitati care colecteaza, gestioneaza, proceseaza date statistice economice, legate de ecosistemul CDI national si regional, reprezentanti cvadruclu helix inovare regional

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitatea de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor de pe aceasta interventie. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala urban si rural.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Proiectele sustinute prin interventia 1) *Dezvoltarea competentelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulara* au in vedere inclusiv activitati de internationalizare precum participarea la targurile de tehnologie europene, evenimente de brokeraj si matchmaking tehnologic, aderarea si participarea la activitatile unor retele colaborative, regionale/nationale/europene. Interventia este sinergica cu masurile incluse in Programul ERASMUS+ dedicat educatiei si formarii tineretului in Europa, care ofera oportunitati de invatare si mobilitate pentru profesori, elevi, ucenici, tineri si studenti in vederea dobandirii aptitudinilor si competentelor relevante (pe toate cele trei componente: cunostinte, abilitati, aptitudini) si a capacitatii de insertie profesionala, facilitandu-le tranzitia de la educatie la piata muncii, precum si oportunitati de a face schimb de experiente cu persoane cu interese similare din alte tari.

Interventia 4) Crearea unei platforme de management a competentelor regionale pentru specializare inteligenta este sinergica cu Programul Transnational Dunarea, care vizeaza pentru acelasi obiectiv specific al OP1, crearea de platforme care sa permita transferul de cunostinte si competente si construirea de sinergii interregionale pentru dezvoltarea strategiilor si politicilor regionale de specializare inteligenta, cu un accent special pe implicarea actorilor antreprenoriale si a retelelor existente in descoperirea si exploatarea domeniilor promitatoare de specializare.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanta operatiunile acoperite de aceasta prioritate si acest obiectiv specific, intrucat, acestea nu fac obiectul investitiilor mentionate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investitii care se preconizeaza sa fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicator [255]	Measur ement unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
P 1	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoria t	FEDR	Mai putin dezvolt ata	RC0 16	Participanti actori institutionali care participa la EDP	participa nti institutio nali	0	12
				RC0 101	IMM care investesc in competente specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	intreprind eri	250	781
				RCO 04	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin non-financiar	intreprind eri	0	68
				RCO 7S1	Institutii publice sprijinite sa dezvolte servicii digitale, produse sau procese	Institutii publice	0	1

Table 3: Result indicators											
Prio rity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Meas urem ent unit	Baseli ne or refere nce value	Refer ence year	Tar get (202 9)	Source of data [200]	Comm ents [200]
P 1	a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială și antreprenoriat	FE DR	Mai puțin dezvoltata	R C R 98	Angajati ai IMM care finalizeaza cursuri pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială și antreprenoriat (pe tipuri de competente: tehnic, de management ,antreprenoriat, verzi, altele)	persoa ne	0	2021	1.10 0	Proiecte impleme ntate	
				R C R 11	Utilizatori de servicii, produse sau procese digitale noi sau imbunatatite	Utiliza tori/an	0	2021	225	Proiecte impleme ntate	
				R C R 7S 2	Angajati, organizatii CDI/entitati ITT care finalizeaza cursuri pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială și antreprenoriat (pe tipuri	persoa ne	0	2021	36	Proiecte impleme ntate	Similar cu RCR 98 aplicabi l doar IMM

					de competence: tehnice, de management ,antreprenor iat, verzi, altele)						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁴	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	016 - Government ICT solutions, e-services, applications	1,7
				023 - Skills development for smart specialisation, industrial transition, entrepreneurship and adaptability of enterprises to change	1,1687
				024 - Advanced support services for SMEs and groups of SMEs (including management, marketing and design services)	0

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁵	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	01 - Grant	2,8687

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁶	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 1	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	26 - Cities, towns and suburbs	2,8687*
				28 - Rural areas	*

*Fara alocare financiara separat pentru actiunile 1 si 2:suma fixa in bugetul proiectului pe OS a(i) si a(iii).

⁷⁴ Not relevant for CF

⁷⁵ Not relevant for CF

⁷⁶ Not relevant for CF

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	09 – Not applicable	2,8687

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P1	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	03 – Gender neutral	2,8687

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1. Prioritatea 2: Nord-Est – O regiune mai digitalizata

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input checked="" type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁷⁷
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁷⁸ (repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance)

a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>In procesul de revizuire a Strategiei de Specializare Inteligenta a Regiunii Nord-Est (RIS3 NE) 2021-2027, ADR NE a desfasurat o noua editie a mecanismului regional de descoperire antreprenoriala, avand ca scop revalidarea domeniilor si niselor cu potential de specializare, actualizarea viziunii, tintelor si prioritatilor de interventie. Pentru domeniul TIC au fost identificate ca nise de specializare modernizare industriala, cybersecurity, trasabilitate si big data, smart city si smart village, dezvoltare de noi produse TIC hardware & software si solutii de testare, etc.</p> <p>Municipiul Iasi a elaborat⁷⁹ Strategia de transformare digitala, care vizeaza cresterea economica si bunasterea sociala prin dezvoltarea si implementarea unui set de 16 activitati/fise de proiect, printre care mentionam harti geospatiale (demografice, retea utilitati, zgomot, poluare, etc.), dezvoltarea urbana inteligenta, crearea de biblioteci de obiecte digitale, crearea unei retele de hub-uri inovative, etc. Strategia va fi implementata in perioada 2019-2023, avand un necesar total de finantare estimat la 31,7 mil. Euro.</p> <p>La nivelul regiunii Nord-Est documentele strategice curente SIDU si SDL ale municipiilor si oraselor prevad printre interventiile de digitalizare si cele orientate, dedicate crearii de noi servicii si produse digitale pentru firme si cetateni, cu un orizont de realizare care se intinde pana la nivelul anului 2027. Astfel, 5 proiecte cu un buget total de aproximativ de 900 mii Euro vizeaza actiuni orientate catre realizarea de platforme-baze de date urbane, integrate GIS, platforme de promovare a oportunitatilor de investiii in diferite areale, sisteme de monitorizare a calitatii vietii si dezvoltarii durabile. Localitatile urbane care au prevazut actiuni de digitalizare sunt municipiile resedinta de judet Bacau, Iasi si Piatra Neamt. In plus, se regasesc si doua proiecte cu o valoare aproximativa de 1,1mil. Euro ale consiliilor judetene Botosani si Vaslui. Mai mult, din inventarierea strategiilor aflate in proces de elaborare la nivel local rezulta ca noua localitati intentioneaza sa dezvolte strategii tip orase inteligente (municipiile Botosani, Piatra Neamt, Campulung, Dorohoi, Pascani si orasele Darabani, Dolhasca, Flamanzi, Liteni). Proiectele inventariate/mapate mentionate, ca de altfel orice alte proiecte care urmeaza a fi dezvoltate pe acest OS vor fi prioritizate conform conditiilor si criteriilor definite in program si detaliate in ghidul specific.</p>
--

⁷⁷ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁷⁸ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

⁷⁹ In cadrul programului Digital cities challenge

Operatiuni vizate:

1. Transformarea digitala a IMM-urilor orientata catre cresterea intensitatii digitale, prin:
 - investitii pentru sprijinirea utilizarii de instrumente, echipamente si servicii digitale care sa conduca la realizarea de pagini proprii de internet, promovare digitala (internet), gazduire tip „cloud”, e-facturare, e-comert, digitalizarea comunicarii cu consumatorul si/sau clientul, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, etc.;
2. Crearea de servicii publice digitale noi sau semnificativ imbunatatite, orientate integrat atat catre mediul privat cat si catre cetateni si comunitatea locala, prin:
 - dezvoltarea, testarea si implementarea de aplicatii si solutii tip e-guvernare noi sau semnificativ imbunatatite, orientate catre imbunatatirea mediului de afaceri si antreprenoriatului, cat si reducerii substantiale a sarcinii administrative a cetateanului, etc;
 - dezvoltarea platformelor de date deschise in formate standardizate, prietenoase pentru dezvoltarea de servicii publice orientate/solicitate catre/de cetateni si firme, inclusiv harti geospatiale.
Prin interventiile realizate se va urmari o crestere a participarii comunitatilor locale in procesele decizionale.

In plus, ca parte a proiectului, pot fi vizate si actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico - financiare aferente, in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un cuantum fix.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020, intrucat, nu se asteapta ca ele, prin natura lor sa aiba un impact negativ semnificativ asupra mediului.

Complementar, prin POCIDIF 2021-2027 vor fi realizate interventii pentru digitalizarea administratiei publice, fiind vizate evenimentele de viata ale cetatenilor si firmelor, proiectele de interoperabilitate, dezvoltarea de platforme informatice cu date generate de administratia publica. Interventiile din program dedicate transformarii digitale a IMM-urilor sunt sinergice cu cele prevazute in POCIDIF 2021-2027, pentru dezvoltarea hub-urilor de inovare digitala europene. Mai mult, prin Programul European Digital Innovation Hubs se va furniza companiilor expertiza tehnica tip one-stop shops pentru a-si imbunatati procesele de productie, produsele, serviciile prin folosirea tehnologiilor digitale, cat si asistenta financiara, instruire si dezvoltarea competentelor necesara transformarii digitale.

Prin PNRR vor fi realizate investitii orientate catre transformarea digitala a ONG-urilor (inclusiv centrul de resurse dedicat transformarii digitale), transformarea digitala a managementului functiei publice (platforme colaborative pentru toate procesele), asigurarea protectiei cibernetice a infrastructurilor TIC publice si private cu valente critice pentru securitatea nationala (inclusiv a competentelor aferente), dobandirea de competente digitale avansate de functionarii publici, digitalizarea bibliotecilor publice (inclusiv transformarea in centre de resurse pentru competente digitale de baza, in special in comunitatile defavorizate), formarea competentelor digitale in IMM-uri (inclusiv pentru tehnologiile tip cloud si industria 4.0), dar si catre asigurarea conectivitatii digitale a zonelor rurale nedeservite de retele de internet fixe. Totodata, sunt prevazute instrumente financiare pentru mediul privat orientate catre intreprinderile mari care investesc in obiectivele de digitalizare, precum si schema de minimis pentru digitalizarea IMM-urilor (adoptarea de tehnologii si solutii digitale ca, inteligenta artificiala, cloud, blockchain, transformarea proceselor de lucru a intreprinderilor). Interventiile sunt sinergice cu cele din prevazute in Programul Europa Digitala referitoare la utilizarea pe scara larga a tehnologiilor digitale in economie si societate si complementare cu cele orientate catre inteligenta artificiala, securitate cibernetica si abilitati digitale avansate.

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin axa dedicata dezvoltarii unei economii regionale competitive si masura care urmareste folosirea avantajelor tehnologiei informatiei si comunicatiilor in economie si serviciile publice cat si, de RIS3 NE, prin masurile de sprijin pentru dezvoltarea tehnologica si durabila a companiilor inovative si solutii smart pentru dezvoltarea comunitatilor locale.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

IMM-uri cu o intensitate digitala imbunatatita

Populatia, firmele, societatea civila, comunitatile locale care beneficiaza de servicii publice digitale noi sau semnificativ imbunatatite (produse, servicii)

Autoritati si institutii publice locale

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitatea de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor de pe aceasta interventie. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru interventiile care vizeaza cresterea intensitatii digitale a IMM-urilor (non agricole) zona de interventie teritoriala este reprezentata de spatiul urban si rural, iar pentru microintreprinderi (non agricole) zona de interventie teritoriala este reprezentata de spatiul urban.

Pentru interventiile care vizeaza crearea de servicii publice digitale noi sau semnificativ imbunatatite zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, de zona urbana functionala sau zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentului DUI (detaliat la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI. Pot fi dezvoltate parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF/ZM, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala aferenta DUI. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala aferenta DUI. UAT-urile judetene pot depune proiecte si individual cu conditia ca acestea sa fie cuprinse intr-o strategie judeteana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie teritoriala. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscrise in strategia teritoriala(orasi/judet).

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUEP, aria prioritara 2 energie durabila (actiunea promovarea eficientei energetice in cladirile existente si folosirea energiilor regenerabile), prin interventii de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, regiuni din uniune, privind planificarea pentru reducerea si adaptarea la schimbarile climatice, promovarea eficientei energetice si reducerea saraciei energetice. Totodata, in acest fel, se vor asigura conditiile necesare pentru a realiza sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, la prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 2⁸⁰.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanta operatiunile acoperite de aceasta prioritate si acest obiectiv specific, intrucat, acestea nu fac obiectul investitiilor mentionate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investitii care se preconizeaza sa fie viabile din punct de vedere financiar.

⁸⁰ Septembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 2	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	333	1057
				RCO 02	Intreprinderi care primesc sprijin financiar sub forma de grant	Intreprinderi	333	1057
				RCO 13	Servicii, produse si procese digitale dezvoltate pentru intreprinderi	Mil. Euro	20	57,117
				RCO 14	Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse si procese digitale	Nr.	6	24

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 2	a (ii) Valorificarea avantajelor sau digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR 11	Utilizatori de servicii, produse sau procese digitale noi sau îmbunătățite	Nr.	0	2020	1.224.795	Proiecte implementate	
				RCR 13	Intreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	Nr.	0	2020	1.057	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁸¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice	013 - Digitizing SMEs (including e-Commerce, e-Business and networked business processes, digital innovation hubs, living labs, web entrepreneurs and ICT start-ups, B2B)	51,2466
				016 - Government ICT solutions, e-services, applications	30,4
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	4,2972

Table 5: Dimension 2 – form of financing					
Priority No	Fund	Category of region⁸²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice	01 - Grant	85,9438

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁸³	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice	18 - Cities, towns and suburbs	18,72
				19 – Functional urban areas	
				26 - Cities, towns and suburbs	56,435
				28 - Rural areas	10,7888

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai putin dezvoltata	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice	02 – Developing digital skills and jobs	85,9438

⁸¹ Not relevant for CF

⁸² Not relevant for CF

⁸³ Not relevant for CF

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 2	FEDR	Mai puțin dezvoltată	a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	03 – Gender neutral	85,9438

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1 Prioritatea 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁸⁴
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁸⁵ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

La nivelul regiunii documentele strategice curente (SIDU/SDL) ale municipiilor si oraselor prevad actiuni cu un orizont de realizare 2030. Acestea se concretizeaza in 77 proiecte cu impact asupra cresterii eficientii energetice, si includ operatiuni precum:

- Reabilitarea termica a blocurilor de locuinte – 28 proiecte in Bacau, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Husi, Iasi, Moinești, Onesti, Piatra Neamt, Roman, Suceava, Vatra Dornei, Bicaz, Buhusi, Darmanesti, Flamanzi, Gura Humorului, Murgeni, Negresti, Siret, Targu Frumos, Targu Neamt, Targu Ocna
- Reabilitarea termica a cladirilor publice – 49 de proiecte in Bacau, Barlad, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Iasi, Moinești, Onesti, Piatra Neamt, Radauti, Roman, Suceava, Vaslui, Vatra Dornei, Darmanesti, Murgeni, Negresti, Roznov, Siret, Targu Neamt

Proiectele inventariate/mapate mentionate, ca de altfel orice alte proiecte care urmeaza a fi dezvoltate pe acest OS vor fi prioritizate conform conditiilor si criteriilor definite in program si detaliate in ghidul specific.

Din implementarea POR 2014-2020 rezulta un apetit ridicat pentru investitii in eficientizarea energetica a cladirilor publice. Astfel, au fost contractate 39 proiecte: 18 de infrastructura educationala, 12 de infrastructura de sanatate si 9 reprezentate de alte tipuri de infrastructura (administratia publica), in localitatile Iasi, Moinești, Falticeni, Comanesti, Piatra Neamt, Buhusi, Roman, Bicaz, Solca, Pascani, Barlad, Vaslui, Dorohoi, Vatra Dornei, Darmanesti, Radauti, Onesti, Suceava, Flamanzi, Husi si comunele Savinesti (NT), Grozesi (IS), Ion Neculce (IS), Moara (SV), Margineni (BC). In urma implementarii proiectelor de eficientizare energetica a cladirilor publice se estimeaza o reducere a consumului anual de energie primara de 50.320 MWh/an.

In acelasi timp, pentru sectorul rezidential apetitul a fost foarte redus, fiind contractate doar 5 proiecte de eficientizare energetica a cladirilor rezidentiale, in Darmanesti, Roman si Tg. Neamt care vizeaza un total de 602 apartamente.

In plus, municipiul Iasi va beneficia de asistenta tehnica si financiara (38 mil.Euro) prin participarea pe Programul BERD "Orase Verzi". Astfel, in baza viitorului plan de actiune, va fi promovata tranzitia verde, prin investitii orientate catre cresterea eficientei energetice a cladirilor publice si reducerea poluarii parcului de transport public in comun

⁸⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁸⁵ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

Operatiuni vizate:

- investitii in cladirile rezidentiale in vederea cresterii eficientei energetice inclusiv, dupa caz, masuri de consolidare structurala, in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate;
- investitii in cladirile publice in vederea cresterii eficientei energetice inclusiv, dupa caz, masuri de consolidare structurala, in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.

Actiunile pentru fiecare dintre cele doua operatiuni pot cuprinde:

A. in mod obligatoriu, in fiecare proiect

1. imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii (ex. pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol, etc.), sarpantelor si invelitoarelor, in mod obligatoriu pentru toate proiectele de crestere a eficientei energetice;
2. masuri de consolidare a cladirilor
3. crearea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de ventilare si climatizare (inclusiv sisteme de racire pasiva), inlocuire, dupa caz, a instalatiilor producere si utilizare agent termic pentru incalzire si a apei calde menajere, cu surse regenerabile la scara mica, in combinatie cu pachetul de renovare energetica;
4. implementarea sistemelor inteligente de management energetic pentru imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea, instalarea, intretinerea si exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea si monitorizarea oricarui tip de energie pentru asigurarea conditiilor de confort interior);
5. amenajarea de acoperisuri si fatade verzi;
6. orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivului specific (inlocuirea/modernizarea lifturilor, inlocuirea circuitelor electrice, dotarea cladirilor cu sisteme de iluminat inteligente, etc.).

In plus, ca parte a proiectului, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si starns legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix. Totodata, pot fi avute in vedere si realizarea de planuri/strategii pentru energie si clima, imbunatatirea eficientei energetice, etc. Actiunile propriu-zis de renovare energetica vor trebui insotite de actiuni de informare, consultare, constientizare a grupului tinta privind avantajele oferite de imbunatatirea eficientei energetice cat si diseminarea de informatii referitoare la rezultatele pozitive obtinute din implementarea curenta a proiectelor.

Un pachet de renovare energetica la nivel de operatiune va cuprinde, in mod obligatoriu actiuni de la punctul 1 si in functie de nevoile/provocările specifice, combinat si actiuni de la pct. 2-5. Un procent maxim din bugetul interventiei va fi alocat pentru consolidarea seismica si alte lucrari complementare (protectia impotriva incendiilor, accesibilitate, etc.)

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021.

Prin PNRR, vor fi sustinute in special interventiile de renovare energetica moderata (inclusiv componenta de reducere a riscului seismic) a cladirilor rezidentiale multifamiliale amplasate in comunitatile afectate de risc de saracie sau excludiune sociala. Pentru cladirile publice sunt prevazute doua scheme de interventie, de renovare energetica integrata in zonele cu cel mai mare risc seismic, respectiv o schema pentru renovari energetice moderate si aprofundate. Totodata, se doreste utilizarea instrumentelor financiare pentru investii in cresterea eficientei energetice si folosirea energiilor regenerabile a sectorului rezidential si IMM-urilor.

Interventiile sunt complementare cu cele prevazute in programul pentru mediu si politici climatice LIFE, care vizeaza facilitarea tranzitiei catre o economie eficienta energetic, neutra climatic si rezilienta. Totodata, exista sinergii si cu oportunitatile de finantare din Fondul European pentru Eficienta Energetica dedicate proiectelor de eficienta energetica si energie regenerabila la scara mica din mediul urban.

Interventiile sunt sustinute de PDR NE 2021-2027, prin axa de protejare a mediului si optimizarea a utilizarii resurselor si masura aferenta de crestere a eficientei energetice si a utilizarii energiei din surse regenerabile in sectorul rezidential si infrastructura publica.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Persoane care locuiesc in locuinte multifamiliale, blocuri de apartamente care beneficiaza de masuri de imbunatatire a eficientei energetice.

Utilizatori ai cladirilor publice apartinand autoritatilor si institutiilor publice locale si centrale care beneficiaza de masuri de imbunatatire a eficientei energetice, cladirilor universitatilor de stat.

Nota: In aceasta categorie figureaza si utilizatorii cladirilor publice cu functiuni medicale, in cazul in care, eficientizarea energetica a acestor cladiri nu va fi prevazuta a fi finantata in PO Sanatate.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation Text field [2 000]

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii.

Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Infrastructura aferenta cladirilor rezidentiale si publice va fi adaptata pentru persoanele cu dizabilitati, dupa caz, prin: asigurarea de rampe de acces pentru toate tipurile de cladiri (rezidentiale si publice) si asigurarea de masuri obligatorii de accesibilizare a cladirilor publice pentru persoane cu dizabilitati si pentru nevoile individuale ale persoanelor cu handicap: de exemplu marcaje tactil vizuale si utilizarea de culori contrastante pe trasee de acces, adaptari in spatiul construit prin intrari, circulatii orizontale si verticale, grupuri sanitare, alte tipuri de adaptari.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, de zona urbana functionala sau de zona metropolitana, precum si zona rurala (doar pentru cladirile publice)..

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, atat pentru componenta rezidentiala multifamiliala, cat si pentru cladiri publice doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentului DUI (detaliat la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI, cat si din planul/strategia pentru imbunatatirea eficientei energetice/clima si energie/energii durabile, etc. Comunele din componenta ZUF/ZM aferenta municipiului resedinta de judet pot depune individual proiecte cu conditia ca acestea sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI si din planul/strategia pentru imbunatatirea eficientei energetice/clima si energie/energii durabile, etc.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, atat pentru componenta rezidentiala multifamiliala, cat si pentru cladiri publice, cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala, cat si din planul/strategia pentru imbunatatirea eficientei energetice/clima si energie/energii durabile, etc. De aceasta prevedere vor beneficia si satele apartinatoare acestora.

UAT-urile judetene pot depune proiecte pentru componenta investitii in cladirile publice pentru cresterea eficientei energetice cu conditia ca acestea sa fie cuprinse intr-o strategie judeteana.

UAT-urile din zona rurala pot depune proiecte pentru componenta investitii in cladirile publice pentru cresterea eficientei energetice cu conditia ca acestea sa fie cuprinse intr-o strategie locala.

Institutiile si autoritatile publice centrale, universitatile de stat pot depune proiecte pentru componenta investitii in cladirile publice pentru cresterea eficientei energetice.

Interventiile vor pune accent in special pe cladirile cu performanta energetica scazuta, cu un consum mediu anual de energie ridicat, fiind conditionate de realizarea unui audit energetic inainte si dupa realizarea interventiei. Un alt criteriu de prioritizare (aplicabil cladirilor publice) va fi gradul de utilizare a capacitatii, acordandu-se prioritate celor care vor fi utilizate intens si pe termen indelungat (utilizatori x durata).

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUERD, aria prioritara 2 energie durabila (actiunea de promovare a eficientei energetice si folosire a energiilor regenerabile in cladiri), prin interventii de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, cu regiuni din uniune, privind solutiile care vizeaza cresterea eficientei energetice pentru fondul imobiliar existent, rezidential si public. Totodata, in acest fel, se vor asigura conditiile necesare pentru a realiza sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, la prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 2⁸⁶

Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; realizata analiza teritoriala

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

In prezent, este in analiza posibilitatea utilizarii instrumentelor financiare pentru acest OS, pentru interventiile care vizeaza cresterea eficientei energetice in cladirile publice aflate in proprietatea municipiilor resedinta de judet, a consiliilor judetene si institutiilor si autoritatilor publice centrale. Este vizata folosirea unei scheme care combina instrumentul financiar si grantul: partea de grant ar urma sa acopere cheltuieli legate de initierea proiectului (obtinerea de autorizatii, realizarea auditului energetic, etc.), cresterea capacitatii administrative si o parte a investitiei, iar instrumentul financiar va acoperi cealalta parte a investitiei.

In cazul investitiilor de crestere a eficientei energetice a cladirilor rezidentiale, tinand cont de apetitul foarte redus exprimat de asociatiile de locatari pentru acest tip de operatiuni din perioada de programare 2014-2020 vom utiliza finantarea sub forma de granturi, insotita de un mecanism de modelare a intensitatii cofinantarii publice in functie de nivelul eficientei energetice realizate si nivelul de saracie energetica.

In cazul investitiilor de crestere a eficientei energetice a cladirilor publice aflate in proprietatea oraselor si municipiilor (altele decat resedinta de judet), UAT-uri din zone rurale, tinand cont de capacitatea financiara redusa a acestora vom utiliza finantarea sub forma de granturi insotita de un mecanism de modelare a intensitatii cofinantarii publice in functie de nivelul eficientei energetice realizate.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 3	b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 18	Gospodarii care beneficiaza de sprijin pentru imbunatatirea performantei energetice a locuintei	Nr.	0	14.471
				RCO 19	Cladiri publice care beneficiaza de sprijin pentru imbunatatirea performantei energetice	mp	0	465.028

⁸⁶ Septembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 3	b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCR 26	Consum anual de energie primara (din care: gospodarii, cladiri publice, intreprinderi, altele)	MWh	243.176	2005-2010 medie anuala pentru sector rezidential 2017-2019 medie anuala pentru cladiri publice	131.824	Proiecte implementate	
				RCR 29	Emisii de gaze cu efect de sera estimate	Tone echiv CO2/an	49.447,6	2005-2010 medie anuala pentru sector rezidential 2017-2019 medie anuala pentru cladiri publice	26.734,9	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁸⁷	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	041 – Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures	37,4209
				045 – Energy efficiency renovation or energy efficiency measures regarding public infrastructure, demonstration projects and supporting measures compliant with energy efficiency criteria	183,5017
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	11,6275

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region⁸⁸	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	01 – Grant 05 – Support through financial instruments: grants within a financial instrument operation	232,5501 (defalcare ulterioară în funcție de rezultatele analizei/evaluării ex-ante)

⁸⁷ Not relevant for CF

⁸⁸ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region ⁸⁹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	18 - cities, towns and suburbs	113,5314
				19 – Functional urban areas	
				26 - cities, towns and suburbs	80,4399
				28 – rural areas	19,2894
				33 – no territorial targeting	19,2894

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	010 – Addressing challenges identified in the European Semester ⁹⁰	232,5501

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	02 – Gender mainstreaming	232,5501

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

La nivelul regiunii strategiile integrate de dezvoltare urbană și de dezvoltare locală 2014-2020, prevăd acțiuni pentru investițiile care promovează infrastructura verde în zonele urbane, cu orizont de realizare la nivelul anului 2030 – 46 de proiecte, cu un buget total de 71 mil. Euro -.

Proiectele inventariate/mapate menționate, ca de altfel orice alte proiecte care urmează a fi dezvoltate pe acest OS vor fi prioritizate conform condițiilor și criteriilor definite în program și detaliate în ghidul specific.

⁸⁹ Not relevant for CF

⁹⁰ Intervențiile de EE răspund Recomandării Specifice de Țară RST 4 (Raport de Țară 2020)

Din implementarea POR 2014-2020 rezulta ca exista un apetit pentru acest tip de finantare, fiind contractate 14 proiecte care vizeaza amenajarea, reamenajarea si revitalizarea de zone verzi in municipiile Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava si Roman si in orasele Darmanesti, Siret, Gura Humorului si Buhusi; interventiile vizand o suprafata totala de 610 mii m² de spatii verzi. Alte 6 proiecte vor viza reconversia de terenuri degradate in zone verzi in municipiile Iasi, Dorohoi si orasele Darabani, Vicovu de Sus, Flamanzi si Siret, prin care se vor reda spre utilizarea locuitorilor o suprafata de 111 mii m² zone verzi.

Operatiuni vizate:

- Investitii care promoveaza infrastructura verde in zonele urbane, respectiv modernizarea si extinderea spatiilor verzi, inclusiv prin reconversia functionala a spatiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate, cat si amenajari de paduri – parc;

fiind sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- Creare, amenajare de spatii verzi: defrisarea vegetatiei existente, modelarea terenului, plantarea cu plante perene/gazonarea suprafetelor, plantare arbori si arbusti, amenajare alei cu structura non-invaziva, foisoare, puncte de observare pasari, pasuni de albine, hoteluri de albine, managementul informatizat al fondului de arbori si ca activitati conexe ale proiectelor: sisteme de irigatii (inclusiv utilizand apa provenita din precipitatii), sisteme de iluminat inteligent pentru spatiile amenajate, toaleta ecologice, mobilier urban aferent (din materiale ecologice), etc.
- Amenajare de paduri-parc: zone de acces, alei cu structura non-invaziva (materiale ecologice), trasee pentru biciclete, platforme de popas, coridoare ecologice, dupa caz – reimpaduriri, managementul informatizat al fondului de arbori si ca activitati conexe ale proiectelor: sisteme de irigatii/sisteme de iluminat inteligent pentru spatiile amenajate, toaleta ecologice; mobilier urban aferent (din materiale ecologice), etc.

In plus, ca parte a proiectelor, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix. Mai mult, proiectele pot include actiuni de informare, consultare, constientizare a grupurilor tinta asupra viitoarelor beneficii asupra calitatii vietii si sanatatii locuitorilor ale proiectului. De asemenea, proiectele care vizeaza amenajari de paduri-parc pot cuprinde si elaborarea de planuri de management al acestui tip de infrastructura verde.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, conform Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021, intrucat, nu se asteapta ca ele, prin natura lor sa aiba un impact negativ semnificativ asupra mediului.

Interventiile din program orientate catre promovarea infrastructurii verzi sunt complementare cu cele prevazute pe PNRR-ul, care vizeaza realizarea de paduri urbane si culoare verzi ecologice. Desi o parte din aceste interventii sunt asemanatoare cu cele din prezentul program, trebuie retinut aspectul ca necesarul de finantare inventariat in regiune depaseste alocarea financiara din POR NE prin P3, existand premisele ca programul si planul sa le finanteze in mod complementar.

Complementaritatea interventiilor din program se realizeaza si prin Programul InvestEU, componenta de politica pentru infrastructura durabila (natura si alte infrastructuri de mediu), abordandu-se disfunctionalitati ale pietii sau situatii de investitie suboptimale.

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, axa dedicata protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor si masura orientata catre prezervarea biodiversitatii si dezvoltarea infrastructurii verzi.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de actiuni care promoveaza infrastructura verde

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii.

Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Beneficiarii vor lua masuri ca infrastructura verde creata, amenajata sa fie accesibila intregii populatii, incluzand toate categoriile vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati, cum ar fi: aleile pietonale sa aiba o latime adecvata si finisaj antiderapant, ca traseele pietonale sa fie fara obstacole, ca mobilierul urban si locurile de odihna sa fie usor de detectat de catre persoanele cu capacitati diminuate de vedere, sa existe toalete adaptate, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, de zona urbana functionala sau de zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentului DUI (detaliata la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind sa faca parte din strategia teritoriala aferenta DUI, inclusiv, cele ale comunelor aflate in componenta zonei urbane functionale sau zonei metropolitane.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe acest obiectiv specific cu conditia ca proiectele sa faca parte dintr-o strategie teritoriala. De aceasta prevedere vor beneficia si satele apartinatoare localitatilor urbane.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUERD, aria prioritara 6 biodiversitate, peisaje, calitatea aerului si solului (actiunea de ancorare a conceptului de infrastructura verde in regiunea Dunarii), prin interventii de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, cu regiuni din uniune, privind solutiile care vizeaza dezvoltarea infrastructurii verzi in mediul urban. Totodata, ar putea fi asigurate sinergii cu actiunile prevazute in Programul Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, la prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 2⁹¹

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanta operatiunile acoperite de aceasta prioritate si acest obiectiv specific, intrucat, acestea nu fac obiectul investitiilor mentionate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investitii care se preconizeaza sa fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Prio rity	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Measur ement unit	Milestone (2024)	Targe t (2029)
P 3	b (vii) Cresterea protectiei si conservarii naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare	FEDR	Mai putin dezvolt ata	RCO 36	Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin, in alte scopuri decat adaptarea la schimbarile climatice	ha	0	87

⁹¹ Decembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFA F)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 3	b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	FE DR	Mai puțin dezvoltată	RCR 95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau modernizate	Nr. persoane	335.649	2019	527.784	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region ⁹²	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	079 – Nature and biodiversity protection, green and blue infrastructure	55,2306
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	2,9069

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region ⁹³	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	01 - Grant	58,1375

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region⁹⁴	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	18 - cities, towns and suburbs	11,6275
				19 – Functional urban areas	
				26 - cities, towns and suburbs	46,51

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	010 – Addressing challenges identified in the European Semester ⁹⁵	58,1375

⁹² Not relevant for CF

⁹³ Not relevant for CF

⁹⁴ Not relevant for CF

⁹⁵ Intervențiile de EE răspund Recomandării Specifice de Țară RST 4 (Raport de Țară 2020)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	03 – Gender neutral	58,1375

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1 Prioritatea 4: Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbana mai durabila

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁹⁶
<input checked="" type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1 Specific objective⁹⁷ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca [parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Planurile de mobilitate urbana durabila din regiune cuprind 47 proiecte, avand un buget total de 253 mil. euro, cu actiuni orientate catre modernizarea infrastructurii stradale aferente transportului public; modernizarea transportului public; construirea de sisteme intermodale pentru pasageri; achizitionarea de material rulant electric; introducerea de sisteme de e-ticketing; crearea de sisteme de parcare inteligente; introducerea de sisteme de management al traficului; introducerea de mijloace alternative de mobilitate - amenajarea piste pentru biciclisti, centre de inchiriere biciclete, parcuri pentru biciclete, extinderea, modernizarea zonelor pietonale (inclusiv construire de pasaje supraterane pietonale) si infrastructura de incarcare electrica.</p> <p>Optimizarea mobilitatii urbane prin investitii in infrastructura de transport, bazata pe actiunile prioritare reiesite din PMUD-ul fiecarui municipiu sau oras din regiune va contribui la reducerea emisiilor de CO². Transportul urban electric reprezinta o varianta nepoluanta si eficienta din punct de vedere al utilizarii resurselor pentru a asigura tranzitul zilnic al populatiei, iar imbunatatirea infrastructurii va creste gradul de confort, viteza de deplasare, siguranta traficului si alte beneficii adiacente, in special asigurarea accesibilitatii pentru persoane cu dizabilitati. Astfel, se va asigura dezvoltarea unei structuri de transport public durabile din punct de vedere tehnic si eficiente din punct de vedere financiar. Realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public, cu scopul cresterii frecventei serviciilor atat in orele de varf, cat si in afara lor va reduce timpul de calatorie al vehiculelor de transport public, precum si reducerea nivelului si a duratei aglomerarilor/congestiilor de trafic in retea principală de transport. Accesibilitatea urbana va pune accent pe mijloacele de transport favorabile mediului, cu evidentierea prioritatii transportului public si oferirea de facilitati de optiune pentru mijloacele alternative de transport: mersul pe jos, cu bicicleta. Retelele integrate de alei pietonale ar trebui sa acopere traseele de la /catre: institutiile de invatamant, centre de comunitate si de agrement, parcuri, obiective turistice si culturale, centre comerciale-birouri, institutii publice. Proiectele majore de imbunatatire a mobilitatii se axeaza pe investitii integrate in coridoarele de mobilitate pentru traficul auto public si privat si mijloace de transport alternativ, care sa cuprinda pe acelasi segment de strada mai multe componente pentru imbunatatirea mobilitatii. Proiectele inventariate/mapate mentionate, ca de altfel orice alte proiecte care urmeaza a fi dezvoltate pe acest OS vor fi prioritizate conform conditiilor si criteriilor definite in program si detaliate in ghidul specific.</p>

⁹⁶ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁹⁷ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

Din implementarea POR 2014-2020 rezulta un apetit ridicat pentru investitii in mobilitatea urbana fiind contractate 26 proiecte de catre municipiile resedinta de judet (zona urbana functionala), in valoare de circa 240 mil. euro care vizeaza reabilitarea, modernizarea si extinderea transportului public local electric (inclusiv material rulant nepoluant), crearea de coridoare de mobilitate in zona centrala, regenerarea coridoarelor secundare, implementarea sistemelor bike-share, etc. Totodata, au fost contractate 9 proiecte in alte municipii si orase (si zona lor functionala), in valoare de 57,2 mil euro care vizeaza extinderea retelei de piste de biciclete, reamenajarea trotuarelor, modernizarea retelei stradale deservite de transportul in comun, introducerea de autobuze electrice, etc. De asemenea, in cadrul a 4 proiecte derulate de MDLPA, au fost achizitionate 80 de autobuze electrice si 25 de tramvaie pentru municipiile Botosani, Iasi, Piatra Neamt si Suceava, cu un buget total de 115,6 mil. Euro.

Operatiuni vizate:

- implementarea mobilitatii urbane durabile prin crearea, dezvoltarea transportului public in comun nepoluant, prin:

- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate de transportul public in comun nepoluant;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea cailor de rulare pentru tramvaie;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea retelelor de alimentare troleibuze (inclusiv stalpi retea fir, statii transformare si redresare, etc.);
- Modernizarea, achizitionarea de material rulant electric (tramvaie), troleibuze si autobuze electrice, inclusiv asigurarea accesibilitatii in mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati;
- Amenajarea statiilor de incarcare electrica pentru autobuze electrice in punctele terminus ale traseelor;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea depourilor/autobazelor aferente transportului public in comun nepoluant, inclusiv infrastructura tehnica aferenta;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea statiilor de transport public de calatori, inclusiv asigurarea accesibilitatii pentru persoanele cu dizabilitati;
- Sisteme informatinale inteligente pentru transportul public in comun: furnizarea de informatii privind timpii de sosire si de plecare, harti de transport si grafice orare, alternativele si legaturile cu alte linii de transport prin afisare digitala si mesaje vocale, posibilitati de intermodalitate, aplicatii pentru planificarea calatoriilor, inclusiv sisteme e-ticketing;
- Amenajarea de parcuri in punctele terminus ale liniilor de transport in comun, in zona de acces in municipiu/oras pentru a incuraja continuarea calatoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun;
- Crearea, modernizarea, extinderea sistemelor de management inteligent al traficului, precum si a altor sisteme de transport inteligente;

In plus, ca parte componenta a proiectelor de mobilitate urbana (transport public in comun nepoluant) pot fi avute in vedere si:

- Dezvoltarea solutiilor inteligente pentru managementul parcarilor;
- Dezvoltarea facilitatilor de tip parking integrate cu infrastructuri pentru deplasari nemotorizate (biciclete);
- Amenajarea de aliniamente de arbori si arbusti.

- implementarea mobilitatii urbane durabile prin crearea, dezvoltarea de moduri alternative de transport nepoluat, prin:

- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea pistelor si traseelor pentru biciclete, a parcarilor pentru biciclete, inclusiv sistemelor de inchiriere de biciclete;
- Crearea, modernizarea, extinderea de zone si trasee pietonale si semi-pietonale partajate (pentru pietoni, biciclisti si deplasari motorizate pentru riverani), inclusiv prin reconversia strazilor;
- Dezvoltarea sistemelor de reducere, interzicere a circulatiei autoturismelor in anumite zone;
- Crearea, extinderea de trotuare si spatii dedicate transportului nemotorizat si amenajari urbane pentru pietoni, inclusiv aliniamente de arbori si arbusti;
- Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe strazile urbane, pentru prioritizarea transportului public de calatori, cu bicicleta si pietonal, accesibilizarea infrastructurii de transport pentru persoanele cu dizabilitati.

In plus, ca parte a proiectului, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un cuantum fix. Totodata, sprijinul poate viza realizarea/actualizarea planurilor urbane de mobilitate durabila. Mai mult, proiectele vor include actiuni de informare, constientizare a grupului tinta asupra viitoarelor beneficii ale proiectului, precum si actiuni de consultare a grupului

tinta asupra masurilor de mobilitate urbana si a modalitatilor de implementare propuse prin proiect. Asemenea actiuni vor avea loc in timpul pregatirii documentatiei aferente cererii de finantare.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021

Prin PNRR vor fi realizate investitii in reinnoirea parcului de transport public cu vehicule cu emisii zero, prioritizarea si promovarea transportului public, sistemele de transport inteligent si e-ticketing, puncte de incarcare electrica, constructia de piste pentru biciclisti, etc. Totodata, prin reforma privind cadru de mobilitate urbana durabila se prevede o crestere a volumului de pasageri pentru transportul public cu 20% (2025/2019) si atingerea unei ponderi de 60% pentru transportul verde.

Interventiile din program sunt sinergice cu oportunitatile de finantare prevazute in Fondul European pentru Eficienta Energetica dedicate proiectelor de transport curat din mediul urban. In mod complementar, prin programul InvestEU vor fi adresate disfunctionalitatile pietii sau situatiile de investitii suboptime, pentru moduri de transport curate si durabile, transport multimodal si siguranta rutiera.

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin axa dedicata dezvoltarii unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura mobilitate urbana durabila.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia localitatilor urbane si comunelor din componenta ZUF, ZM care beneficiaza de actiuni de mobilitate urbana.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Pe de alta parte, se va incuraja si implementarea de actiuni suplimentare, favorabile incluziunii si diversitatii.

Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati, cum ar fi: trotuarele pietonale sa aiba o latime adecvata si finisaj antiderapant, cu profilare tactilovizuala, traseele pietonale sa fie fara obstacole, mobilierul urban si locurile de odihna sa fie usor de detectat de catre persoanele cu capacitati diminuate de vedere, mijloacele de transport public in comun sa fie echipate pentru transportul persoanelor cu dizabilitati motorii, statiile de transport public sa fie accesibile persoanelor cu dizabilitati, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, zona urbana functionala sau zona metropolitana.

Municipiile resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar utilizand si respectand conditiile aferente instrumentele DUI (detaliata la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”). Proiectele depuse trebuie sa faca parte atat din strategia teritoriala aferenta DUI, cat si din planul de mobilitate urbana durabila. Pot fi dezvoltate parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF/ZM, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD si strategia teritoriala aferenta DUI. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD si strategia teritoriala aferenta DUI.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie teritoriala si din PMUD. Pot fi dezvoltate, dupa caz, parteneriate cu comunele limitrofe din ZUF, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD. De asemenea, dupa caz, sunt posibile parteneriatele cu consiliile judetene, pe baza de acord de parteneriat, cu conditia ca aceste proiecte sa fie inscise in PMUD.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Interventiile prevazute in program pot contribui la realizarea de sinergii cu cele prevazute in Programul Transnational Dunarea 2021-2027 (PTD), prioritatea Regiunea Dunarii – mai verde cu emisii reduse de carbon, prin introducerea de noi tehnologii si utilizarea energiilor regenerabile in transportul public, in folosirea solutiilor de mobilitate inteligenta, trecerea la moduri de transport prietenoase, verzi. Totodata, complementar, prin PTD sunt avute in vedere si actiuni transnationale comune pentru cresterea capacitatii actorilor relevanti de a planifica si dezvolta solutii inovative pentru folosirea energiilor verzi in transport.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanta operatiunile acoperite de aceasta prioritate si acest obiectiv specific, intrucat, acestea nu fac obiectul investitiilor mentionate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investitii care se preconizeaza sa fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 4	b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca [parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 55	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – noi	Km	0	12,66
				RCO 56	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – reconstruite/modernizate	Km	0	4
				RCO 57	Capacitate material rulant prietenos cu mediul pentru transportul public in comun	Nr. persoane	0	23.210
				RCO 58	Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	Km.	0	71
				RCO 60	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	Nr.	0	8

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 4	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca [parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	FE DR	Mai puțin dezvoltată	R C R 50	Populația care beneficiază de măsuri privind calitatea aerului	Nr	0	2020	1.277.161	Proiecte implementate	
				R C R 62	Număr anual de pasageri ai transporturilor publice noi/modernizate	Nr	985.000	2018	86.831.791	Proiecte implementate	
				R C R 63	Numărul anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi/modernizate	Nr	73.721.000	2018	104.828.000	Proiecte implementate	
				R C R 64	Numărul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	Nr	0	2020	17.890	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region⁹⁸	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca [parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	081 – Clean urban transport infrastructure	46,512
				082 – Clean urban transport rolling stock	195,857
				083 – Cycling infrastructure	5,5717
				084 – Digitalisation of urban transport	16,368
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	13,9109

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region⁹⁹	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca [parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	01 - Grant	278,2196

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁰	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca [parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	18 - Cities, towns and suburbs	230,9223
				19 – Functional urban areas	
				26 - Cities, towns and suburbs	47,2973

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca [parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	010 – Addressing challenges identified in the European Semester ¹⁰¹	278,2196

⁹⁸ Not relevant for CF

⁹⁹ Not relevant for CF

¹⁰⁰ Not relevant for CF

¹⁰¹ Intervensiile de EE răspund Recomandării Specifice de Țară RST 4 (Raport de Țară 2020)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P 4	FEDR	Mai puțin dezvoltată	b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca [parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	03 – Gender neutral	278,2196

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1. Prioritatea 5: Nord-Est – O regiune mai accesibila

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹⁰²
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1. Specific objective¹⁰³ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>ADR NE a realizat un proces de consultare cu consiliile judetene privind nevoile de modernizare a infrastructurii rutiere (drumuri judetene si variante ocolitoare), care sunt vizate a fi finantate prin POR NE 2021-2027. Portofoliul constituit a fost analizat de Ministerul Transporturilor din prisma incadrarii in reseaua primara si secundara de transport rutier, a fost supus ulterior procesului de prioritizare¹⁰⁴, rezultand proiecte care vizeaza modernizarea de drumuri judetene, cu o lungime totala de 269 km si deservind o populatie totala de 176 mii persoane, precum si realizarea unei variante ocolitoare (municipiul Iasi), cu o lungime de 73 km si deservind o populatie de 108 mii persoane. Aceste proiecte asigura premisele pentru imbunatatirea conectivitatii a 42 de unitati administrativ teritoriale amplasate in mediul rural, cu un bazin demografic totalizand 235 mii persoane.</p> <p>Prin investitiile realizate in infrastructura de transport rutier (drumuri judetene) s-ar putea obtine o crestere a conectivitatii, a gradului de mobilitate a persoanelor si bunurilor, un acces mai facil si rapid catre furnizorii de servicii de educatie, sanatate si sociale, la oportunitati concretizate in locuri de munca mai bune din zonele urbane dezvoltate pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici ale regiunii.</p> <p>La nivelul regiunii planurile de mobilitate urbana durabile, prevad actiuni cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. O serie de localitati urbane si-au prevazut in planurile de mobilitate urbana durabila si/sau strategiile de dezvoltare locala construirea de variante ocolitoare (Bacau, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Onesti si Vatra Dornei). Realizarea variantelor ocolitoare ar putea avea un impact favorabil, contribuind la descongestionarea traficului de tranzit din orase, sporirea considerabila a capacitatii de circulatie, reducerea degradarii si a uzurii arterelor existente datorita suprasolicitarilor cauzate de traficul greu, reducerea semnificativa a poluarii mediului prin reducerea noxelor si zgomotului, reducerea numarului de accidente si realizarea legaturilor intre retelele de transport pentru fluxuri de marfuri.</p>
--

¹⁰² In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹⁰³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

¹⁰⁴ Proiecte cu documentatia tehnica realizata cu finantare prin POAT 2014-2020

Din implementarea POR2014-2020, rezulta un apetit ridicat pentru investitii in infrastructura de transport rutier, fiind contractate 7 proiecte de modernizare drumuri judetene, totalizand 523 km si urmand sa deserveasca 446 de mii persoane din localitatile strabatute de acestea. Investitiile realizate vor imbunatati legatura intre judetele Iasi si Suceava, Botosani si Iasi, Neamt si Bacau, respectiv din judetul Vaslui. In plus, Consiliul judetean Vaslui este beneficiarul a doua proiecte de modernizare (DJ 245E si DJ 244I). Aceste proiecte, impreuna cu cele de construire de variante ocolitoare (Bacau – in executie parte a viitoarei autostrazi A7, care va strabate regiunea pe axa Nord-Sud; Iasi-Sud, finalizata; Suceava - finalizata) reprezinta un inceput in procesul de accesibilizare a regiunii si de crestere a competitivitatii.

Operatiuni vizate:

- modernizarea, construirea de legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T;
- dezvoltarea de solutii pentru descongestionarea/fluidizarea traficului;

fiind sprijinite prin actiuni de:

- modernizarea drumurilor judetene care se constituie in legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres;
- constructia variantelor ocolitoare cu statut de drum judetean ce vor face parte din drumul judetean, inclusiv realizarea de elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalisticii aferente;
- constructia variantelor ocolitoare urbane, inclusiv realizarea de elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalisticii aferente;
- construirea, modernizarea, reabilitarea de pasaje/noduri rutiere, construirea pasarelelor pietonale;

In plus, ca parte a proiectelor de modernizare/fluidizare trafic, vor fi avute in vedere si urmatoarele actiuni:

- construirea/modernizarea de statii si alveole (in cazul in care proiectul vizeaza un drum judetean/traseu deservit de transportul public de calatori) pentru transport public pe traseul drumului judetean;
- realizarea de statii de incarcare electrica;
- realizarea de investitii pentru cresterea sigurantei rutiere: masuri de siguranta pasiva (atenuatori de impact si parapete de ghidare), semnalizarea acustica si vizuala a sectoarelor de drum periculoase si obstacolelor prin utilizarea energiei verzi, construire de pasaje denivelate, construire/amenajare de sensuri giratorii, masuri de prevenire a incidentelor/accidentelor cauzate de fauna salbatica (pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.),etc;
- realizarea de investitii destinate sigurantei rutiere pentru pietoni si biciclisti;
- realizarea de alinamente de arbori situate de-a lungul cailor de transport si parapeti pentru protectie, aparari de maluri si consolidari de versanti, realizarea de investitii suplimentare pentru protectia drumului respectiv fata de efectele generate de conditii meteorologice extreme, efect al schimbarilor climatice.
- reducerea impactului asupra ariilor protejate prin realizarea/refacerea coridoarelor ecologice, in scopul asigurarii conectivitatii laterale pentru speciile de carnivore mari, ungulate salbatice, dar si amfibieni, reptile sau mamifere mici (ex. pasaje, tunele, casete betonate, canale pentru amfibieni etc.)

Totodata, in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un quantum fix. pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectului: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si starns legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente

Interventiile din program orientate catre cresterea conectivitatii prin modernizarea drumurilor judetene sunt complementare cu cele prevazute pe PNRR, prin investitiile care vor fi realizate in regiune pentru infrastructura rutiera TEN-T (sectiunile de autostrada A7: Ploiesti-Pascani si A8: Leghin -Tg. Neamt)..

Prin program vizam modernizarea drumurilor judetene, apartinand retelei secundare¹⁰⁵ de transport rutier, precum si realizarea solutiilor care vor asigura fluidizarea/descongestionarea traficului rutier din municipii si orase, in timp ce PO Transport 2021-2027, complementar, va viza imbunatatirea conectivitatii primare rutiere pentru municipiile Iasi si Bacau (autostrada Tg. Neamt-Iasi-Ungheni si sectorul Miercurea Nirajului-Leghin, autostrada Bacau-Brasov si drumul rapid Pascani-Siret), a conectivitatii secundare si fluidizarii pentru celelalte municipii resedinta, municipii si orase (drum expres Suceava-Botosani si Bacau-Piatra Neamt, drum transregioa Vaslui-Iasi), variante ocolitoare pentru

¹⁰⁵ Asa cum este definita in Planul Investitional pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport pentru perioada 2020-2030.

Vaslui, Botosani, Piatra Neamt, Gura Humorului, Campulung Moldovenesc, Vatra Dornei si variante ocolitoare regionale in Paltinoasa, Hirleu, Husi, Flamanzi si Vaslui, cat si dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar metropolitan (Iasi).

Interventiile sunt complementare cu cele prevazute in Mecanismul pentru Interconectarea Europei (sector digital) referitoare digitalizarea retelor de mobilitate care sa permita servicii transfrontaliere.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform Mecanismului de Redresare si Rezilienta (RRF).

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin axa dedicata dezvoltarii unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura de dezvoltare a infrastructurii de transport feroviara, aeriana si rutiera, cu actiuni indicative care adreseaza constructia, modernizarea variantelor ocolitoare, in special pentru zonele urbane aglomerate, congestionate care se confrunta cu probleme de poluare atmosferica si fonica, respectiv reabilitarea, modernizarea drumurilor judetene care asigura o crestere a accesibilitatii intre zonele rurale izolate si centrele urbane limitrofe, intre orasele mici si mijlocii si zonele functionale urbane, a conectivitatii si accesibilitatii transfrontaliere.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia care locuieste in localitatile rurale si urbane, strabatute de drumurile modernizate/construite, inclusiv agentii economici din zonele respective

Populatia localitatilor care beneficiaza de proiecte de decongestionarea/fluidizarea trafic

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati, cum ar fi: trotuare de latime adecvata si finisaj antiderapant, fara obstacole, cu traversari stradale sigure, marcate cu pavaj tactil, cu semaforizari echipate cu comenzi de ghidare senzoriala, cu bordurile la nivelul carosabilului in zonele de traversare, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru proiectele care vizeaza modernizarea drumurilor judetene, teritoriile tinta sunt reprezentate de localitatile rurale si urbane strabatute de traseul drumului judetean.

Consiliile judetene vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele vizate sa faca parte dintr-o strategie teritoriala.

Pentru proiectele care vizeaza descongestionarea, fluidizarea traficului teritoriile tinta sunt reprezentate, dupa caz, de zona rurala si/sau urbana.

Consiliile judetene vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate care vizeaza realizarea de variante ocolitoare cu statut de drum judetean, cu conditia ca proiectele vizate sa faca parte dintr-o strategie teritoriala.

UAT-urile urbane vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie teritoriala, si, dupa caz, din planul de mobilitate urbana.

Parteneriatele dintre UAT-urile urbane si consiliile judetene sunt posibile pentru aceasta interventie.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Nu avem in vedere actiuni de tip interregional, transfrontalier sau transnational pe aceasta prioritate si acest obiect specific.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanta operatiunile acoperite de aceasta prioritate si acest obiectiv specific, intrucat, acestea nu fac obiectul investitiilor mentionate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investitii care se preconizeaza sa fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 5	c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 44	Lungimea drumurilor noi care beneficiaza de sprijin – non-TNT	Km.	0	73
				RCO 46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate –non-TNT	Km.	0	332

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 5	c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	FE DR	Mai puțin dezvoltată	RCR 55	Utilizatori de drumuri noi construite, reconstruite sau modernizate	Pasager-km/an	10.830.583	2015	12.325.204	Proiecte implementate	

2.A.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁶	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	089 - Newly built or upgraded secondary road links to TEN-T road network and nodes	42,3938
				093 - Other reconstructed or modernised roads (motorway, national, regional or local)	104,708066
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	7,742204

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁷	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	01 - Grant	154,8441

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹⁰⁸	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai putin dezvoltata	c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	26 – Cities, towns and suburbs	23,4098
				28 – Rural areas	131,4343

¹⁰⁶ Not relevant for CF

¹⁰⁷ Not relevant for CF

¹⁰⁸ Not relevant for CF

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P 5	FEDR	Mai puțin dezvoltată	c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	09 – Not applicable	154,8441

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (mEUR)
P 5	FEDR	Mai puțin dezvoltată	c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	03 – Gender neutral	154,8441

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

2.A.1. Prioritatea 6: Nord-Est – O regiune educata

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹⁰⁹
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1. Specific objective¹¹⁰ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

d (ii) Imbunatatirea accesului la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online;

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Pana in prezent au fost intreprinse demersuri pentru modernizarea si echiparea unitatilor de invatamant, materializate prin implementarea de proiecte de infrastructura finantate din POR 2007-2013 si 2014-2020, Programul National de Dezvoltare Locala si din bugetele locale. Din implementarea POR 2014-2020 rezulta un apetit ridicat pentru investitii in infrastructura educationala (toate nivelele). Astfel, au fost contractate 67 proiecte in valoare totala de apr. 74 mil. euro. Cu toate acestea o parte a infrastructurii educationale se confrunta in continuare cu o serie de probleme dintre care cele mai importante sunt: lipsa unor spatii adecvate procesului de instruire, lipsa unor dotari care sa tina pasul cu nevoile mereu in schimbare ale pietei fortei de munca, lipsa de cooperare cu unitatile economice si, ceea ce este foarte important, necorelarea in multe unitati de invatamant a procesului de instruire cu cerintele pietei fortei de munca.

Cu sprijinul Bancii Mondiale, in cadrul proiectului "Safe and Modern Schools Integrated Project", s-a derulat procesul de identificare si priorizare a scolilor din regiune care ar urma sa fie subiectul interventiilor acestei prioritati, conform criteriilor: scorul de risc seismic, pozitionarea geografica a scolilor (localitati rurale marginalizate, localitati urbane dezavantajate pe criteriul de ocupare, localitati cu nivele scazute ale indicelui de dezvoltare umana la nivel local, localitati care demonstreaza un trend (previzionat) favorabil pentru populatia scolara, etc.

Totodata, in cadrul proiectului pilot „Design of an early warning system for early school leaving - SRSP 2017”, se dezvolta si testeaza un mecanism de avertizare timpurie in educatie, pilotat in 4 scoli (nivel gimnazial) din judetele Iasi, Bacau si Vaslui - sistem de indicatori pentru identificarea elevilor aflati in situatie de risc, colectarea datelor, proiectarea si aplicarea de masuri personalizate pentru elevii identificati.

¹⁰⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹¹⁰ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation

Prioritatea vizeaza cresterea accesului la infrastructura educationala moderna, rezilienta, care fructifica avantajele digitalizarii, indeplinind conditiile standard de functionare, cu ateliere si laboratoare inzestrate cu dotari moderne, care permit dezvoltarea competentelor in corelare cu nevoile/provocările prezente si viitoare ale pietii muncii locale si regionale.

Operatiuni vizate:

- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant timpuriu (anteprescolar si prescolar), invatamant primar, gimnazial;
- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant secundar, inclusiv filiera vocationala si tehnologica si invatamant profesional si dual;
- dezvoltarea infrastructurii de invatamant universitar.

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate) infrastructurii educationale pentru educatia timpurie anteprescolara (crese) si prescolara (gradinite);
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate) infrastructurii educationale pentru invatamantul primar, gimnazial si liceal;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic (licee tehnologice si scoli profesionale) si cel vocational;
- constructia, reabilitarea, modernizarea si dotarea infrastructurii sportive asociate unitatilor de invatamant, inclusiv a centrelor de pregatire sportiva (inclusiv olimpice) stabilite pe langa scoli sau institutii de invatamant);
- reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale universitare, inclusiv case de cultura ale studentilor;
- achizitionare de microbuze/autobuze/autocare scolare electrice (echipate pentru transportul elevilor cu dizabilitati locomotorii) pentru transportul elevilor domiciliati in localitatile rurale din zonele limitrofe comunelor, oraselor, municipiilor, precum si din zonele rurale izolate, inclusiv infrastructura de incarcare electrica la nivel de unitate scolara - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investitie in infrastructura educationala;
- crearea si dezvoltarea de platforme digitale de comunicare si schimb de documente (inclusiv lectii digitalizate), baze de date si biblioteci virtuale pentru elevi si studenti, parinti si scoala, live streaming, dotarea cu echipamente si infrastructura de proiectare si mapare video - acest tip de actiune poate fi doar parte componenta a unui proiect de tip investitie in infrastructura educationala;

In plus, pot fi vizate actiuni pentru cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectelor: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si starns legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un cuantum fix.

Nota: in functie de caracteristicile/nevoile/provocările locale, sociale, culturale pot fi dezvoltate solutii integrate care sa contina combinatii dintre tipurile de interventii prezentate mai sus.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021.

Operatiunile care vizeaza construirea infrastructurii educationale vor fi avute in vedere in special pentru invatamantul timpuriu, ante si prescolar, unde se inregistreaza nevoi majore. Prin acest tip de interventii (in special crese), urmarim o crestere a participarii femeilor la viata profesionala, concilierea dintre viata profesionala si cea personala, precum si combaterea feminizarii saraciei. Conform directivei UE 31/2010, cladirile nou construite vor avea un consum energetic apropiat de zero (nZEB), conform definitiei din L 372/2005 (actualizata in 2020), art. 3, pct. 15. In cazul celorlalte unitati

scolare, acestea trebuie sa demonstreze o tendinta demografica pozitiva pentru populatia scolara din bazinul lor de cuprindere. Totodata, operatiunile care adreseaza extinderea infrastructurii scolare vor fi conditionate de gradul de supraaglomerare a scolilor.

Complementar, prin POEO 2021-2027 se vor realiza actiuni pentru prevenirea si adresarea parasirii timpurii a scolii si cresterea accesului si participarii grupurilor dezavantajate la educatie prin: participarea la programe tip scoala dupa scoala si a doua sansa, dezvoltarea de pachete personalizate de masuri (ex: costuri de operationale si de mentenanta pentru mijloace transport elevi), imbunatatirea accesului la educatie a copiilor cu dizabilitati/cerinte educationale speciale (echipamente si tehnologii asistive, metode alternative de educatie prin sport, cultura si creativitate, retele de ateliere protejate, etc.). Totodata, prin POIDS 2021-2027, sub componenta dezvoltare locala plasata sub responsabilitatea comunitatii se au in vedere construirea, modernizarea infrastructurii scolare (inclusiv gradinite) localizate in comunitatile urbane defavorizate, dezvoltarea serviciilor tip before/after school ca suport educational pentru copiii in risc de abandon scolar. De asemenea, pentru reducerea disparitatilor, pentru copiii aflati in risc de saracie si/sau excluziune sociala se preconizeaza acordarea de vouchere before/after school, pentru activitati de weekend (sport, creatie, arta), dezvoltare de centre sportive, etc. Pentru copiii afectati de saracie, in vederea imbunatatirii aptitudinilor sociale se va finanta accesul acestora la tabere, activitati sportive si culturale.

Prin POCIDIF, complementar, se vor realiza pentru invatamantul superior interventii de digitalizare a portofoliului educational, campusuri 3D de realitate virtuala, iar pentru preuniversitar accesul la internet si wireless, precum si continut educational interactiv.

Prin PNRR vor fi realizate investitii pentru invatamantul anteprescolar si prescolar (constructia, dotarea si operationalizarea de crese si servicii complementare pentru grupuri defavorizate, care vizeaza atingerea unei rate de participare de 19% (anteprescolar), respectiv 91% (prescolar)), sprijinirea unitatilor de invatamant cu risc de abandon scolar (inclusiv digitalizare), crearea de campusuri profesionale integrate pentru educatie si formare profesionala si consortii de invatamant dual, crearea de ateliere inteligente pentru invatamantul secundar, dotarea scolilor cu echipamente tehnologice digitale, microbuze electrice pentru scoli izolate si mediul rural, reabilitarea energetica a scolilor (urban si rural), constructie scoli verzi in zonele cu crestere demografica.

Unitatile de invamant de tip scoli tehnice agricole din mediul rural vor fi finantate prin Planul National Strategic PAC post 2020.

Interventiile din program sunt sinergice cu cele prevazute in Programul Europa Digitala, de transformare digitala a unitatilor de educatie, prin sustinerea de actiuni inovative precum noi instrumente de invatare, materiale si resurse educationale deschise, etc. Totodata, programul completeaza actiunile din programul Erasmus+ pentru dezvoltarea de competente digitale avansate necesare dezvoltarii tehnologiilor de varf.

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin axa dedicata dezvoltarii capitalului uman si masura care adreseaza cresterea participarii la un invatamant de calitate, modern, corelat la cerintele pietii muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Elevi, prescolari (3-5 ani), copii (0-2 ani) care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata

Studenti care utilizeaza infrastructura de invatamant reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati locomotorii, cum ar fi rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.

Pentru scolile pentru elevi cu cerinte speciale (elevi cu dizabilitati de vedere, etc.) se vor respecta cerintele legislatiei in vigoare.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Prioritatea se adreseaza localitatilor urbane si rurale din regiune,

Municipiile reședința de județ vor putea accesa fondurile de pe această prioritate, doar utilizând și respectând condițiile aferente instrumentului DUI (detaliat la prioritatea P7, caseta „Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools”), proiectele trebuind să facă parte din strategia teritorială aferentă DUI. Comunele din componenta zonei urbane funcționale sau a zonei metropolitane aferente municipiului reședința de județ pot depune individual proiecte cu condiția ca acestea să facă parte din strategia teritorială aferentă DUI.

Celelalte municipii și orașe din regiune vor putea accesa fondurile de pe această prioritate, cu condiția ca proiectele să facă parte dintr-o strategie teritorială. De această prevedere vor beneficia și satele aparținătoare acestora.

Consiliile județene vor putea accesa fondurile pe această prioritate pentru infrastructura școlară aflată în subordinea lor din mediul urban și rural, cu condiția ca proiectele să facă parte dintr-o strategie teritorială.

Comunele, satele aparținătoare vor putea depune proiecte pe această prioritate, cu condiția ca proiectele să facă parte dintr-o strategie teritorială.

Vor fi sprijinite cu precădere unitățile de învățământ aflate în teritorii care au un bazin de recrutare extins, cele din rândul comunităților rurale, izolate, marginalizate/dezavantajate confruntate cu un nivel ridicat al părăsirii timpurii și abandonului școlar și școlile pentru cu valori medii a indicelui IRSE (2015-2019) în intervalul 6-10.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

În Programul Transnațional Dunărea 2021-2027 sunt prevăzute la prioritatea Regiunea Dunării mai socială, intervenții de cooperare transnaționale, care vizează completarea modelelor educaționale existente cu exemple de bună practică și modele inovative, adresate elevilor care aparțin/provin categoriile dezavantajate. Aceste acțiuni, sunt complementare intervențiilor din program adresate creșterii accesului la o educație incluzivă.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanța operațiunile acoperite de această prioritate și acest obiectiv specific, întrucât, acestea nu fac obiectul investițiilor menționate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investiții care se preconizează să fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 6	d (ii) Imbunatatirea accesului la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online;	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 66	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor pentru ingrijirea copiilor care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. copii	0	2.420
				RCO 67	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor din domeniul invatamantului care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. Elevi/studenti	0	29.691

Table 3: Result indicators											
Prio rity	Specific objective (Investm ent for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Cate gory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Mea sure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refe renc e year	Target (2029)	Source of data [200]	Comm ents [200]
P 6	d (ii) Imbunatati rea accesului la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltare a infrastruct urii accesibile, inclusiv prin promovare a rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online;	FED R	Mai putin dezv oltata	RCR 70	Numarul anual al copiilor care utilizeaza infrastructuril e pentru ingrijirea copiilor ce beneficiaza de sprijin	Nr.	1.294	2020	2.420	Proiecte implem entate	
				RCR 71	Numarul anual al elevilor care utilizeaza infrastructuril e din domeniul invatamantul ui ce beneficiaza de sprijin	Nr.	26.928	2020	29.691	Proiecte implem entate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region¹¹¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	121 - Infrastructure for early childhood education and care	35,5381
				122 - Infrastructure for primary and secondary education	76,3976
				123 - Infrastructure for tertiary education	11,5796
				124 - Infrastructure for vocational education and training and adult learning	24,871
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	7,8097

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region¹¹²	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	01 - Grant	156,196

¹¹¹ Not relevant for CF

¹¹² Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹¹³	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	18 - cities, towns and suburbs	54,8248
				19 – Functional urban areas	
				26 - cities, towns and suburbs	38,8928
				28 – Rural areas	62,4784

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	010 – Addressing challenges identified in the European Semester ¹¹⁴	156,196

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 6	FEDR	Mai puțin dezvoltată	d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;	01 – Gender targeting	11,781
				02 – Gender mainstreaming	144,415

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

¹¹³ Not relevant for CF

¹¹⁴ Intervensiile de la această Prioritate răspund recomandării specifice de țară RST 3 (Raport 2020)

2.A.1. Prioritatea 7: Nord-Est – O regiune mai atractiva

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to youth employment
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to innovative actions
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation *
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ¹¹⁵
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 2(b) of the ERDF and Cohesion Fund regulation
<input type="checkbox"/> This is a priority dedicated to ICT connectivity specific objective set out in point (v) of Article 2(a) of the ERDF and Cohesion Fund regulation

* If marked go to section 2.A.1.1.2

2.A.1.1. Specific objective¹¹⁶ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane

2.A.1.1.1 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

<p>Toate localitatile urbane, indiferent de tipologie se confrunta total sau partial, cu probleme care tin de atractivitatea scazuta, fapt care afecteaza negativ atat calitatea vietii locuitorilor – cu efecte negative asupra retentiei –, cat si mediul economic local, prin nivelul redus al investitiilor si investitiilor realizate. Cu toate acestea, o parte dintre localitati detin un potential turistic, cultural, creativ, care, fructificat, poate conduce la redresare si diversificare economica, crearea de locuri de munca pentru tineri, schimbarea imaginii oraselor. Astfel, aceste actiuni, insotite de cele dedicate revitalizarii si regenerarii urbane, fizice si sociale, pot conduce la cresterea de atractivitate asteptata de catre locuitori pentru a locui, trai si investi.</p> <p>In baza analizelor teritoriale actualizate, cat si a elementelor prezentate in strategia programului, consideram ca acest obiectiv specific va contribui, alaturi de cele selectate din P2, P3, P4 si P6 la dezvoltare urbana durabila in RNE.</p> <p>Strategiile de dezvoltare urbana 2014-2020, portofoliile de proiecte aferente PDR NE 2021-2027 si PRAT NE 2017-2023 prevad actiuni pentru valorificarea potentialului turistic, cu orizont de realizare la nivelul anului 2030. Astfel, 51 de proiecte, cu o valoare aprox de 230 mil. de Euro localizate in Bacau, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Barlad, Gura Humorului, Moinesti, Slanic Moldova, Tg. Neamt, Tg. Ocna, etc. vizeaza operatiuni precum restaurarea/renovarea monumentelor istorice, arheologice, cladirilor de patrimoniu, caselor memoriale, a oraselor vechi (subterane), dotarea muzeelor, centrelor istorice, dezvoltarea infrastructurii turistice balneare, construirea de centre culturale multifunctionale, parcuri tematice de arta sau stiintifice, parcuri de agrement, zone turistice montane, etc. Exista un apetit echilibrat atat pentru turismul cultural, cat si pentru cel de agrement (cate 45% din bugetul total), diferenta fiind pentru turismul balnear. Totodata, se regasesc si 43 proiecte, in valoare de 41 mil. Euro orientate catre revitalizarea si regenerarea urbana: amenajare de parcuri, pietete, scuaruri, spatii pietonale, amenajarea perimetrelor lacurilor cu piste</p>
--

¹¹⁵ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

¹¹⁶ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

de alegare si ciclism, locuri de joaca, mini terenuri de sport, reconversia/amenajarea cinematografelor, reconversia si amenajarea albiei in zone publice de agrement si culoare verzi, cresterea sigurantei etc.

Sunt avute in vedere, in functie de provocarile si oportunitatile existente la nivelul fiecarei localitati utilizarea intr-un mod integrat a operatiunilor dedicate:

A. Revitalizarii si regenerarii urbane fizica, cu actiuni orientate catre:

- (re)amenajare, reabilitare, modernizare spatii publice, centre istorice, pietele, zone pietonale, parcuri inteligente (ca parte a unui proiect de regenerare/revitalizare urbana si doar justificate prin disparitia zonelor de parcare existente, urmare a reconfigurarii spatiilor deschise, subiect al proiectelor de revitalizare/regenerare urbana¹¹⁷), spatii de joaca, etc.;
- crearea, extinderea, modernizarea, reabilitarea de parcuri, scuaruri, gradini publice, alte zone cu spatii verzi, pergole, alei, reabilitarea monumentelor de for public (statuii), inclusiv dotare cu mobilier urban, iluminat inteligent, etc.;
- dezvoltarea de strazi inteligente dotate cu sisteme de supraveghere video inteligente cu senzori IoT (inclusiv dotare centre de monitorizare video), mobilier urban inteligent, iluminat inteligent, etc.,
- crearea, modernizarea, extinderea de sisteme de supraveghere video inteligente pentru asigurarea securitatii cetatenilor, spatiilor publice deschise.

si

B. Fructificarii potentialului economic local, cultural, balnear, turistic, creativ, cu actiuni orientate catre:

1. Cultura si turism cultural

- restaurarea, consolidarea, protectia, conservarea si dotarea patrimoniului cultural;
- adaptarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru gazduirea de evenimente, activitati culturale-creative
- construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea, dotarea cladirilor cu functii culturale, centrelor culturale muzeelor, teatrelor, biblioteci;
- in plus, ca parte a proiectelor: reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat, catre obiective, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcarile cu conditia ca acestea sa nu afecteze spatiile verzi existente;; digitalizarea obiectivelor si realizarea planurilor de interpretare si de intretinere a obiectivelor de patrimoniu.

2. Turism balnear

- constructia, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare si a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate;
- constructia, reabilitarea, modernizarea retelelor de captare, transport a izvoarelor minerale si saline cu potential terapeutic;
- in plus, ca parte a proiectelor: reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat, catre bazele de tratament, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcuri cu conditia ca acestea sa nu afecteze spatiile verzi existente;

3. Turism de agrement

- crearea, amenajarea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii specifice activitatilor de agrement acvatic pe lacuri, rauri: miniporturi turistice, debarcadere, pontoane pentru agrement nautic;
- amenajarea in scop turistic a plajelor, falezelor;
- amenajarea perimetru lacurilor/rauri cu piste de alegare si ciclism;
- crearea, extinderea, modernizare infrastructurii de agrement, inclusiv utilitati aferente tip parcuri tematice, dezvoltate in jurul unui subiect asociat unor evenimente, personalitati culturale, personaje sau perioade istorice, tip parcuri stiintifice - educationale; parcuri de aventuri aquaparcuri;
- in plus, ca parte a proiectelor: reabilitare, modernizare, creare drumuri de acces pietonal, ciclabil, transport public in comun curat catre obiective, interconectate cu reseaua existenta/dezvoltata pietonala, ciclabila, transport in comun, inclusiv parcuri cu conditia ca acestea sa nu afecteze spatiile verzi existente;

4. Sprijinirea industriilor culturale - creative care pun in valoare specificul cultural local, prin sustinerea intreprinzatorilor care activeaza in mestesuguri, artizanat, arte vizuale, inclusiv actiuni de promovare a acestora.

¹¹⁷ Fara a mari capacitatea de parcare si fara a afecta spatii verzi existente

In plus, ca parte a proiectului, pot fi avute in vedere, in limita unui procent din bugetul proiectului sau intr-un cuantum fix actiuni de crestere, dezvoltare a capacitatii administrative (inclusiv actiuni de promovare si digitalizare) a:

- actorilor, comunitatilor implicate in dezvoltarea/actualizarea, implementarea si monitorizarea strategiilor teritoriale, organizatiilor de management a destinatiei, alte organizatii, institutii implicate in realizarea si implementarea de politici la nivel local, regional in domeniul turismului;
- beneficiarilor care contribuie la o mai buna si eficienta implementare a proiectelor: schimburi de bune practici, experiente, formare in domeniile de interes acoperite si strans legate de obiectivul specific, realizarea de documentatii tehnico-financiare aferente.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020. Astfel, ele sunt incadrate ca fiind compatibile conform ghidului tehnic RRF DNSH al COM/12.02.2021.

Programul va finanta interventiile din turism si cultura care contribuie la dezvoltare economica durabila si sociala locala, abordate integrat alaturi de alte provocari si nevoi locale si prin utilizarea obligatorie a instrumentului de dezvoltare teritoriala DUI. Complementar, prin PNRR va fi realizata o platforma standardizata interoperabila cu date urbane, elaborate/actualizate in format GIS documentelor de amenajare a teritoriului, de urbanism si PMUD-urilor (inclusiv preluarea acestora in platforma observatorului teritorial national). Totodata, vor fi operationalizate OMD-urile (cartografierea zonelor, constituirea acestora, legislatia privind mecanismul de finantare si modele de guvernanta, etc.). Totodata, POCIDF 2021-2027 va finanta, interventii pentru digitalizarea culturii si crearea unei platforme privind localizarea si starea obiectivelor de patrimoniu cultural.

Aspectele care vizeaza incluziunea sociala, combaterea marginalizarii, comunitatile marginalizate vor fi adresate complementar prin POIDS 2021-2027, componenta de dezvoltare locala plasata sub responsabilitatea comunitatii (CLLD).

Interventiile sunt complementare cu cele din Programul Europa Creativa, sectoarele culturale si creative putand atinge potentialul economic - generand crestere durabila si locuri de munca -, prin accesarea de noi oportunitati, piete si audiente internationale. Totodata, actiunile prevazute in programul LIFE pun accentul pe formele durabile de turism, prin includerea aspectelor de economie circulara, eficienta energetica si neutralitate climatica.

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic din PDR NE 2021-2027, prin axele dedicate dezvoltarii unei infrastructuri moderne, inteligente si durabile si dezvoltarii unei economii competitive (masurile de dezvoltarea a infrastructurii de turism si de agrement aferenta, respectiv a industriilor cultural-creative).

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populatia din mediul urban, zona urbana functionala, zona metropolitana a carei conditii economico-sociale se imbunatatesc in urma interventiilor.

Turisti care beneficiaza de servicii imbunatatite

Antreprenori din industrii cultural-creative care beneficiaza de sprijin

Comunitati locale, parteneriate locale si regionale, organizatii de management a destinatiei.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Respectarea prevederilor nationale in vigoare referitoare la egalitate de sanse, incluziune si nediscriminare va reprezenta conditie de eligibilitate pentru accesarea fondurilor alocate acestei interventii. Beneficiarii se vor asigura ca infrastructura creata, reabilitata, modernizata sa fie accesibila intregii populatii, tuturor categoriilor vulnerabile, asigurandu-se masuri speciale de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilitati cum ar fi: rampe de acces, toalete adaptate, alei pietonale de latime corespunzatoare si finisaj antiderapant, masuri pentru persoane cu deficiente de vedere si auz, etc.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru dezvoltarea urbana durabila va fi utilizat instrumentul de dezvoltare teritoriala intitulat Dezvoltare Urbana Integrata (DUI), construit si cu caracteristici conform art.28(c) si 29(1) din 1060/2021(RDC). Strategia teritoriala realizata va contine obligatoriu, urmatoarele: (1) teritoriul vizat (zona urbana/zona urbana functionala/zona metropolitana); (2) analiza nevoilor si potentialul teritoriului, incluzand interlegaturile economice, sociale si de mediu;(3)descrierea abordarii integrate care adreseaza nevoile si potentialul identificat;(4) descrierea implicarii partenerilor in pregatirea si implementarea strategiei, conform art 8 din RDC. Strategia poate contine lista proiectelor prioritizate; in caz contrar va fi

realizata ulterior de organismul competent. Proiectele sunt supuse unui proces de prioritizare realizat de aparatul tehnic UAT/ZUF/ZM pe baza metodologiei proprii aprobate, iar ulterior aprobarii Consiliului Local/Consiliilor locale membre ale parteneriatului/ Adunarii Generale a Asociatiei de Dezvoltare Intercomunitara (ADI).

Instrumentul va fi utilizat obligatoriu de toate municipiile resedinta de judet, pentru toate operatiunile dezvoltate pe prioritatile P2, P3, P4, P6 si P7 ale programului, precum si de celelalte municipii si orase care isi doresc sa abordeze integrat solutionarea problemelor complexe economice, sociale, demografice, mediu prin realizarea de investitii finantate pe P7. Municipiile resedinta de judet vor avea o alocare predefinita, iar pentru celelalte municipii si orase va fi o abordare competitiva.

Mecanismul de guvernanta urbana durabila va avea doua nivele: rolul decizional va apartine consiliului local pentru UAT urban/consiliilor locale membre ale parteneriatului/adunarii generale ADI pentru ZUF/ZM, cu responsabilitati in asigurarea mecanismului de guvernanta, legiferarea/aprobarea procedurilor si documentelor strategice elaborate, iar rolul executiv aparatului tehnic al UAT/ZUF/ZM cu responsabilitati in elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea doc. strategice, derularea procesului partenerial, elaborarea procedurii de prioritizare proiecte, prioritizarea proiectelor, monitorizarea proiectelor in implementare. APL-urile care utilizeaza instrumentul DUI depun solicitari de finantare in baza existentei unui aviz de conformitate (AC) eliberat de catre AM. AC se solicita o singura data, dupa parcurgerea de catre solicitanti a etapelor: realizare metodologie de elaborare, implementare, monitorizare si evaluare a strategiei teritoriale, elaborare si aprobare strategie teritoriala, elaborare procedura prioritizare proiecte, realizare prioritizare proiecte, intocmire si aprobare lista de proiecte prioritizate finantabile pe POR NE. Astfel, solicitantii depun la AM in vederea analizei: metodologia, strategia teritoriala, procedura de prioritizare si lista de proiecte prioritizate.

Zona de interventie teritoriala este reprezentata de unitatea administrativ teritoriala urbana, zona urbana functionala sau de zona metropolitana. UAT-urile judetene vor putea avea interventii numai in parteneriat cu UAT-urile urbane, proiectele trebuind sa faca parte dintr-o strategie teritoriala, sub instrumentul DUI. Interventiile adresate sprijinirii industriilor cultural-creative vor trebui sa figureze intr-o strategie teritoriala sub instrumentul DUI (prin program vor fi sprijinite microintreprinderi si IMM-uri din industrii cultural-creative din mediul urban si IMM -uri din mediul rural al ZUF/ZM.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Contributie la implementarea SUEERD, aria prioritara 3 cultura si turism (actiunile: promovarea turismului durabil in regiunea Dunarii, capitalizarea proiectelor SUEERD (ariile cultura, turism si natura), promovarea si incurajarea dezvoltarii industriilor creative, Dunarea o destinatie inteligenta, investitii in produse si servicii turistice de calitate, durabile) si aria prioritara 10 capacitate si cooperare institutionala (actiunile intarirea implicarii actorilor locali si societatii civile in regiunea Dunarii, cresterea capacitatilor municipalitatilor si oraselor de a facilita dezvoltare locala si regionala), prin interventii, de genul: realizarea de schimburi de bune practici, informatii care promoveaza colaborarea dintre actori din regiune si factori interesati din zona transfrontaliera din Ucraina (Cernauti) si Republica Moldova, din regiuni interesate din uniune, privind dezvoltarea de solutii de crestere a implicarii, rolului actorilor economici, sociali, din societatea civila in procesele strategice decizionale la nivel local, metodologii de planificare, modele de management a destinatiilor, promovarea turismului durabil, promovarea si interpretarea obiectivelor de patrimoniu cultural prin realizarea de documente strategice suport, solutii de digitalizare in turism/cultura etc. Totodata, in acest fel, se asigura conditiile necesare pentru a realiza sinergii cu actiunile prevazute in viitorul Program Operational Interreg NEXT Romania-Ucraina 2021-2027, pentru prioritatea care va fi dezvoltata pe obiectivul de politica 4¹¹⁸.

In Programul Transnational Dunarea (PTD) 2021-2027 sunt prevazute la prioritatea Regiunea Dunarii mai sociala, interventii de cooperare transnationale, dedicate zonelor care se confrunta cu rate ridicate a riscului de saracie (cazul RNE), care sunt complementare interventiilor din programul regional adresate dezvoltarii economice-locale fructificand potentialul cultural-turistic-creativ existent. Astfel, o serie de actiuni transnationale vor consta in dezvoltarea de modele inovative si de constructie institutionala a comunitatilor locale, prin implicarea in procesele de planificare si management de dezvoltare turistica, cresterea accesibilitatii la infrastructura turistica, produsele si serviciile asociate pentru grupurile vulnerabile, valorizarea patrimoniului cultural si natural prin elaborarea de initiative tematice, sprijinirea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate prin crearea de noi forme si oportunitati de ocupare, promovarea turismului durabil si lent prin dezvoltarea de metodologii, modele, etc.

Totodata, in PTD la prioritatea Regiunea Dunarii o mai buna cooperare, se vizeaza constructia institutionala prin o mai buna implicare a autoritatilor publice locale si regionale, societatea civila in dezvoltarea de politici, cadre de dezvoltare teritoriala si modele de guvernanta transnationale, sprijin pentru analiza si monitorizarea proceselor teritoriale.

Nota: Programul INTERREG NEXT Ungaria-Slovacia-Romania-Ucraina nu este publicat; este realizata doar analiza teritoriala.

¹¹⁸ Septembrie 2021, disponibila (doar) analiza teritoriala a programului

Nu vor fi utilizate instrumentele financiare pentru a finanta operatiunile acoperite de aceasta prioritate si acest obiectiv specific, intrucat, acestea nu fac obiectul investitiilor mentionate de art. 58 (2) din Regulamentul UE 1060/2021 – nu sunt investitii care se preconizeaza sa fie viabile din punct de vedere financiar.

2.A.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 7	e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane	FEDR	Mai putin dezvoltate	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Nr. intreprinderi	0	188
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Nr. intreprinderi	0	188
				RCO 74	Populatia din zonele acoperite de strategiile de dezvoltare teritoriala	Nr. persoane	0	1.051.019
				RCO 75	Strategii pentru dezvoltare teritoriala integrata sprijinite	Nr. strategii	8	8
				RCO 77	Situri turistice si culturale sprijinite	Nr. situri	0	23
				RCO 114	Spatii deschise create/reabilitate in zone urbane	Nr. spatii	0	38

Table 3: Result indicators											
Pri ori ty	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFAF)	Fu nd	Cate gory of regio n	ID [5]	Indicato r [255]	Measu rement unit	Baselin e or referen ce value	Ref ere nce year	Target (2029)	Source of data [200]	Co m me nts [20 0]
P 7	e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane	FE DR	Mai putin dezvo ltate	RCR 77	Turisti/vi zitari in siturile care beneficia za de sprijin	Nr. vizitator i/an	832.052	2019	939,995	Proiecte implem entate	
				RCR 19	Intreprin deri cu cifra de afaceri crescuta	Nr. intreprin deri	0	2020	188	Proiecte implem entate	

2.A.1.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field					
Priority No	Fund	Category of region ¹¹⁹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane turismului si securitatii in zonele urbane;	165 - Protection, development and promotion of public tourism assets and related tourism services	21,1376
				166 - Protection, development and promotion of cultural heritage and cultural services	42,1485
				168 - Physical regeneration and security of public spaces	26,3487
				021 - SME business development and internationalisation, including productive investments	7.6
				172 - Cross-financing under the ERDF (support to ESF-type actions necessary for the implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	5,1177

¹¹⁹ Not relevant for CF

Table 5: Dimension 2 – form of support					
Priority No	Fund	Category of region¹²⁰	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	01 Grant	102,3525

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region¹²¹	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	18 - cities, towns and suburbs	42,4762
				19 - functional urban area	59,8763

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	09 – Not applicable	102,3525

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, CF and JTF gender equality dimension					
Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (MEUR)
P 7	FEDR	Mai puțin dezvoltată	e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	03 – Gender neutral	102,3525

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

¹²⁰ Not relevant for CF

¹²¹ Not relevant for CF

2.2 Technical Assistance priorities

Prioritatea 8: Asistenta tehnica

2.2.1.1 Interventions of the Funds

The related types of actions – point (e)(i) of Article 22(3) CPR

Din lectiile invatate ale perioadei curente de programare in procesele de evaluare (ESC) si implementare(IMP) enumeram: mai putin de o treime din proiectele evaluate au fost contractate, a existat o abordare diferita in ghidurile specifice pentru aceleasi cerinte (dovedire proprietate, cerinte si termene procedurale, numarul permis de solicitari de clarificari, etc), numarul limitat clarificari si termene scurte raspuns ESC, dificultati in indeplinirea conditiilor de eligibilitate(proprietatea), concepte insuficient clarificate (conditii ghiduri), capacitatea administrativa limitata a aplicantilor/beneficiarilor determina un risc ridicat de aparitie de probleme in procesele de ESC//IMP, sistemul mySMIS a functionat deficitar (definire diferita apeluri, corespondenta dintre module), prezentarea unui buget detaliat a determinat numeroase modificari pentru corelarea cu realizarea efectiva a proiectului, existenta a numeroase etape distincte de evaluare a condus la dublarea eforturilor (incl. temporal), la o serie de apeluri partea finantata pentru unele proiecte a reprezentat doar o parte din total.

Solutiile propuse prin program vizeaza: programarea eficienta a calendarului de apeluri, simplificarea procesului ESC realizat intr-o singura etapa cu verificarea eligibilitatii o singura data, stabilirea de praguri maxime de acceptare, existenta de cerinte similare in toate ghidurile, folosirea bugetului simplificat si urmarirea constrangerilor bugetare in executie/implementare, folosirea pentru unele interventii a optiunii costuri simplificate, consultari si sesiuni de pregatire extinse pe constructia si aplicarea ghidurilor solicitantului, instruirea continua a beneficiarilor, dezvoltarea mySMIS integrand, adoptand, extinzand functionalitati, promovarea de parteneriate la nivel local in special la APL de mici dimensiuni care nu dispun de resurse financiare pentru proiecte complexe, etc.

Interventiile vor contribui la managementul si implementarea eficienta a programului, prin formarea si perfectionarea pregatirii personalului din AM si asigurarea stabilitatii acestuia, prin cresterea capacitatii administrative a actorilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea programului, si nu in ultimul rand prin sprijinirea potentialilor beneficiari/beneficiarilor in a intelege si respecta cerintele programului. Acestea le completeaza pe cele deja prevazute in prioritatea 1, orientate catre dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, adecvate sustinerii specializarii inteligente, a IMM-urilor pentru inovare si modernizare tehnologica, cat si pe cele de la prioritatile 2-7, orientate catre cresterea capacitatii administrative a beneficiarilor prin schimburi de bune practici, experiente si formare in domeniile de interes acoperite de obiectivul specific.

In acelasi timp, va fi asigurata continuitatea activitatilor pentru indeplinirea atributiilor delegate ADR NE in legatura cu implementarea eficienta si transparenta a POR 2014-2020, pana la inchiderea oficiala a programului.

Operatiuni dedicate constructiei si dezvoltarii capacitatii administrative a AM, potentialilor beneficiari si beneficiari:

- sprijin (inclusiv costuri administrative, de personal) pentru implementarea programului, respectiv identificarea si dezvoltarea proiectelor (inclusiv indrumare help-desk), intocmirea de documentatii tehnico-economice, pregatire, selectie, verificare si monitorizare, evaluare, control si audit;
- sprijin (inclusiv costuri administrative, de personal) pentru managementul programului, respectiv programare, monitorizare si evaluare;
- achizitia si instalarea echipamentelor IT si birotice, achizitia si dezvoltarea programelor informatice necesare pentru managementul si implementarea POR NE;
- achizitia de bunuri si servicii necesare desfasurarii activitatilor specifice implementarii POR NE;
- formare profesionala (instruiri, conferinte, mese rotunde, seminarii, ateliere de lucru, schimburi de experienta, etc.) specifice domeniilor finantate in cadrul programului in vederea imbunatatirii calificarii personalului AM POR, in scopul imbunatatirii cunostintelor, competentelor beneficiarilor si a potentialilor beneficiari in ceea ce priveste POR NE;
- instruirea personalului AM, a potentialilor beneficiari si beneficiari pe teme orizontale:elaborare ghiduri, ajutor de stat, metodologia de aplicare optiunea de costuri simplificate, achizitii publice, evitarea conflictului de interese, prevenire neregului, fraudă si coruptie, etc;

- instruirea personalului AM, a potentialilor beneficiari si beneficiari pe teme aferente POR NE: digitalizare, orase inteligente, cercetare-inovare, dezvoltare urbana, etc.;
- asistenta tehnica de specialitate pentru personalul AM implicat in activitatile de elaborare a documentatiilor necesare apelurilor de proiecte aferente POR NE (pachet ghidul solicitantului, proiectare scheme ajutor de stat, etc.);
- instruiiri specifice in domeniile de finantate ale programului, in scopul imbunatatirii cunostintelor, competentelor potentialilor beneficiari si beneficiari;
- instruirea personalului AM pentru cresterea capacitatii de programare, monitorizare si evaluare a programului;
- sprijinirea activitatilor de informare si comunicare specifice POR NE – acordare asistenta tip helpdesk, dezvoltarea si gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicata programului-conectata cu platforma unica nationala dedicata fondurilor europene, realizarea si distribuirea materialelor informative si promovare, organizarea de evenimente de informare si promovare, implementarea de campanii de promovare, etc.;
- Sprijin acordat de AM pentru UAT-urile urbane care implementeaza instrumentul DUI prin elaborarea de instrumente de sprijin, furnizarea de asistenta tehnica pentru intocmirea procedurilor de lucru si orientari privind prioritizarea operatiunilor din cadrul strategiilor, realizarea de analize tematice, verificari de conformitate, intocmire avize de conformitate (AC), etc.
- sprijin pentru elaborarea strategiei de asistenta tehnica, strategia de comunicare, manualului de identitate vizuala;
- elaborarea unei metodologii de monitorizare RIS3 si achizitionarea unui instrument informatic adecvat gestionarii datelor privind RIS3 NE;
- suport pentru dezvoltarea unei structuri one stop shop regional, dedicata sprijinirii promotorilor de proiecte CDI;
- elaborarea de studii specifice Strategiei de Comunicare POR 2021 – 2027 (studii de notorietate);
- sprijin pentru pregatirea, implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE, PDR NE si RIS3 NE, prin elaborarea de studii, analize, metodologii, prin pregatirea portofoliilor de proiecte POR NE, PDR NE, RIS3 NE etc.;
- realizarea de studii, analize, rapoarte necesare fundamentarii activitatilor de programare, inclusiv etapei „mid-term review”;
- pregatirea perioadei de programare post 2027 prin derularea de activitati aferente realizarii PDR NE, RIS NE, POR NE, a altor planuri, strategii, studii si analize suport, etc.;
- activitati pentru indeplinirea atributiilor delegate ADR NE in legatura cu implementarea eficienta si transparenta a POR 2014-2020, pana la inchiderea oficiala a programului.

Operatiuni dedicate constructiei si dezvoltarii capacitatii administrative a partenerilor locali si regionali implicati in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE:

- derularea de schimburi de experienta, de formare si informare pentru membrii CDR NE, in regiuni din alte state membre, la institutii si organisme ale Uniunii Europene;
- sprijinirea organizatorica si logistica, dezvoltare capacitate administrativa a CM POR NE, a CRP NE si a altor grupuri de lucru subsecvente implicate in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE;
- dezvoltarea capacitatii administrative a Consorțiului Regional de Inovare, Comisiei Consultative Academice pentru actualizarea, monitorizarea si evaluarea rezultatelor RIS3 Nord-Est prin instruiiri, ateliere de lucru, vizite de studiu.

Activitatile de instruire specifice POR NE vor fi realizate conform planului de instruire al AM in functie de nevoile identificate. De asemenea, activitatile de comunicare si informare vor fi realizate conform planului de comunicare AM.

Tipurile de actiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul orizontal „Do No Significant Harm (DNSH)”, prevazut de Art. 9 al Regulamentului UE 1060/2021 si de Art. 17 al Regulamentului UE 852/2020, intrucat, nu se asteapta ca ele, prin natura lor sa aiba un impact negativ semnificativ asupra mediului.

The main target groups – point (e)(iii) of Article 22(3) CPR

Personalul AM POR NE, structuri parteneraile (CDR NE, CRP NE, CM POR NE, RIS3 NE, etc), potentiali beneficiari, beneficiari, alti actori interesati

2.2.1.2. Indicators

Output indicators with the corresponding milestones and targets

Reference: point (e)(ii) of Article 22(3) CPR

Priority	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 7S3	Personal finantat din FEDR	Nr. persoane	170	170

2.2.1.3 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference point (e)(iv) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ¹²²	Code	Amount (Mil. EUR)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	179 - Information and communication	2,976823
			180 - Preparation, implementation, monitoring and control	58,233116
			181 - Evaluation and studies, data collection	1,262061
			182 - Reinforcement of the capacity of Member State authorities, beneficiaries and relevant partners	0,63103

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	09 – Not applicable	63,10303

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P 8	FEDR	Mai putin dezvoltata	03 – Gender neutral	63,10303

* In principle, 40% for the ESF+ contributes to gender tracking. 100% is applicable when Member State chooses to use article 6(2), ESF+ as well as programme specific actions in gender equality.

¹²² Not relevant for CF

3. Financial plan

Reference: points (g)(i), (ii) and (iii) of Article 22(3), Article 112(1), (2) and (3), and Articles 14 and 26 CPR

3.1 Transfers and contributions¹²³

Reference: Articles 14, 26 and 27 CPR

Programme amendment related to	<input type="checkbox"/> contribution to InvestEU
	<input type="checkbox"/> transfer to instruments under direct or indirect management
	<input type="checkbox"/> transfer between ERDF, ESF+, Cohesion Fund or to another Fund or Funds

Table 15A: Contributions to InvestEU*

Contribution form		Contribution to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	InvestEU window(s)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed									
	Transition									
	Less developed									
ESF+	More developed									
	Transition									
	Less developed									
Cohesion Fund	N/A									
EMFAF	N/A									

* For each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

¹²³ Applicable only to programme amendments in accordance with Articles 14 and 26 except complementary transfers to the JTF in accordance with Article 27 CPR. Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary)

	Category of regions	Window 1 Sustainable infrastructure (a)	Window 2 Innovation and digitisation (b)	Window 3 SME (c)	Window 4 Social Investment and Skills (d)	Amount (f)=(a)+(b)+(c)+(d)
ERDF	More developed					
	Less developed					
	Transition					
ESF+	More developed					
	Less developed					
	Transition					
JTF*	More developed					
	Less developed					
	Transition					
Cohesion Fund	N/A					
EMFAF	N/A					
Total						

* Initial JTF allocation (without complementary resources transferred) within the limits set in Article 21.

Table 16: Transfers to instruments under direct or indirect management*

Fund	Category of regions	Instrument 1	Instrument 2	Instrument 3	Instrument 4	Instrument 5	Transfer amount
		(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ERDF	More developed						
	Transition						
	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						

ESF+	More developed						
	Transition						
	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						
CF							
EMFF							
Total							

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 17: Transfers between shared management funds*

Receiving fund / instrument Transferring fund /instrument		ERDF				ESF+				CF	EMFF	AMIF	ISF	BMVI	Total
		More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated	More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated						
ERDF	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
ESF+	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
CF															
EMFF															
Total															

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 18: Initial JTF allocation to the programme¹

Reference: Article 21 a

	Initial JTF allocation to the programme* per category of region		
	More developed	Transition	Less developed
Initial JTF allocation in the programme*			

* Programme with the JTF allocation.

¹ When JTF is the ‘fund concerned’ (basic data on the programme, p.1 of programme template).’’

(5) Under point 3.A, a new ticking box is inserted, after Table 18:

“Obligatory transfer of ERDF and ESF+ resources as complementary support to the Just Transition Fund²

Transfer to JTF	<input type="checkbox"/> concerns internal transfers within the programme with JTF allocation (Table 18A)
	<input type="checkbox"/> concerns transfers from other programmes to the programme with JTF allocation (Table 18B)
	<input type="checkbox"/> N/A (ie no support from JTF to the programme)

² In case a programme supported by the JTF receives complementary support (cf Article 21a) within the programme and from other programmes both Tables 18A and 18B need to be filled in.’’

Table 18A: Transfer of ERDF and ESF+ resources to the Just Transition Fund (JTF) within the programme

		JTF allocation in the programme* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer within the programme* (complementary support) per category of region				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Total	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			

* Programme with the JTF allocation.”

Table 18B: Transfer of ERDF and ESF+ resources from other programme(s) to the Just Transition Fund (JTF) in this programme

		Complementary support to the JTF in this programme (CCI number)* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer(s) from other programme(s)** per category of region				
Programme 1 (CCI number)				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Programme 2 (CCI number)				
Programme 3 (CCI number)				
Total ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			

	Outermost and northern sparsely populated			
Total ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost			
Total				

* programme with JTF allocation, which receives complementary support from the ERDF and ESF+.

** programme providing the complementary support from the ERDF and ESF+ (source)."

3.5 Financial appropriations by year

Reference: point (g)(i) of Article 22(3) CPR and Articles 3, 4 and 7 JTF Regulation.

Table 10: Financial appropriations by year

Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 for EMFAF only	2027		2027 for EMFAF only	Total
							Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		
ERDF* Mil. Euro	More developed												
	Transition												
	Less developed	74.420575	74.420575	148.84115	297.6823	297.6823	148.84115	148.84115		148.84115	148.84115		1488.4115
	Outermost and												

		northern sparsely populated											
Total			74.420575	74.420575	148.84115	297.6823	297.6823	148.84115	148.84115		148.84115	148.84115	1488.4115
ESF+*		More developed											
		Transition											
		Less developed											
		Outermost and northern sparsely populated											
Total													
JTF*	Article 3 JTF Regulation resources												
	Article 4 JTF Regulation resources												
	Article 7 JTF Regulation resources (related to Article 3 JTF Regulation resources)												

	Article 7 JTF Regulation resources (related to Article 4 JTF Regulation resources)													
Total														
Cohesion Fund		N/A												
EMFAF		N/A												
Total														

*Amounts after the complementary transfer to the JTF.

3.6. Total financial appropriations by fund and national co-financing

Reference: point (g)(ii) of Article 22(3), Article 22(6) and Article 36 CPR

For programmes under the Investment for jobs and growth goal where technical assistance in accordance with Article 36(4) CPR was chosen in the Partnership Agreement.

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing												
Policy/JTF specific objective number or technical assistance	Priority	Basis for calculation Union support (total eligible cost or public contribution)	Fund	Category of region*	EU contribution (a)=(g)+(h)	Breakdown of Union contribution		National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Total (e)=(a)+(b)	Co-financing rate (f)=(a)/(e)
					Mil. Euro (a)	Union contribution less the flexibility amount (g)	Flexibility amount (h)		public (c)	private (d)		
OP 1	P 1	P/T	ERDF	Less developed	357.0649	285.6519	71.4130	63.0115			420.0764	85.00%
OP 1	P 2		ERDF	Less developed	85.9438	68.7550	17.1888	15.1666			101.1104	85.00%
OP 2	P 3		ERDF	Less developed	290.6876	232.5501	58.1375	51.2978	51.2978	0	341.9854	85.00%
OP 2	P 4		ERDF	Less developed	278.2196	222.5757	55.6439	49.0976	49.0976	0	327.3172	85.00%
OP 3	P 5		ERDF	Less developed	154.8441	123.8753	30.9688	27.3254	27.3254	0	182.1695	85.00%
OP 4	P 6		ERDF	Less developed	156.1960	124.9568	31.2392	27.5640	27.5640	0	183.7600	85.00%
OP 5	P 7		ERDF	Less developed	102.3525	81.8820	20.4705	18.0622			120.4147	85.00%
Technical assistance	P 8 Technical assistance pursuant to Art. 36(4) CPR		ERDF	Less developed	63.1030	50.4824	12.6206	11.1358			74.2389	85.00%
Total ERDF				More developed								
				Transition								
				Less developed	1488.4115	1190.7292	297.6823	262.6609			1751.0724	85.00%
				Outermost and northern sparsely populated regions								
Total ESF+				More developed								
				Transition								
				Less developed								
				Outermost and northern sparsely populated regions								
Total JTF				More developed								
				Transition								
				Less developed								
Total CF			N/A									
Grand total					1488.4115	1190.7292	297.6823	262.6609			1751.0724	85.00%

* For ERDF: less developed, transition, more developed, and, where applicable, special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For ESF+: less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost regions. For Cohesion Fund: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

4. Enabling conditions

Reference: point (i) of Article 22(3) CPR

Table 12: Enabling conditions							
Enabling conditions	Fund	Selected specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
Buna guvernanta a strategiei nationale sau regionale de specializare inteligenta	FEDR	Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies Developing skills for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship		Smart specialisation strategy or strategies shall be supported by:			
				1. Up-to-date analysis of challenges for innovation diffusion and digitalisation.	DA	https://uefiscdi.gov.ro/resource-821136-analysis-of-the-factors-that-obstruct-the-diffusion-of-innovation.pdf	Criteriul este indeplinit pe baza a doua documente: Analiza factorilor care blocheaza difuzarea inovarii – elaborat de UEFISCDI Bariere in calea digitalizarii _ Autoritatea pentru digitalizarea Romaniei
				2. Existence of competent regional or national institution or body, responsible for the management of the smart specialisation strategy.	DA	https://www.research.gov.ro/uploads/minister/rof-mcid-2021.pdf	Ministerul Cercetarii, Inovarii si Digitalizarii (MCID) este institutia responsabila cu managementul Strategiei Nationale de Cercetare, Inovare si Specializare Inteligenta 2021-2027 (SNCISI).

				3. Monitoring and evaluation tools to measure performance towards the objectives of the strategy.	DA	https://www.adrnordest.ro/ce-oferim/specializare-inteligenta/ https://www.research.gov.ro/uploads/minister/rof-mcid-2021.pdf	<p>RIS3 NE 2021-2027 elaborata de ADR NE. Documentul supus consultarii publice in perioada 11.09-06.10.2020 si avizat de CRI NE in 07.10.2020. Strategia analizata in Noiembrie 2020 de expertii JRC-DG Regio desemnati de MLPDA. Recomandarile incluse in RIS3 ed3 rev1, adoptata de CDR NE prin Hotararea nr. 8/07.07.2021. Structura de guvernanta a Strategiei, prevede ca ADR Nord-Est are responsabilitatea managementului RIS3 NE fiind sustinuta de CRI reprezentand in mod egal qvadruplul helix din ecosistemul de inovare regional) si Comisia Consultativa Academica.</p> <p>SNCISI contine o sectiune dedicate monitorizarii si evaluarii acestui document strategic. O platforma IT va facilita colectarea de date si un compartiment dedicate din cadrul MCID va asigura analiza datelor colectate legate de specializare inteligenta.</p> <p>Potrivit organigramei MCID, Directia de specializare inteligenta, transfer tehnologic si inovare are atributii privind derularea continua a Mecanismului de descoperire antreprenoriala (MDP) si identificare/actualizarea domeniilor de specializare inteligenta, dupa caz, monitorizarea si evaluarea implementarii SNCISI.</p>
--	--	--	--	---	----	--	--

				4. Functioning of stakeholder co-operation (“entrepreneurial discovery process”).	DA	<p>https://www.adrnordest.ro/rezultatele-apelului-de-constituire-a-portofoliului-de-proiecte-aferent-ris3-nord-est/</p> <p>Responsabila cu elaborarea SNCISI este Directia general pentru politici CDI, strategii si digitalizare.</p> <p>Functionarea efectiva a MDP (in colaborare cu Agentiile de Dezvoltare regionale care indeplinesc rolul de AM pentru PO Regionale si sunt responsabile cu elaborarea/implementarea/monitorizarea si evaluarea RIS3 regionale) se realizeaza pe baza unei metodologii deja realizate si implementate intr-o prima iteratie a MDP la nivel national, care va fi inclus in SNCISI ca Anexa.</p> <p>Directia generala de specializare inteligenta, transfer tehnologic si inovare a fost infiintata si are atributii referitoare la aplicarea continua a MDP la nivel national si actualizarea domeniilor de specializare inteligenta, dupa caz.</p> <p>Procesul de descoperire antreprenoriala a fost activat de ADR Nord-Est din 2016, pana in prezent fiind derulate la nivel regional trei serii de intalniri (2016, 2017 si 2020) si 3 apeluri de identificare propuneri proiecte pentru portofoliul RIS3 (2017, 2018 si 2020). Pentru perioada de programare 2021-2027, au fost derulate 12 intalniri EDP (cu 390 participanti), folosind metodologia aprobata de MLPDA prin OM 3630/13.08.2020). In RIS3 Nord-Est sunt</p>
--	--	--	--	---	----	---

				<p>5. Actions necessary to improve national or regional research and innovation systems, where relevant.</p> <p>6. Where relevant, actions to support industrial transition.</p> <p>7. Measures for enhancing cooperation with partners outside a given Member State in priority areas supported by</p>		<p>prevazute mecanisme de corelare cu S3 national si sunt identificate sursele de finantare. Portofoliul RIS 3 include 85 fise de proiect admise.</p> <p>Actiunile necesare pentru imbunatatirea sistemului de cercetare si inovare vor fi stabilite in cadrul unui proiect de asistenta prin Facilitatea de sprijin pentru politica (PSF). Potrivit organigramei la nivelul MCID a fost infiintata o unitate de implementare a reformelor recomandate prin proiectul PSF care are rolul de a creste eficienta utilizarii fondurilor europene pentru cercetare, aspect relevat si in Planul National de recuperare si rezilienta.</p> <p>Ministerul Economiei, Turismului si Antreprenoriatului a elaborate Planul de masuri privind managementul tranzitiei industrial in Romania in perioada 2021-2027 si colaboreaza cu MCID pentru implementarea acestuia.</p> <p>MCID a asumat un Plan de masuri in sprijinul Internationalizarii si al Colaborarii internationale</p>
--	--	--	--	---	--	---

				the smart specialisation strategy.			
Un cadru de politica strategic pentru sprijinirea renovarilor destinate sa imbunatateasca eficienta energetica a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale		b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	DA	<p>1. A national long term renovation strategy to support the renovation of the national stock of residential and non-residential buildings is adopted, in line with the requirements of Directive (EU) 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council , which:</p> <p>(a) entails indicative milestones for 2030, 2040 and 2050;</p> <p>(b) provides an indicative outline of financial resources to support the implementation of the strategy;</p> <p>(c) defines effective mechanisms for promoting investments in building renovation.</p>		<p>HG nr. 1034/2020 in 27.11.2020.</p> <p>SRTL poate fi consultat accesand urmatorul link:</p> <p>https://www.mlpda.ro/uploads/articole/attachments/60096d5354394459864321.pdf</p>	<p>Strategia nationala de renovare pe termen lung (SRTL) cuprinde, in Capitolul IX Indicatori, o foaie de parcurs cu masuri si indicatori de progres masurabili, ce vizeaza intreg parcul national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, publice si private, cu valori tinta orientative pentru 2030, 2040 si 2050 care indica modul in care acestia contribuie la atingerea obiectivului de eficienta energetica de 32,5%, stabilit de Uniunea Europeana pentru 2030, prin Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Capitolul X Implicatii bugetare cuprinde resurselor financiare necesare pentru implementarea strategiei si optiunile de implementare pentru promovarea investitiilor in renovarea cladirilor (pct. 1 – 4), cu recomandari privind mecanismele financiare pentru sprijinirea mobilizarii investitiilor, optiuni institutionale propuse pentru gestionarea si implementarea mecanismelor financiare publice, optiuni si scheme de finantare in vederea renovarii cladirilor pentru fiecare segment de piata.</p> <p>Capitolul VII din SRTL cuprinde masuri pentru sprijinirea renovarii parcului national de cladiri rezidentiale si</p>
			DA	2. Energy efficiency improvement measures to achieve required energy savings			

						<p>nerezidentiale, precum si masuri de imbunatatire a eficientei energetice pentru a realiza economiile de energie necesare.</p> <p>Masurile si pachetele de renovare s-au realizat pentru cladirile de referinta considerate ca fiind reprezentative pentru fondul de cladiri existent la nivel national, in functie de caracteristici arhitecturale comune, tipuri si zone climatice din Romania.</p>
Mecanisme eficiente de monitorizare a pietii achizitiilor publice		Toate obiectivele specifice	DA	<p>Monitoring mechanisms are in place that cover all public contracts and their procurement under the Funds in line with Union procurement legislation. That requirement includes:</p> <p>1. Arrangements to ensure compilation of effective and reliable data on public procurement procedures above the Union thresholds in accordance with reporting obligations under Articles 83 and 84 of Directive 2014/24/EU and Articles 99 and 100 of Directive 2014/25/EU.</p>	<p>HG nr. 901/2015 OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false</p>	<p>Funcția de monitorizare este exercitată de ANAP în baza art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelucrarea periodică a datelor și informațiilor cu privire la toate procedurile de achiziții din SEAP - prelucrarea datelor privind deciziile CNSC și ale curților de apel - calcularea indicatorilor de performanță relevanți și măsurabili - pregătirea rapoartelor și declarațiilor, în conformitate cu obligațiile de raportare stabilite în directive și legislația națională. <p>Datele și informațiile monitorizate sunt publicate periodic pe site-ul instituției și vizează: dimensiunea și caracteristicile pietei, intensitatea concurenței, activitatea economică, eficiența achizițiilor publice, posibile situații de comportament necorespunzător.</p>

			DA	<p>2.Arrangements to ensure the data cover at least the following elements:</p> <p>(a) quality and intensity of competition: names of winning bidder, number of initial bidders and contractual value;</p> <p>(b) information on final price after completion and on participation of SMEs as direct bidders, where national systems provide such information.</p>		<p>art.232(1) Legea 98/2016</p> <p>art. 252 (1) Legea nr 99/2016</p> <p>HG nr 394/2016, art. 170, 171, 172</p> <p>HG nr 395/2016 art. 167, 168, 169</p> <p>b) Legea nr 98/2016, art. 221 (6),222^1</p> <p>Legea nr 99/2016, art. 239, 239^1</p> <p>OUG nr 114/2020</p> <p>http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/07/ORDONANTA-de-URGENTA-nr.-114-09.07.2020.pdf</p> <p>http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Notificare-extindere-anunt-de-modificare-contract_FINAL_19Ian2021_de-publicat-1.pdf</p> <p>Instructiunea nr 1/2021</p>	<p>Toti indicatorii pot fi obtinuti din SEAP.</p> <p>a) Conform Legii nr. 98/2016 (art. 142, 145, 146) si Legii nr. 99/2016 (art. 151, 155, 156), autoritatile contractante (AC) au obligatia de a publica un anunt de atribuire, incluzand cel putin elementele solicitate.</p> <p>b) Conform legislatiei achizitiilor, AC are obligatia de a include in anuntul de atribuire valoarea si celelalte modificari ale contractului.</p> <p>Au fost implementate urmatoarele masuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> -anunt de modificare a contractului, respectand formularul 20 -modificarea legislatiei (OUG nr. 114/2020) prin introducerea obligatiei de a publica toate modificarile la contract - dezvoltarea SEAP pentru a permite publicarea modificarilor contractului, inclusiv o notificare in acest sens - instructiunea nr. 1/2021 privind modificarea contractului (Monitorul Oficial nr. 56/2021) <p>In ceea ce priveste participarea IMM-urilor ca ofertanti directi, tipul de entitate este selectat din SEAP: mediu, mic, mare, aceste informatii regasindu-se in profilul SEAP, DUAE si declaratia cu participantii la procedura.</p>
--	--	--	----	--	--	---	--

			DA	3.Arrangements to ensure monitoring and analysis of the data by the competent national authorities in accordance with Article 83(2) of Directive 2014/24/EU and Article 99(2) of Directive 2014/25/EU.		http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Instructiune-MO-final.pdf	ANAP exercita functia de monitorizare conform art. 2 si art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) si f) din HG 634/2015.
			DA	4.Arrangements to make the results of the analysis available to the public in accordance with Article 83(3) of Directive 2014/24/EU and Article 99(3) Directive 2014/25/EU		http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Rezultatele activitatii de monitorizare sun publicate si disponibile pe site-ul ANAP
			DA	5.Arrangements to ensure that all information pointing to suspected bid-rigging situations is communicated to the competent national bodies in accordance with Article 83(2) of Directive 2014/24/EU and Article 99(2) of Directive 2014/25/EU			<p>Legislatia nationala contine reglementari specifice care raspund situatiilor de denaturare a concurentei:</p> <p>- Legea nr. 98/2016: art. 167 alin. (1) lit. d), alin. (6) si alin. (7)</p> <p>- Legea nr. 99/2016: art. 180 alin. (1) lit. d), alin. (4) si alin. (5)</p> <p>Consiliul Concurentei, institutie cu atributii specifice, transmite puncte de vedere la solicitarea AC urmare a unei suspiciuni de denaturare a concurentei.</p>

Instrumente si capacitati pentru aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele de stat		Toate obiectivele specifice	DA	<p>Managing authorities have the tools and capacity to verify compliance with State aid rules:</p> <ol style="list-style-type: none"> For undertakings in difficulty and undertakings under a recovery requirement. Through access to expert advice and guidance on State aid matters, provided by State aid experts of local or national bodies 		http://www.ajutordestat.ro/?pag=206	<p>AM verifica daca beneficiarul intra sau nu in categoria de intreprindere in dificultate:</p> <ul style="list-style-type: none"> este verificata existenta declaratiei pe propria raspundere a beneficiarului, este aplicata metodologia pentru verificarea incadrarii in categoria de intreprindere in dificultate asa cum aceasta este definita de legislatia in domeniul ajutorului de stat. <p>Pentru intreprinderile supuse aplicarii unei decizii de recuperare Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) permite verificarea ex-ante a eligibilitatii beneficiarului de a primi ajutor de stat-de minimis. Aplicatia RegAS este gestionata de Consiliul Concurentei in colaborare cu Serviciul de telecomunicatii speciale.</p> <p>Potrivit para. (2), art. 6 din OUG nr. 77/2014 Consiliul Concurentei furnizeaza la nivel national asistenta de specialitate privind aplicarea legislatiei ajutorului de stat furnizorilor si beneficiarilor de ajutor de stat/de minimis pentru a asigura indeplinirea obligatiilor RO in acest domeniu in calitatea sa de stat membru al UE, inclusive in ceea ce priveste elaborarea de acte normative sau administrative prin care se instituie masuri de natura ajutorului. In acelasi timp AM au acces prin Consiliul Concurentei la platforma wiki.</p>
--	--	-----------------------------	----	--	--	---	---

O aplicare si implementare eficiente a Cartei drepturilor fundamentale a UE	FEDR	Toate obiectivele specifice	In derulare	<p>Effective mechanisms are in place to ensure compliance with the Charter of Fundamental Rights of the European Union ('the Charter') which include:</p> <p>1. Arrangements to ensure compliance of the programmes supported by the Funds and their implementation with the relevant provisions of the Charter.</p> <p>2. Reporting arrangements to the monitoring committee regarding cases of non-compliance of operations supported by the Funds with the Charter and complaints regarding the Charter submitted in accordance with the arrangements made pursuant to Article 69(7).</p>		<p>Guide to the application of the Charter of Fundamental Rights of the European Union in the implementation of the European structural and investment funds https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/</p> <p>Guide to the application of the Charter of Fundamental Rights of the European Union in the implementation of the European structural and investment funds https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/</p>	<p>MIPE a elaborat Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene in implementarea fondurilor europene structurale si de investitii. Demersurile pentru a asigura conformitatea programelor sprijinite de fonduri si implementarea cu respectarea dispozitiilor Cartei sunt incluse in Ghid in cadrul capitolului VI Obligations of managing authorities and other institutions involved in managing European funds, capitolul IV Legal status. Obligation to respect the Charter.</p> <p>Modalitatile de raportare catre comitetul de monitorizare a cazurilor de nerespectare a prevederilor cartei in implementarea operatiunilor sprijinite de fonduri sunt incluse in Ghid, capitolul VI Obligatii ale autoritatilor de management si alte institutii implicate in gestionarea fondurilor europene (punctul 4. Verificarea conformitatii cu Carta in perioada de monitorizare)</p>
Implementarea si aplicarea Conventiei Organizatiei	FEDR	Toate obiectivele specifice		A national framework to ensure implementation of the UNCRPD is in place that includes:		<p>Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Conventiei privind drepturile</p>	ANDPDCA a elaborat Strategia nationala privind drepturile persoanelor cu dizabilitati 2021-2027 si Planul Operational aferent, in cadrul unui proiect AT, cu

i Natiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilitati (UNCRPD)			DA	1.Objectives with measurable goals, data collection and monitoring mechanisms		<p>persoanelor cu dizabilitati http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDokumentAfis/123949 Legea nr. 448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDokument/236311 Legea nr. 8/2016 privind infiintarea mecanismelor prevazute de Conventia privind drepturile persoanelor cu dizabilitati http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDokument/175197</p> <p>sprijinul Bancii Mondiale, avand ca obiectiv asigurarea participarii depline si efective a persoanelor cu dizabilitati, bazata pe libertatea de decizie, in toate domeniile vietii si intr-un mediu accesibil si rezilient. Strategia continua si dezvolta demersul de implementare a Conventiei ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilitati in vederea asigurarii cadrului pentru exercitarea deplina si in conditii de egalitate a tuturor drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului de catre toate persoanele cu dizabilitati. Monitorizarea implementarii Strategiei va fi realizata de catre ANDPDCA, pe baza unei metodologii si a unor instrumente de lucru. Obiectivele si tintele masurabile, sistemul de colectare de date si mecanismul de monitorizare devin pachetul complet pentru asigurarea implementarii Strategiei nationale 2021-2027.</p> <p>https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-</p> <p>MIPE a elaborat Ghidul privind reflectarea Conventiei ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilitati in pregatirea si implementarea programelor si proiectelor cu finantare nerambursabila pentru perioada 2021-2027, care sprijina</p>
			DA	2.Arrangements to ensure that the accessibility policy, legislation and standards are properly reflected in the preparation and implementation of the programmes.		

			DA	<p>3.Reporting arrangements to the monitoring committee regarding cases of non-compliance of operations supported by the Funds with the UNCRPD and complaints regarding the UNCRPD submitted in accordance with the arrangements made pursuant to Article 69(7).</p>	<p>persoanelor-cu-dizabilitati/</p> <p>https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/</p>	<p>implementarea si aplicarea prevederilor Conventiei prin reflectarea politicilor, legislatiei si standardelor in materie de accesibilitate in pregatirea AP si PO, incurajand actiuni si masuri eficiente in elaborarea si implementarea proiectelor.</p> <p>Documentul prezinta cadrul legal si institutional aplicabil, principalele dispozitii ale CDPD de care se va tine cont in etapele de programare si de implementare, precum si mecanismele de asigurare si verificare a respectarii conditiei favorizante.</p> <p>Ghidul urmareste promovarea de actiuni privind accesibilitatea, adaptarea rezonabila, designul universal, cercetarea in domeniul noilor tehnologii si utilizarea acestora de catre persoanele dizabilitati in vederea facilitarii integrarii acestora in societate.</p> <p>Raportarea catre comitetele de monitorizare a cazurilor de neconformitate a operatiunilor sprijinite din fonduri se va realiza in conformitate cu dispozitiile art. 40(1)(h) din RDC. In scopul indeplinirii atributiilor de raportare, reprezentantii punctului de contact (PCPD) vor fi membri in CM-urile PO care adreseaza masuri pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilitati.</p> <p>Din perspectiva utilizarii fondurilor, PCPD ocupa o pozitie centrala in cadrul</p>
--	--	--	----	--	--	---

							<p>arhitecturii instituționale pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.</p> <p>Prin colaborarea cu ANDPDCA, Consiliul de Monitorizare, rețeaua punctelor de contact, CNCD, Avocatul Poporului etc., reprezentanții PCPD vor putea prezenta în cadrul reuniunilor CM atât situațiile de neconformitate înregistrate la nivelul autorităților naționale și/sau la nivelul CE, cât și soluțiile identificate sau propuse spre examinare. PCPD va urmări implementarea măsurilor adoptate și va comunica, după caz, CE remediarea situațiilor semnalate.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

5. Programme authorities

Reference: point (k) of Article 22(3) and Articles 71 and 84 CPR

Table 13: Programme authorities			
Programme authorities	Name of the institution [500]	Contact name [200]	E-mail [200]
Managing authority	Agentia de Dezvoltare Regionala Nord-Est	Vasile Asandei	vasandei@adrnordest.ro
Audit authority	Autoritatea de Audit de pe langa Curtea de Conturi a Romaniei		
Body which receives payments from the Commission	Autoritatea de Certificare si Plata (ACP), structura in cadrul Ministerului Finantelor Publice		
Where applicable, body or, bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5)			

Accounting function in case this function is entrusted to a body other than the managing authority	Autoritatea de Certificare si Plata (ACP), structura in cadrul Ministerului Finantelor Publice		
--	--	--	--

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission.

Reference: Article 22(3) CPR

The portion of the percentages set out in Article 36(5)(b) that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5) (in percentage points)	
Body 1	p.p.
Body 2	p.p.

6. Partnership

Reference: point (h) of Article 22(3) CPR

Principiul parteneriatului reprezinta un aspect esential in procesul de programare si gestionare a fondurilor FESI, fiind o preconditionie pentru elaborarea de politici economice, sociale si teritoriale realiste, eficiente, eficace si cu impact pozitiv. Mai mult, importanta sa rezulta atat din nevoia de a asigura transparenta procesului de programare si implementare, cat si pentru a implica si responsabiliza tuturor actorilor interesati.

Pentru 2021-2027, MIPE indeplineste calitatea de coordonator national al elaborarii documentelor de programare, asigurand totodata cadrul partenerial prin implicarea tuturor partilor interesate reprezentative pentru programarea si implementarea fondurilor aferente, iar MDLPA, pe cea de coordonator operational pentru programele operationale regionale. Primele consultari parteneriale au avut loc in 2019, fiind constituite 5 grupuri parteneriale (obiectivele de politica). Componenta grupurilor a fost stabilita pe baza structurii CM PO 2014-2020, precum si a cererilor de interes exprimate de diversi parteneri pentru a face parte din aceste grupuri.

In conformitate cu HG 145/2020 a fost creat Comitetul Interministerial pentru coordonarea si monitorizarea RO la programele si initiativele gestionate centralizat de catre CE. Comitetul are rolul de a monitoriza participarea RO, de a analiza complementaritatile si sinergiile dintre acestea si programele finantate din fonduri europene.

În acest sens, MIPE a lansat în august 2021 o platformă on-line cu rol de punct unic de acces pentru resursele de finanțare, fiind o interfață între mediul instituțional și potențialii beneficiari, cât și un instrument de prezentare a exemplelor de bună practică. Platforma facilitează integrat, conectarea cu portalul CE « Funding&Tenders portal », cu paginile de internet ale autorităților, instituțiilor care gestionează programe operaționale, inițiative europene, mecanisme și instrumente financiare, etc.

În perioada 2019-2020, au avut loc consultări, atât prin organizarea de reuniuni parteneriale, cât și în scris, fiind solicitate observații/propuneri pe marginea priorităților de finanțare post 2020. În perioada mai-septembrie 2019 au fost realizate reuniuni de informare a structurilor parteneriale, în care au fost prezentate schimbările majore pentru regulamentele politicii de coeziune, nevoile de intervenție și prioritățile de investiție (Raport de Țară/anexa D). În octombrie 2019, a fost organizat în Botosani un eveniment de informare asupra procesului de programare, precum și de dezbateri a posibilităților de abordare a viitoarelor instrumentelor teritoriale. În noiembrie 2019, MIPE a organizat reuniuni parteneriale, atât la nivelul grupurilor parteneriale, cât și pe grupuri tehnice de lucru, în care au fost dezbătute propunerile pentru logica intervenției aferente celor 5 OP-uri. Totodată, a avut loc un eveniment de amploare care a vizat consultarea asupra perioadei de programare 2021-2027, la care au participat reprezentanți ai mediului de afaceri, societății civile, autorităților publice centrale și locale, fiind prezentate stadiul negocierilor, logica intervențiilor, arhitectura programelor operaționale și mecanismul de consultare partenerială. După publicarea arhitecturii PO în Memorandum la nivelul Guvernului (februarie 2020), grupurile de lucru organizate au fost restructurate la nivel de program - urmare a apelului național pentru exprimarea interesului și pentru selecția partenerilor în cadrul structurilor parteneriale aferente PO, organizat în perioada mai-iulie 2020.

Transparența în procesul de programare, informarea și diseminarea este asigurată atât la nivel central, cât și regional, prin publicarea pe pagina de internet MIPE, respectiv ADR NE, a versiunilor de lucru a POR NE, cât și documentelor suport (PDR NE 2021-2027, RIS3 NE 2021-2027). După publicarea primei versiuni POR, a avut loc o consultare publică, în sistem de videoconferință, la care au participat 180 de reprezentanți ai diverselor instituții/organizații. Observațiile/propunerile formulate în timpul reuniunii, cât și cele transmise în scris către ADR NE au fost analizate și, după caz, integrate în versiunea revizuită a POR NE.

În regiune, pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027, structurile parteneriale au fost implicate activ atât în procesul de planificare, prin elaborarea PDR NE, RIS3 NE¹²⁴, PRACT NE¹²⁵, cât și în procesul de programare a POR NE. Astfel, au fost realizate consultări directe derulate în toate județele regiunii, dedicate identificării nevoilor, problemelor, oportunităților de dezvoltare, potențialelor soluții strategice; consultări scrise pe analiza economică-socială și SWOT, strategiei de dezvoltare regională, inclusiv implicarea parteneriatului în activitățile de realizare (interviuri, sondaj pe bază de chestionare, focusgrupuri) ale Studiului¹²⁶ privind disparităților de tip urban-rural din RNE. În plus, parteneriatul regional a fost prezent în procesul de constituire a portofoliului de proiecte regional, care acoperă inclusiv prioritățile și intervențiile POR NE.

În paralel, pentru realizarea POR NE 2021-2027, au fost desfășurate întâlniri directe, consultări scrise și videoconferințe care au vizat identificarea, dezvoltarea intervențiilor în raport cu nevoile, provocările și oportunitățile existente la nivel local, cu portofoliile de proiecte create, cu strategiile de dezvoltare locale existente/actualizate, pe instrumentul de dezvoltare teritorială (DUI NE). Au fost implicate autoritățile publice locale, parteneri economici și sociali, organisme relevante care reprezintă societatea civilă, inclusiv parteneri în domeniul protecției mediului, organizații neguvernamentale și organisme însărcinate cu promovarea integrării sociale, egalității de gen și nediscriminării care, în conformitate cu abordarea bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri se implică pe durata programării și, ulterior în implementare, inclusiv prin participarea în comitetul de monitorizare. Mai mult, partenerii regionali au fost implicați în dezvoltarea versiunilor de program prin: formularea/incadrarea de propuneri de intervenții/operațiuni pe prioritățile programului (consilii județene, primării, autorități urbane, instituții ale prefectului, etc.), dezvoltarea mecanismului de guvernanta urbană, estimarea tintelor indicatorilor de program, corelarea cu viitoarele strategii de dezvoltare locală, etc.

¹²⁴ Documente suport PDR NE și RIS3NE

¹²⁵ Planul Regional de Acțiune pentru Cultură și Turism

¹²⁶ Document suport PDR NE și POR NE 2021-2027

Totodata, au fost organizate conferinte publice regionale (format online) dedicate diseminarii, informarii continutului versiunilor curente de program¹²⁷, a progresului inregistrat, a elementelor de nouatate, la care au participat reprezentanti ai institutiilor si organismelor publice, universitatilor, ONG-urilor, etc. in calitate de potentiali beneficiari si/sau grupuri tinta ale interventiilor programului.

Structura parteneriala din regiunea este in conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale si HG 1115/2004, privind organizarea cadrului partenerial. Parteneriatul regional este dezvoltat si structurat pe trei nivele: grupuri de lucru subregionale in toate judetele regiunii, grupuri de lucru tematice regionale pentru mediu si schimbari climatice, inovare si mediu de afaceri, conectivitate regionala, capital uman, dezvoltare teritoriala si turism si cultura, si Comitetul Regional pentru Planificare. Parteneriatul are in componenta sa reprezentanti la nivel decizional, ai ADR NE, consiliilor judetene, primariilor din mediul urban si rural, prefecturilor, serviciilor deconcentrate ale institutiilor publice, camerelor de comert si industrie, universitatilor, organizatiilor reprezentative pentru minoritati si grupuri dezavantajate, sindicatelor, asociatiilor patronale, asociatiilor profesionale, grupurilor de actiune locala, etc. Acesta are o experienta acumulata pe parcursul a doua decenii de activitate, timp in care a fost implicat in procesele de planificare si monitorizare ale PDR NE, planurilor de actiune tematice pe educatie, ocupare, turism, etc. In plus, ADR NE este coordonator operational si facilitator al procesului de specializare inteligenta regional, fiind membru in Comitetul de Coordonare pentru Specializare Inteligenta. Rezultatul obtinut, RIS3 NE¹²⁸ a presupus o ampla consultare a actorilor regionali implicati in ariile prioritare de activitate in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive si/sau comparative. Pentru elaborarea si implementarea acesteia se utilizeaza mecanismul de descoperire antreprenoriala - dialog facilitat, iterativ, prin care reprezentantii mediului privat, academic si de cercetare, ai autoritatilor publice locale si societatii civile, identifica elementele asociate RIS3¹²⁹. Un rol activ l-au avut Consorțiul Regional de Inovare (avizare strategii, rapoarte de implementare si portofoliu de proiecte prioritare), Comisia Consultativa Academica (consultativ, avizare stiintifica a ideilor de proiecte RIS3) si Comisia Consultativa pentru Finantare (incadreaza ideile de proiect pe surse de finantare).

Rolul parteneriatului regional va creste prin implicarea acestuia in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE 2021-2027, modul efectiv urmand sa fie stabilit si detaliat ulterior dupa definitivarea cadrului legislativ si institutional.

7. Communication and visibility

Reference: point (j) of Article 22(3) CPR

7.1 Objective

Scopul activitatii este de a utiliza instrumentele de comunicare si vizibilitate intr-o maniera care sa asigure in aceeaasi masura informarea imediata, corecta si transparenta cu privire la finantarile nerambursabile, impactul pozitiv si beneficiile rezultate in urma implementarii proiectelor finantate din POR NE, urmarind in special:

Promovarea rolului si contributiei PO la promovarea unei dezvoltari regionale echilibrate, bazate pe un proces de crestere economica inteligent, durabil si incluziv si la dezvoltarea infrastructurii publice;

Asigurarea transparentei in ceea ce priveste obiectivele PO, oportunitatile de finantare si rezultatele obtinute;

Sprijinirea potentialilor beneficiari cu informatii utile in elaborarea si implementarea proiectelor;

¹²⁷ Cea mai recenta conferinta publica, cea pentru versiunea curenta de program, derulata in data de 28.10.21

¹²⁸ Sursa: ADR NE, Strategia pentru Cercetare si Inovare prin Specializare Inteligenta RIS 3 NE

¹²⁹ Proces de Descoperire Antreprenoriala (Entrepreneurial Discovery Process – EDP) reprezinta un concept interactiv si incluziv, dezvoltat in cadrul Platformei Europene de Specializare Inteligentă S3 de catre Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene

Cresterea notorietatii Programului Operational Regional NE in randul publicului general;
Asigurarea vizibilitatii operatiunilor de importanta strategica.

7.2 Grupuri tinta

Potentiali beneficiari si beneficiari

Multiplificatori de informatie (MIPE, Reprezentanta Comisiei Europene, ROREG, Centrul Europe Direct NE, Reteaua comunicatorilor REGIO, comunitati online, mass-media, public intern, etc)

Public general (populatie regiune urban/rural 18+)

AM va acorda o atentie deosebita promovarii operatiunilor de importanta strategica din POR NE, asa cum sunt ele definite de AM/CM si va implementa masuri dedicate ce vor fi detaliate in Planul de Comunicare POR NE.

7.3 Canale de comunicare

Webpage dedicat dezvoltat in conformitate cu prevederile art. 49 RDC, cuprinzand obiectivele, activitatile, oportunitatile de finantare disponibile, realizarile programului si calendarul cererilor de propuneri planificate, ce va fi conectat cu portalul unic national dedicat programelor cu finantare europeana;

Social Media (pagini gestionate AM) prin care se va urmari cresterea interesului fata de tematica POR Nord-Est, cresterea engagement-ului si a gradului de reactivitate a comunitatilor, inclusiv prin Crowdsourcing;

Media traditionala (conferinte de presa, comunicate de presa, infotrip-uri si site-visits la proiecte, inclusiv implicarea in promovarea proiectelor de importanta strategica);

Birou de informare (helpdesk) ce va solutiona solicitarile publicului specializat si general;

Evenimente (fizice, hibrid si online) proiectate pe baza nevoilor grupurilor tinta, respectiv sesiuni dedicate publicului specializat si evenimente de promovare dedicate publicului general, pentru a creste nivelul de constientizare privind investitiile realizate si impactul asupra comunitatilor locale;

Materiale de informare/publicatii tiparite si electronice pentru publicul specializat si materiale de promovare (clipuri/spoturi audio-video, obiecte personalizate, etc.) difuzate/distribuite in scopul cresterii notorietatii si mentinerii unei opinii pozitive asupra programului;

Campanii de promovare online, radio/TV, panotaj (indoor/outdoor) ce completeaza mixul de instrumente de comunicare gestionate de AM, pentru a asigura vizibilitatea programului in randul publicului general, evidentiind beneficiile utilizarii fondurilor si impactul asupra calitatii vietii locuitorilor regiunii;

Reteaua Comunicatorilor Nord-Est ce va coagula membri ce pot prelua o parte din efortul de comunicare, aducand un grad sporit de credibilitate si implicare a comunitatii.

Activitatile se vor implementa sub indrumarea unui responsabil de comunicare, care va fi identificat din cadrul personalului ADR NE cu experienta in informarea si publicitatea derulata la nivelul regiunii pentru POR 2007-2013, respectiv POR 2014-2020 (art.48 CPR). Acesta va asigura elaborarea Planului de Comunicare pentru POR Nord-Est in stransa corelare cu masurile propuse pentru promovarea fondurilor structurale si de coeziune lansate de MIPE la nivel national si va colabora permanent cu coordonatorul national de comunicare si cu membrii retelei InformEU.

7.4 Buget

Bugetul previzionat pentru perioada 2021–2029 este de 2,97 mil.Euro (FEDR), o detaliere urmand a fi prezentata in Planul de Comunicare POR Nord-Est.

7.5 Monitorizare si evaluare

Indicatorii avuti in vedere pentru monitorizarea si evaluarea actiunilor de comunicare vor fi selectati din urmatoarele categorii:

- participanti la intalniri pe teme comune cu potentiali beneficiari din domeniu (ex. conditii de finantare specifice, SCO, elaborare propuneri de proiect, pregatirea cererilor de rambursare, monitorizarea, etc.);
- evenimente organizate in contextul operatiunilor de importanta strategica din domeniu;
- vizitatori pagina web PO/ followers retele sociale;
- materiale de presa/articole generate, infotrip-uri si conferinte de presa organizate, inclusiv pentru operatiunile de importanta strategica.

Procesul de comunicare va fi monitorizat/evaluat prin evaluari interne (periodice) si studii sociologice realizate de institutii specializate (la fiecare 2 ani).

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Reference: Articles 94 and 95 CPR

Intended use of Articles 94 and 95	YES	NO
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates under the priority according to Article 94 CPR (if yes, fill in Appendix 1)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on financing not linked to costs according to Article 95 CPR (if yes, fill in Appendix 2)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

Template for submitting data for the consideration of the Commission

(Article 94 CPR)

Date of submitting the proposal	

This Appendix is not required when EU-level simplified cost options established by the delegated act referred to in Article 94(4) are used.

A. Summary of the main elements

- *Nota: in lucru* -

Priority	Specific objective	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in %	Type(s) of operation covered		Indicator triggering reimbursement		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the SCO
			Code ¹³⁰	Description	Code ¹³¹	Description			

¹³⁰ This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex 1 to the CPR and Annex IV to the EMFAF Regulation

¹³¹ This refers to the code of a common indicator, if applicable.

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Did the managing authority receive support from an external company to set out the simplified costs below?

If so, please specify which external company:

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹³²	Integrarea organizatiilor CDI din sistemul national in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3.
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹³³	Cost per participare
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr, de participari
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Suma forfetara/Lump sum
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Deplasari in strainatate (cazari, per diem transfer aeroport), incluzand taxe de participare la seminare, conferinte, instruiri, intalniri, etc.
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	Y
9. Adjustment(s) method ¹³⁴	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru

¹³² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹³³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹³⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹³⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹³⁶	CDI si investitii pentru dezvoltarea infrastructurilor proprii in organizatiile CDI si universitatile publice, orientate spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenoriala
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹³⁷	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹³⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications .	In lucru

¹³⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹³⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹³⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹³⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹³⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁴⁰	CDI si investitii in organizatiile CDI si universitatile publice din regiune in vederea pregatirii ofertei de cercetare pentru piata (transfer de know-how, marketing, obtinerea, validarea si protejarea brevetelor, etc)
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁴¹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 15% din costurile directe eligibile cu personalul, cf. Art. 54, pct. (b) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁴²	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ?	In lucru

¹³⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁴⁰ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁴¹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁴² If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁴³ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁴⁴	Proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, pentru implementarea specializarii inteligente, conform nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁴⁵	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁴⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ?	In lucru

¹⁴³ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁴⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁴⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁴⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁴⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁴⁸	Proiecte de CDI si investitii in intreprinderi, necesare pentru transferul de cunoastere in IMM - vouchere de inovare
2. Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁴⁹	Cost per proiect
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. proiecte selectate
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Suma forfetara/Lump sum
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	10.000 euro (8.443 euro FEDR)
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Servicii CDI externe si active intangibile
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	Y
9. Adjustment(s) method ¹⁵⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ?	In lucru

¹⁴⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁴⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁴⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁵⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁵¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁵²	Proiecte ale IMM-urilor de tipul „proof-of-concept”
2. Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁵³	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁵⁴	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered]	In lucru

¹⁵¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁵² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁵³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁵⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁵⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁵⁶	Proiecte inovative ale IMM-urilor care primesc marca Seal of Excellence in Programul Orizont Europa
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁵⁷	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N

¹⁵⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁵⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁵⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

9. Adjustment(s) method ¹⁵⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁵⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁶⁰	Investitii pentru dezvoltarea si validarea unui produs minim viabil(MVP) si lansarea acestuia pe piata dedicate startup-urilor/spin-off-urilor
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁶¹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale

¹⁵⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁵⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁶⁰ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁶¹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁶²	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁶³ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁶⁴	Dezvoltarea inovativa a clusterelor
2 .Specific objective(s)	OS a (i) Dezvoltarea si cresterea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁶⁵	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021 Rata forfetara/Flat rate pana in 20% din costuri directe, altele decat cele salariale, cf. Art. 55, pct. 1 al Regulamentului UE, nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru

¹⁶² If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁶³ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁶⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁶⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.) Costuri directe salariale
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁶⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁶⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁶⁸	Investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor, inclusiv implementare de solutii de economie circulara.
2 .Specific objective(s)	OS a (iii) Intensificarea cresterii durabile si a competitivitatii IMM-urilor si crearea de locuri de munca in cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investitii productive
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁶⁹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru

¹⁶⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁶⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁶⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁶⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri indirecte (cheltuieli administrative, consumabile, etc.)
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁷⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁷¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁷²	Dezvoltarea competentelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulara aferente investitiilor prin OS a(i) si OS a(iii)
2 .Specific objective(s)	OS a (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenariat
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁷³	Cost per participant Cost per participare
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti Nr. de participari
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar/Unit cost Suma forfetara/Lump sum

¹⁷⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁷¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁷² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁷³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Instruire personal Calatorii in strainatate (cazare, per diem, transport), incluzand taxe de participare la targuri tehnologice, evenimente de brokeraj, matchmaking, targuri si misiuni pentru promovarea exporturilor, aderare si paticipare la retele de cooperare internationale, etc.
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁷⁴	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁷⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁷⁶	Dezvoltarea competentelor antreprenoriale pentru a asigura sustenabilitatea investitiilor prevazute la OS(iii) pentru incubatoarele si acceleratoarele de afaceri.
2 .Specific objective(s)	OS a (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁷⁷	Cost per participant
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti

¹⁷⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁷⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁷⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁷⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Instruire personal
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁷⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁷⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁸⁰	Dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, adecvate sustinerii specializarii inteligente
2 .Specific objective(s)	OS a (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁸¹	Cost per participant

¹⁷⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁷⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁸⁰ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁸¹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar/Unit cost
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Instruire personal
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁸²	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁸³ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁸⁴	Transformarea digitala a IMM-urilor prin investitii pentru sprijinirea utilizarii de instrumente, echipamente si servicii digitale care sa conduca la realizarea de pagini proprii de internet, promovare digitala (internet), gazduire tip „cloud”, e-facturare, e-comert, digitalizarea comunicarii cu consumatorul si/sau clientul, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, etc
2 .Specific objective(s)	OS a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor, al organizatiilor de cercetare si al autoritatilor publice

¹⁸² If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁸³ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁸⁴ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

3. Indicator triggering reimbursement ¹⁸⁵	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Cheltuieli indirecte
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁸⁶	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁸⁷ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

¹⁸⁵ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁸⁶ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁸⁷ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁸⁸	Sprijinirea industriilor cultural - creative care pun in valoare specificul cultural local, prin sustinerea intreprinzatorilor care activeaza in mestesuguri, artizanat, arte vizuale, inclusiv actiuni de promovare a acestora
2 .Specific objective(s)	OS e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁸⁹	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 7% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (a) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Cheltuieli indirecte
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁹⁰	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered] - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	In lucru
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁹¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

¹⁸⁸ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁸⁹ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁹⁰ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

¹⁹¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁹²	Asistenta tehnica – intarirea capacitatii administrative pentru AM POR
2 .Specific objective(s)	N/A
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁹³	Cheltuieli salariale
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	lei
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Rata forfetara/Flat rate de pana in 15% din costurile directe eligibile, cf. Art. 54, pct. (b) al Regulamentului UE nr. 1060/2021
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	15%
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Cheltuieli indirecte: Sprijin logistic, materiale consumabile, achiziționarea de active fixe și obiecte de inventar necesare pentru desfășurarea activităților, de tipul furniturilor de birou, mobilier și alte tipuri de active fixe și obiecte de inventar (ex. distrugătoare documente, aparate de îndosariat, aparate de laminat, teletre, roți măsurat distanțe, semnături electronice, cu excepția echipamentelor TIC), servicii telefonie mobilă, fixă și abonament internet, cablu TV, curierat, combustibil, asigurări (RCA, ITP, RAR, CASCO etc.), taxe, întreținere și reparații aferente autoturismelor, software contabil, legislativ, software eșantionare, chirie/leasing, utilități, mentenanță (materiale și servicii de întreținere a sediului), achiziționarea și întreținerea echipamentelor aferente securității sediului, piese de schimb, revizii și mentenanța echipamentelor TIC, servicii stocare în cloud, actualizare bază de date legislativă, arhivare și depozitare, cheltuieli de protocol, achiziționare publicații de specialitate, auto, deplasări, precum și orice alt tip de cheltuieli necesar funcționării AM POR NE
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁹⁴	Nu este cazul
10. Verification of the achievement of the units [delivered]	In lucru

¹⁹² Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁹³ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁹⁴ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

- describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁹⁵ and the estimated level of risk (high/medium/low)	Risc scazut
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	95,813 mil. euro

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹⁹⁶	Asistenta tehnica – instruire parteneri, beneficiari si potentiali beneficiari pe POR NE 2021-2027
2 .Specific objective(s)	
3. Indicator triggering reimbursement ¹⁹⁷	Cost per participant
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Nr. de participanti
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Cost unitar/Unit cost
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	In lucru
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Costuri legate de instruire
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	N
9. Adjustment(s) method ¹⁹⁸	Inflatie
10. Verification of the achievement of the units [delivered]	In lucru

¹⁹⁵ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

¹⁹⁶ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

¹⁹⁷ For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

¹⁹⁸ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

<ul style="list-style-type: none"> - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered ? - describe what will be checked and by whom during management verifications . - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents 	
11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹⁹⁹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	In lucru
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	In lucru

C: Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data; where the data are stored; cut-off dates; validation, etc.).

2. Please specify why the proposed method and calculation based on Article 88(2) is relevant to the type of operation:

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

¹⁹⁹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

Template for submitting data for the consideration of the Commission (Article 95)

Date of submitting the proposal	
	NA

This Appendix is not required when amounts for EU-level financing not linked to costs established by the delegated act referred to in Article 89(4) are used.

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	The amount covered by the financing not linked to costs	Type(s) of operation covered		Conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	indicator		Unit of measurement for the conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	Envisaged type of reimbursement method used to reimburse the beneficiary or beneficiaries
					Code ²⁰⁰	Description		Code ²⁰¹	Description		

²⁰⁰ This should refer to the code in Annex VI of the fund-specific regulations on the AMIF, BMVI and ISF.

²⁰¹ This should refer to the code of a common indicator, if applicable.

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

1.1. Description of the operation type			
1.2 specific objective			
1.3 Conditions to be fulfilled or results to be achieved			
1.4 Deadline for fulfilment of conditions or results to be achieved			
1.5 Indicator definition			
1.6 Unit of measurement for conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission			
1.7 Intermediate deliverables (if applicable) triggering reimbursement by the Commission with schedule for reimbursements	Intermediate deliverables	Envisaged date	Amounts (in EUR)
1.8 Total amount (including EU and national funding)			
1.9 Adjustment(s) method			
1.10 Verification of the achievement of the result or condition (and where relevant, the intermediate deliverables): - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the result or condition (and where relevant, each of the intermediate deliverables) - describe what will be checked, by whom and how during management verifications (including on-the-spot).			

- describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	
10a Use of grants in the form of financing not linked to costs. Does the grant provided by Member State to beneficiaries take the form of financing not linked to costs? [Y/N]	
1.11 Arrangements to ensure the audit trail Please list the body(ies) responsible for these arrangements.	

Appendix 3

List of planned operations of strategic importance with a timetable (Article 22(3))

Procesul de consultare a partenerilor regional de constituire a portofoliului de proiecte de importanta strategica a fost initiat. Elementele de referinta aplicabile (art. 2, pct (5) al Regulamentului UE nr. 1060/2021) si criteriile aplicabile au fost stabilite.

Appendix 3

EMFAF action plan for each outermost region

NB: to be duplicated for each outermost region

Template for submitting data for the consideration of the Commission

Name of the outermost region	
------------------------------	--

1. Description of the strategy for the sustainable exploitation of fisheries and the development of the sustainable blue economy

<i>Text field [30 000]</i>

2. Description of the main actions envisaged and the corresponding financial means

Description of the main actions	EMFAF amount allocated (EUR)
Structural support to the fishery and aquaculture sector under the EMFAF <i>Text field [10 000]</i>	

Compensation for the additional costs under Article [21] of the EMFAF <i>Text field [10 000]</i>	
Other investments in the sustainable blue economy necessary to achieve a sustainable coastal development <i>Text field [10 000]</i>	
TOTAL	

3. Description of the synergies with other sources of Union funding

<i>Text field [10 000]</i>

4. Additional funding for the implementation of the compensation for the additional costs (State aid)

Information to be provided for each envisaged scheme/ad hoc aid

Region	Name of the Region(s) (<i>NUTS</i> ²⁰²)	...
		...
		...
Granting authority	Name	...
	Postal address	...
	Web address	...
Title of the aid measure	...	
National legal basis (reference to the relevant national official publication)	...	
	...	
	...	
Web link to the full text of the aid measure	...	

²⁰² NUTS — Nomenclature of Territorial Units for Statistics. Typically, the region is specified at level 2. Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS), OJ L 154, 21.6.2003, p. 1.

Type of measure	<input type="checkbox"/> Scheme	
	<input type="checkbox"/> Ad hoc aid	Name of the beneficiary and the group ²⁰³ it belongs to
Amendment of an existing aid scheme or ad hoc aid		Commission aid reference
	<input type="checkbox"/> Prolongation
	<input type="checkbox"/> Modification
Duration ²⁰⁴	<input type="checkbox"/> Scheme	dd/mm/yyyy to dd/mm/yyyy
Date of granting ²⁰⁵	<input type="checkbox"/> Ad hoc aid	dd/mm/yyyy
Economic sector(s) concerned	<input type="checkbox"/> All economic sectors eligible to receive aid	
	<input type="checkbox"/> Limited to certain sectors: please specify at NACE group level ²⁰⁶
Type of beneficiary	<input type="checkbox"/> SME	
	<input type="checkbox"/> Large undertakings	
Budget	Total annual amount of the budget planned under the scheme ²⁰⁷	National currency ... (full amounts)

²⁰³ An undertaking for the purposes of rules on competition laid down in the Treaty and for the purposes of this section is any entity engaged in an economic activity, regardless of its legal status and the way in which it is financed. The Court of Justice has ruled that entities which are controlled (on a legal or on a de facto basis) by the same entity should be considered as one undertaking.

²⁰⁴ Period during which the granting authority can commit itself to grant the aid.

²⁰⁵ 'Date of granting the aid' means the date when the legal right to receive the aid is conferred on the beneficiary under the applicable national legal regime.

²⁰⁶ NACE Rev. 2 — Statistical classification of Economic Activities in the European Union. Typically, the sector shall be specified at group level.

²⁰⁷ In case of an aid scheme: indicate the annual overall amount of the budget planned under the scheme or the estimated tax loss per year for all aid instruments contained in the scheme.

		...
	Overall amount of the ad hoc aid awarded to the undertaking ²⁰⁸	National currency ... (full amounts) ...
	<input type="checkbox"/> For guarantees ²⁰⁹	National currency ... (full amounts) ...
Aid instrument	<input type="checkbox"/> Grant/Interest rate subsidy	
	<input type="checkbox"/> Loan/Repayable advances	
	<input type="checkbox"/> Guarantee (where appropriate with a reference to the Commission decision ²¹⁰)	
	<input type="checkbox"/> Tax advantage or tax exemption	
	<input type="checkbox"/> Provision of risk finance	
	<input type="checkbox"/> Other (please specify) ...	
Motivation	Indicate why a State aid scheme has been established or an ad-hoc aid has been granted, instead of assistance under the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF): <input type="checkbox"/> measure not covered by the national programme; <input type="checkbox"/> prioritisation in the allocation of funds under the national programme; <input type="checkbox"/> funding no longer available under the EMFAF; <input type="checkbox"/> other (please specify)	

²⁰⁸ In case of an ad hoc aid award: indicate the overall aid amount/tax loss.

²⁰⁹ For guarantees, indicate the (maximum) amount of loans guaranteed.

²¹⁰ Where appropriate, reference to the Commission decision approving the methodology to calculate the gross grant equivalent.